TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (1690) 1982 LIEPA-JULY 1 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Kazimieriniai užmojai

Pastaraisiais metais pagausėjo įvairios sukaktys — įvykių ir asmenų. Neseniai minėjome spaudos atgavimo sukaktį, šiais metais minime Maironį, Krėvę, sekančiais, t.y. 1983 metais, minėsime "Aušros" šimtmetį, o 1984-siais — Lietuvos globėjo šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį. Kadangi pastaroji yra metų skaičiumi stambiausia, tai ir pasiruošimai yra stambesnio masto. Be to, ši sukaktis skiriasi ir savo pobūdžiu. Jeigu kitos minėtos sukaktys yra kultūrinės-visuomeninės, tai kazimierinė sukaktis yra daugiau religinio pobūdžio, nors glaudžiai susijusi ir su kitomis lietuviškojo gyvenimo sritimis. Dėlto ir norima tą stambiąją sukaktį atitinkamai paminėti ne vienu kuriuo koncertu ar paskaita, bet ištisa eile renginių, išryškinančių ne tik šv. Kazimiero asmenį, bet ir jo gyventą laikotarpį, krikščioniškąjį Lietuvos kelią, atvedusį mūsų tautą iki dabarties. Norima visų pirma, kad tą kelią ryškiau pamatytų dabartinė lietuvių tauta, kurios viena dalis gyvena vergijoje, kita — laisvėje. Šv. Kazimieras, kaip vienintelis iki šiol oficialiai pripažintas Lietuvos šventasis, rūpi visai tautai. Savo atstovaujamomis idėjomis ir pavyzdžiu jis yra reikšmingas ir vergijoje besigrumiantiems tautiečiams, ir laisve besidžiaugiantiems išeiviams.

ATSIŽVELGIANT į kazimierinės sukakties stambumą, sudarytas specialus centrinis komitetas, pirmininkaujamas rašytojo ir inžinieriaus Vytauto Volerto. Komiteto narių dauguma gyvena JAV-se, tačiau planuoja laisvojo pasaulio mastu, stengdamasis apimti visą išeiviją. Jau yra žinoma, kad pirmieji ir stambieji kazimierinių metų žingsniai bus pradėti Romoje 1984 metų kovo 4, t.y. šv. Kazimiero dieną. Tikimasi tai iškilmei sulaukti atitinkamo Šv. Tėvo žodžio ir galbūt dalyvavimo. Norima, kad į tą iškilmę suplauktų kuo daugiau lietuvių iš viso pasaulio ir duotų toną visiems lietuvių gyvenamiems kraštams. Iškilmė numatyta religinio pobūdžio Šv. Petro bazilikoje, kur yra įrengta lietuvių koplyčia. Ten ištartas žodis bus išgirstas ne tiktai išeivijoje, bet ir pavergtoje Lietuvoje. Kitos iškilmės numatytos visose lietuvių kolonijose. Svarbu, kad kiekviena parapija ar lietuvių gyvenvietė kazimierinės sukakties proga pažvelgtų į nueitą Lietuvos kelią, iš naujo pažiūrėtų į jos dabartį ir bandytų praskleisti ateitį. Toks plataus masto užmojis turės vienijančios reikšmės ir išeivijai, ir tautiečiams Lietuvoje. Visi turėtų pamatyti, kad šv. Kazimieras, atstovaujantis šimtmetinei Lietuvos krikščionybei, nėra muzėjinė figūra, o žmogus, turįs įtakos ir dabarčiai, kalbantis iš istorijos gelmių, tačiau pasiekiantis ir mūsų laikus.

BE MINĖTŲ iškilmių Romoje ir kituose lietuvių gyvenamuose kraštuose, rengėjų komitetas yra numatęs centrinę iškilmę Š. Amerikoje. Iš kelių galimų miestų buvo pasirinktas Torontas dėl geografinių, visuomeninių, finansinių (pigesnis Kanados doleris) ir kitų motyvų. Čia numatoma religinė dalis bus greičiausiai katedroje. Ji bus jungiama su pasaulio lietuvių katalikų kongresu, kuriame išryškės ne tiktai kazimierinė tema, bet ir dabartinės Lietuvos gyvybiniai rūpesčiai. Programa dar nėra suplanuota, bet manoma, kad neilgai trukus ji pradės ryškėti. Kaip kongreso tęsinys numatyta misterija-oratorija kazimierine tema. Joje turėtų išryškėti ne tik Lietuvos praeitis, bet ir kovojanti dabartis. Šv. Kazimieras dabarties laikais gyvena ne karaliaus rūmuose, bet pogrindyje, kalėjimuose, lageriuose. Jo Lietuva nėra geografinių plotų didinimas, bet moralinių-dvasinių atramų kūrimas bei stiprinimas. Būsimos misterijos autorius — poetas bei rašytojas K. Bradūnas, kompozitorius — D. Lapinskas. Prie jų kūrybinio užmojo kazimieriniais metais jungsis dailininkai, poetai, kurių kūryba bus išleista atskira antologija. Savo įnašą duos ir istorikai — S. Sužiedėlis ir kun. prof. P. Rabikauskas. Visi tie užmojai, jeigu bus įgyvendinti, padarys kazimierinius metus reikšmingais. **Pr. G.**

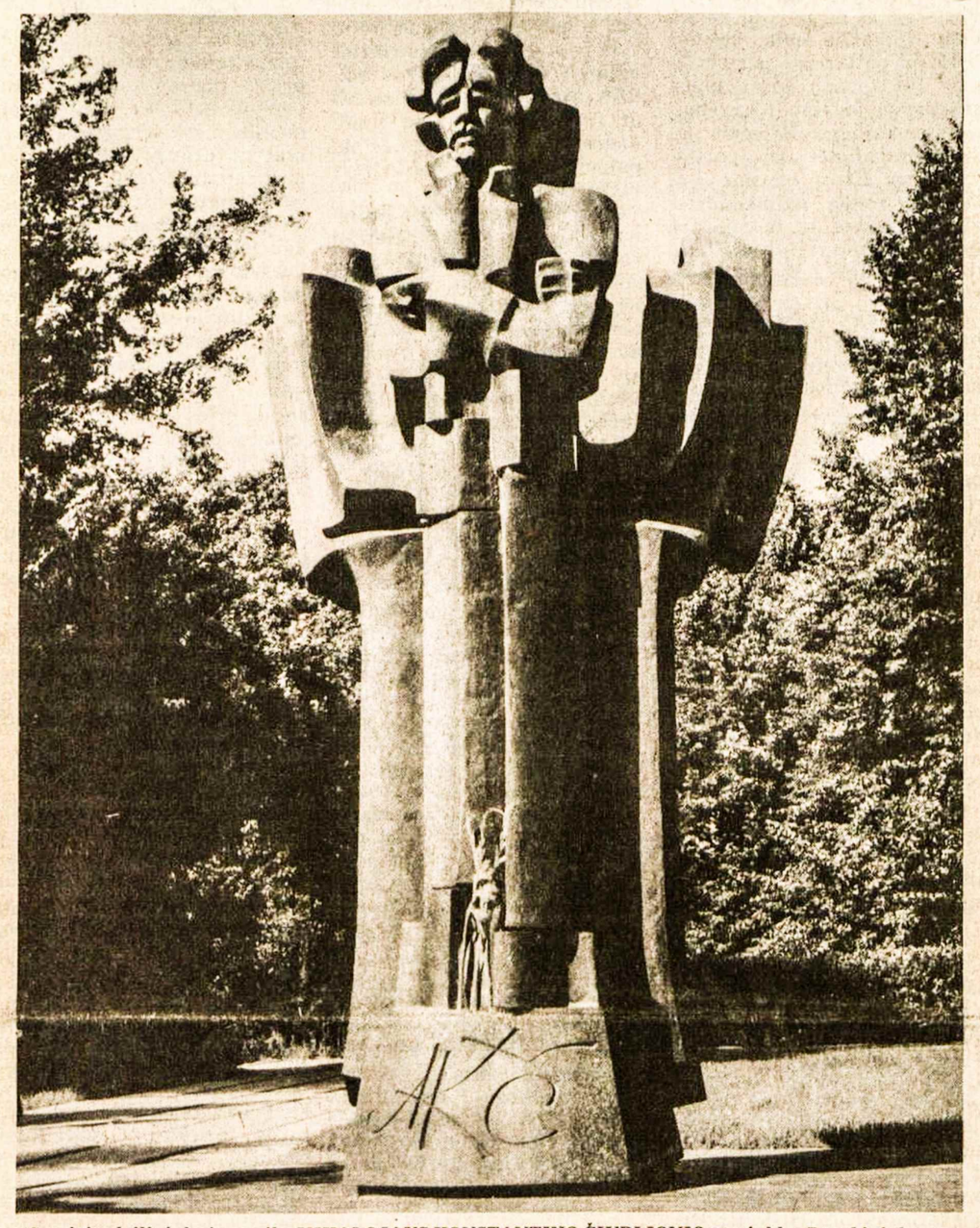

Garsiojo dailininko ir muziko MIKALOJAUS KONSTANTINO ČIURLIONIO paminklas Druskininkuose.

KANADOS ĮVYKIAI

Doleriniai rūpesčiai

Finansų ministeris A. MacEachenas pagaliau nutarė paskelbti naują biudžetą. Nepopuliarusis jo biudžetas išsilaikė net septynis mėnesius, kol pagaliau ir pačiam A. MacEachenui paaiškėjo, kad jis nedavė ir neduos planuotų rezultatų. Numatytas biudžetinis $10,5 bilijono deficitas būtų pakilęs iki $16-17 bilijonų. Pranašautas 7,8% nedarbas pasiekė 10,2%. Kanados dolerio vertė buvo nukritusi net iki 77,13 JAV cento. Infliacija, balandžio mėnesį siekusi 11,3%, gegužės mėnesį šoktelėjo iki 11,8%. Paskolų suvaržymas jos nesumažino, kilimo nesustabdė, nors minėtame biudžete pagrindinis dėmesys teko kovai su infliacija. Ryšium su nauju biudžetu min. pirm. P. E. Trudeau sukvietė provincinių premerų konferenciją Otavoje.

Toronto spaudoje plačiai nuskambėjo vokiečio Alberto Helmuto Raucos suėmimas šiame mieste. Suimtasis yra 73 metų amžiaus, Kanadon atvykęs 1950 m., turintis jos pilietybę. Jis yra apkaltintas 10.500 Kauno žydų nužudymu 1941 m. spalio 28 ar maždaug tą dieną. A. H. Raucos grąžinimo teismui pareikalavo V. Vokietija, su kuria Kanada yra pasirašiusi sutartį keistis nusikaltėliais. Augščiausias Ontario teismas suimtąjį paleido už $150.000 užstatą su sąlyga, kad jis kasdien užsiregistruotų RCMP policijos įstaigoje. Grąžinimo V. Vokietijon klausimas bus svarstomas rugsėjo 20 d. Užstato reikalu atliktame apklausinėjime RCMP atstovas Hans Fracke aiškino, kad kaltinimus pasirašė penki Izraely-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasikalbėjimas su vokiečių kardinolu

Mainzo kardinolas lankėsi Vasario 16 gimnazijos kaimynystėje

K. BARONAS

Kukli yra Huettenfeldo katalikų šventovė su dar kuklesniu priestatu (maža sale) prie jos, be klebonijos ar net mažo kambario raštinei. Tad suprantama, kad jau ilgesnį laiką vyko platūs pasitarimai naujos šventovės statybos reikalais. Pagrindiniu stabdžiu buvo lėšos, kadangi šios vietovės katalikų skaičius nėra gausus. Dėlto teko naujos šventovės statybos darbus atidėlioti vėlesniam laikui, telkiant lėšas iš parapijinių mugių, aukų, palikimų. Auganti infliacija iškėlė jau anksčiau paruošto plano kainą, tad, pardavus Huettenfelde kelis žemės sklypus, nutarta šiemet pradėti darbą — pirmiausia pastatyti katalikų centrą, kuriame šalia salės bus patalpos jaunimui, parapijos raštinė ir t.t.

Prieš Sekmines atvykęs Mainzo kardinolas dr. Hermann Volk pirmiausia 20-čiai jaunuolių suteikė Sutvirtinimo sakramentą (jų tarpe ir čia rašančio dukrai Jūratei), pritaikydamas savo pamokslo tos dienos Evangelijos žodžius bei pasidžiaugdamas tokiu gražiu jaunuolių skaičiumi, palinkėdamas jiems eiti tvirtu katalikų tikėjimo keliu.

Iš kuklios šventovės (joje kun. J. Dėdinas laiko lietuviškas šv. Mišias) persikelta į artimą parapijos žemės sklypą, kur Eminencija pirmu kastuvu simboliškai pradėjo statybos darbą. Savo žodyje kard. Hermann Volk daug vilčių finansiškai padėti hiutenfeldiškiams nedavė, nes vyskupijos iždas yra tuščias, tačiau pažadėjo neapleisti Huettenfeldo. Dar tą patį vakarą vietos bankas paaukojo 1000DM ir beveik tiek pat surinkta iš parapijiečių kukliose vaišėse. Tad reikia tikėtis, kad 1,3 milijono DM projektas (šventovės statybai numatoma ta pati suma) bus pilnai įgyvendintas.

Iš anksto buvau paprašęs vietos kleboną sudaryti sąlygas Jūsų bendradarbiui trumpai pasikalbėti su kardinolu dr. Hermannu Volku Lietuvos katalikų klausimu. Nors ir labai užimtas parapijos ir iškilmių reikalais, Eminencija paskyrė truputį laiko ir "TŽ" bendradarbiui.

— Eminencija, esu lietuvis, lietuviškos spaudos bendradarbis. Ar galėčiau trumpai paliesti okupuotos Lietuvos katalikų klausimą bei parašyti spaudoje?

— Malonu, labai prašau.

— Eminencija, nežinau ar Jums teko skaityti prancūzų rašytojo Andre Martin knygos vokišką vertimą "Christus stirbt in Litauen", tačiau tikiu, kad nekartą spaudoje radote liūdnas žinias iš Lietuvos katalikų gyvenimo. Ar vyskupų konferencija nenumato tuo reikalu atkreipti visų Vokietijos tikinčiųjų dėmesį į Lietuvos katalikų kančias, pravedant panašią akciją kaip Lenkijos atveju. Ar negalima būtų paskelbti Vakarų Vokietijoje vieną sekmadienį kenčiančios Lietuvos sekmadieniu?

— Jūsų klausimas labai platus. Pirmiausia dėl knygos. Neskaičiau, tačiau apie Lietuvos katalikų sunkų gyvenimą žinau ne tik iš spaudos, bet ir iš apsilankiusių Lietuvoje augštų dvasiškių pasakojimo. Dėl tam tikrų priežasčių jų pavardžių neminėsiu. Padėtis yra sunki. Sunku pramatyti ateitį. Tačiau, kiek žinau, padėtis turėtų pagerėti. Ar įvyks, sunku pasakyti. Dėl panašios akcijos kaip Lenkijos atveju turiu pasakyti, kad jau daroma ir Lietuvos reikalu pirmi žingsniai. Jie iškilo kartu su Lenkija, atkreipiant dėmesį ir į Lietuvos katalikų gyvenimą. Kada ir kokiu pavidalu ši akcija bus pravesta, šiandieną negaliu pasakyti.

— Eminencija, tūkstančiai lietuvių yra išblaškyti po plačius Sov. Sąjungos plotus, ypač Sibire. Ar numatoma ir į tuos lietuvius taip pat atkreipti dėmesį?

— Į šį klausimą negaliu atsakyti.

— Eminincija, vokiečių spaudoje buvo pasirodžiusios trumpos žinutės apie paskyrimą Vilniaus vyskupo J. Steponavičiaus slaptu kardinolu. Po šių žinučių ir toliau tylima.

— Labai gaila, bet tuo klausimu nieko negaliu pasakyti.

— Eminencija, ačiū labai už pasikalbėjimą ir už Sutvirtinimo Sakramento suteikimą mano dukrai Jūratei.

Padėkojau taip pat ir vietos klebonui Manfredui Libisch už sudarytas sąlygas pasikalbėjimui bei pakvietimą dukros patarnavimui šv. Mišiose. Sekančią dieną pasiunčiau kardinolui į Mainzą iš prancūzų kalbos ("Lituanie, Terre de Foi, Terre des Croix" vokišką vertimą "Christus stirbt in Litauen".

Š.m. birželio 6 d. iš kardinolo gavau šio turinio laišką: "Labai ačiū už atsiųstą vertingą leidinį "Christus stirbt in Litauen". Sveikinu, nes tuo būdu

(Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PASAULĮ NUSTEBINO STAIGUS JAV VALSTYBĖS SEKR. A. HAIGO ATSISTATYDINIMAS dėl numatytos užsienio politikos pasikeitimų. Jų betgi neatskleidė nei A. Haigas, nei atsistatydinimą priėmęs prez. R. Reaganas. Spėjama, kad A. Haigas daugiausia susikirtimų turėdavo su krašto apsaugos sekr. C. Weinbergeriu, norėjusiu kietesnės linijos santykiuose su Izraeliu. Pasitraukimas iš valdžios, kai tebevyksta kovos Libane, perša išvadą, kad atsistatydinimas greičiausiai yra susietas su Izraelio invazija Libanan. A. Haigas buvo laikomas Izraelio politikos rėmėju. Matyt, dėl jo įtakos prez. R. Reaganas, susitikęs su M. Beginu, nepareiškė viešo papeikimo tūkstančius gyvybės aukų atnešusiai invazijai. Gerokai aštresnis buvo uždaras M. Begino pokalbis su 36 senatoriais. Jie norėjo žinoti kada bus padarytas galas masiniam kraujo praliejimui iš JAV gautais ginklais. Tuose pokalbiuose netgi buvo iškeltas klausimas, ar Izraelio aviacija Libane naudoja prieš žmones nukreiptas šrapnelines bombas. Esą M. Beginas atsakė apie tai neturįs žinių. Senato užsienio reikalų komitetas, vadovaujamas pirm. Ch. Percey, taip pat nėra gavęs oficialaus Izraelio atsakymo į šį klausimą. Jungtinių Tautų visumos posėdis 127:2 balsų santykiu pareikalavo skubaus Izraelio kariuomenės pasitraukimo iš Libano. Prieš tą rezoliuciją balsavo tik Izraelio ir JAV atstovai. Europos valstybės, dažnai remiančios Izraelį, šį kartą rėmė pasitraukimo reikalaujančią rezoliuciją. Oficialiai ji neturi vykdomosios galios, bet yra nemaloni prez. R. Reaganui, kurio vyriausybė dabar liko vienintele Izraelio rėmėja. Opozicija prieš M. Beginą pradėjo kilti ir pačiame Izraelyje, kur karo veiksmus Libane bei jo gyventojų aukas pasmerkė grupė Tel Avivo ir Jeruzalės universiteto akademikų. Tel Avive netgi įvyko prieš karą nukreipta demonstracija, susilaukusi 2.500 dalyvių.

Naujas sekretorius

Prez. R. Reaganas naujuoju valstybės sekretorium pasirinko G. Shultzą, kuriam prez. R. Niksono laikais teko būti darbo sekretorium ir iždo sekretorium. Jis yra laikomas grupinių sprendimų žmogumi, vengiančiu asmeninės ambicijos, kuria pasižymėjo A. Haigas, jau kelis kartus dėl grupinių nesutarimų kalbėjęs apie atsistatydinimą. Pastaruoju metu G. Shultzas vadovavo "Betchel" statybos bendrovei, vykdančiai projektus užsienio šalyse, net ir Saudi Arabijoje. Spaudoje pasirodė spėliojimų, kad A. Haigo pasitraukimo pareikalavo naujasis Saudi Arabijos karalius Fahdas, karo užbaigos siekęs telefoniniais pokalbiais su prez. R. Reagano patarėju saugumo reikalams W. Clarku ir Beirute izoliuotu PLO vadu Y. Arafatu. Esą pastarasis sutiko užbaigti visus karinius palestiniečių veiksmus Libane, jeigu jam bei jo vyrams bus suteiktas diplomatinis civilinių pabėgėlių statusas ir jeigu Izraelio kariuomenė pasitrauks nuo Beiruto 3 mylias, atidarydama plentą į Damaską. Raštiškas Y. Arafato įsipareigojimas buvo įteiktas prez. R. Reagano pasiuntiniui P. Habibui Libano vyriausybės posėdyje. Pastarasis betgi delsė, matyt, laukdamas A. Haigo pritarimo iš Vašingtono, kol pagaliau jam buvo įsakyta laikytis Izraelio reikalavimų. Tada vėl prasidėjo masiniai Beiruto apšaudymai, bombardavimai, Izraelio kariuomenės susikirtimas su Sirijos daliniais.

Suskilo režimas

Iš karinio Argentinos režimo pasitraukė aviacijos vadas gen. B. L. Dozo, laivyno vadas admirolas J. I. Anaya, kai naujuoju diktatūros prezidentu buvo paskelbtas pensijon išėjęs kariuomenės gen. mjr. R. Bignone. Aviacijos ir laivyno vadai norėjo, kad šios pareigos būtų atiduotos civiliui politikui. Laimėtoju tapo kariuomenė, bet naujasis prez. gen. mjr. R. Bignone buvo priverstas pažadėti civilinės valdžios rinkimus 1984 m., atšaukti suvaržymus politinėms partijoms. Britanijoje priekaištų susilaukė premjerė M. Thatcher, nepasirūpinusi Falklando salų apsauga, kai Argentina buvo pradėjusi kalbėti apie jų užėmimą. Juos betgi užgožė britams įprastas entuziazmas, kai princas Karolis ir princesė Diana susilaukė pirmagimio sūnaus — sosto įpėdinio.

Nekaltas žudikas

JAV visuomenę suerzino teismo sprendimas Vašingtone, pripažinęs J. Hinckley, kuris 1981 m. kovo 30 d. sužeidė prez. R. Reaganą, spaudos sekr. J. Brady, policininką ir saugumietį, nekaltu dėl tuo metu turėto išprotėjimo. Dabar jis gali būti paleistas, kai gydytojai padarys išvadą, kad jau yra atgavęs protą. Sūnaus išgelbėjimui jo turtingas tėvas išleido pusę milijono dolerių, samdydamas geriausius psichiatrus.

Šiame numeryje:

Kazimieriniai užmojai
Renginiai šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakčiai paminėti

Pasikalbėjus su vokiečių kardinolu
Mainzo kardinolas apie religijos priespaudą okupuotoje Lietuvoje

Perdideli kaltinimai lietuviams
Atsiliepimas į kaltinimus, ateinančius iš Izraelio

Kai vyko slaptos kovos
Lenkų pogrindžio karininko Vilniuje atsiminimai

Lietuvių tautai gresia mirtinas pavojus
Okupuotos Lietuvos pogrindžio spauda apie dabartinę būklę

Rumunai rašo drąsiau nei lietuviai
Rumunijos istorikai gali laisviau žvelgti į savo praeitį

Jaunos ir mišrios lietuvių šeimos
Jų problemos ir įjungimas lietuviškos parapijos veiklon

Premijuotas romanas "Devintas lapas"
Birutės Pūkelevičiūtės kūrinys, vainikuotas "Draugo" premija

"Tau, sesute, puikios gėlės..."
Prano Lembero poezija melodijose, įrašytose plokštelėje

Moterys kūrybiniame užkulisyje
Šalia rašytojo dažnu atveju stovi talkinanti žmona

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $17, pusmetinė — $9. Rėmėjo prenumerata $25

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija n e a t s a k o. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos n u o m o n ę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $17.00 per year, $9.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

Paskelbti 5 nauji palaimintieji gegužės 23 d. Tai kun. Peter Donders, olandas redemtoristas, darbavęsis Suriname tarp raupsuotųjų ir vadinamas "raupsuotųjų apaštalu"; sesuo Marija Angela Astorch, ispanė klariečių vienuolė; sesuo Marie Rivier, prancūzė Marijos Aukojimo seserų vienuolijos steigėja; sesuo Marie-Rose Durocher, kanadietė Jėzaus ir Marijos vardų vienuolijos steigėja; brolis Andre Bessette, Šv. Kryžiaus vienuolijos narys, pagarsėjęs Montrealyje Šv. Juozapo oratorijos steigimu.

Antroje savo popežiavimo metu sušauktoje konsistorijoje gegužės 24 dieną Jonas-Paulius II su 24 dalyvavusiais kardinolais patvirtino kanonizacijų datas naujiems šventiesiems. Palaimintojo Crispin iš Viterbo, italo kapucinų broliuko, šventuoju skelbimo data — birželio 20 d.; palaimintojo Maksimilijono Kolbės, lenko pranciškonų konventualų kunigo — spalio 10 d.; palaimintosios Marguerite Bourgeoys, prancūzės, gyvenusios Kanadoje, ir palaimintosios Jeanne Delanque, prancūzės Šv. Onos vienuolijos steigėjos — spalio 31 d. Vėliau slaptoje konsistorijoje popiežius gavo visų dalyvavusių kardinolų pritarimą paskirti oficialiu kardinolų kolegijos kamerlengu italą kard. Paolo Bertoli. Jis tas pareigas iki šiol ėjo tik laikinai nuo 1979 m. gegužės mėnesio. Kardinolų kolegijos kamerlengo pareigos yra prižiūrėti kardinolų kolegijos turtą bei finansus ir registruoti visus konsistorijose atliekamus darbus.

Lomžos vyskupui M. Sasinowskiui, kurio vyskupijoje gyvena Suvalkų trikampio lietuviai, paskirtas vyskupas-pagalbininkas kan. Edward Eugeniusz Samsel, iki šiol buvęs Lomžos kunigų seminarijos dvasios tėvas ir ten dėstęs Šv. Raštą.

JAV katalikiškoje spaudoje jau pasirodė žinios iš "LKB Kronikos" naujausio 51 numerio apie jaunimo persekiojimą dėl tikėjimo Lietuvoje. Žiniose pateikiamas jaunų tikinčiųjų kreipimasis į kompartijos sekretorių Petrą Griškevičių raštu, kuriame išdėstomi įvairūs jaunimo dėl tikėjimo persekojimo faktai.

Galimas dalykas, kad popiežius lankysis Lenkijoje dar šiais metais. Tai pareiškė 74 m. amžiaus vysk. Herbert Bednorz iš Katowicų, Lenkijos žmonėse pagarsėjęs kaip "darbininkų vyskupas". Jis tai paskelbė švęsdamas savo 50 m. kunigystės sukaktį metinės Marijos šventės proga Silezijos angliakasių rajone. Iškilmėse dalyvavo apie 200,000 tikinčiųjų, jų tarpe ir Lenkijos primas arkiv. Josef Glemp. Vysk. Bednorz, kuris buvo neseniai lankęsis Vatikane, savo žodyje pareiškė, jog popiežius nori savo lankymosi Lenkijoje metu aplankyti visus kalinamus dėl žmogaus teisių, tačiau būtų dar laimingesnis, jei visi jie būtų paleisti prieš jam atvykstant.

Kun. Paolo Dezza, SJ, popiežiaus paskirtas laikinasis jėzuitų vadovas, parašė laišką viso pasaulio jėzuitams, skatindamas juos ruoštis naujojo jėzuitų generolo rinkimams. Tas pasiruošimas turįs vykti, puoselėjant vidinę vienybę ir paklusnumą popiežiaus nurodymams. Jis perspėjo jėzuitus nesikišti į srovinę politiką ir nerašinėti teologinių raštų, prieštaraujančių popiežiaus mokymui.

Anglikonų tarpe Anglijoje paskutiniuoju metu kilo didelė įtampa dėl trijų Anglijos anglikonų vyskupų elgesio Naujojoje Zelandijoje. Pasirodo, jie dalyvavo metiniame Sąjūdžio Už Moterų Šventinimą Kunigėmis suvažiavime ir eucharistinėse pamaldose, kurias laikė kunigė Janet Crawford, priėmė jos konsekruotą Komuniją. T i e vyskupai yra: Cyril Bowles iš Derby, Stanley Booth-Clibborn iš Mančesterio ir Mančesterio universiteto profesorius Richard Hanson. Iki šiol Anglijos anglikonai nepalankiai žiūrėjo į kituose kraštuose moterų šventinimą anglikonų kunigėmis, o Anglijoje tokie šventinimai iš viso buvo draudžiami. Be to, Anglijos anglikonų parapijose kunigių atnašaujamos eucharistinės pamaldos laikomos negaliojančiomis.

Tarptautinė liuteronų-katalikų komisija savo susirinkime, įvykusiame Venecijos mieste, svarstė įvairius galimus visos krikščionijos sujungimo modelius. Mintyje t u r ė t i galimi žingsniai, kuriuos turėtų žengti katalikai ir liuteronai tokio bendrojo sujungimo linkme.

400 religinių vadovų suvažiavimas Maskvoje perspėjo žmoniją, kad ji esanti ant visiško susinaikinimo slenksčio, ir skatino Sovietų Sąjungą bei JAV skubiai imtis ginklavimosi lenktynių sustabdymo ir turimų branduolinių ginklų likvidavimo. Konferencija buvo atidaryta gegužės 10 d. sovietų premjero Nikolai A. Tichonovo. Savo žodyje jis puolė JAV, nors vardu ir neminėjo. Veliau Maskvos ortodoksų patriarchas Pimen taipgi pareiškė, e s ą negalima nepeikti tam tikrų vakariečių jėgų, siekiančių savo politinių, ekonominių ir kitokių išskaičiavimų ir juodinančių sąžiningą, atvirą bei taiką mylinčią Sov. Sąjungos politiką. Taipgi atkakliai vakariečius puolė ir sovietus gyrė Sri Lankos ir Sirijos atstovai.

Į tuos puolimus smarkiai reagavo amerikietis liuteronas vysk. David W. Preus iš Minneapolio. Jis pareiškė atvykęs konferencijon su viltimi, kad religiniai vadovai pakils virš tautinių, ideologinių, politinių ir religinių skirtumų ir imsis bendro žygio prieš branduolinių ginklų gamybos lenktynes. Dabargi konferencija esanti pavojuje tapti politine platforma, nukreipta aiškiai prieš Vakarus. Ligšiolinių kalbų vieta turėjusi būti JTO rūmai ir todėl jis siūląs, kad visi sekantieji kalbėtojai kalbėtų iš religinio įsitikinimo pagal bešališkumo principą. Vysk. Preus kalba susilaukė stiprių ovacijų iš vakariečių atstovų tarpo.

Kitas amerikietis Reformuotos Amerikos Bendrijos generalinis sekretorius Arie Broumer tęsė vysk. Preus mintis ir perspėjo suvažiavimą, kad tarptautiniai susiskaldymai tik dar pagilės, jei ginklavimosi lenktynių problema nebus sprendžiama turint prieš akis be išimties visas valdžias. Žymusis JAV evangelistas Billy Graham suvažiavime laikėsi neutralios linijos ir stengėsi nekritikuoti sovietų, tik kvietė visas valdžias gerbti Helsinkio susitarimus, užtikrinančius teisę į religinius įsitikinimus. Dalyvių tarpe kaip stebėtojai dalyvavo du katalikai: Vatikano atstovas kun. John Long, SJ, ir Tarptautinio Katalikų Centro prie UNESCO sekretorius Jean Larnaud. Pirmoji baigiamojo bendro pareiškimo versija, kurią pateikė rusai ortodoksai, nepaprastai gyrė sovietų prezidentą Leonidą Brežnevą ir kaltino JAV valdžią dėl ginklavimosi lenktynių. Visdėlto, po nepaprastai ilgos, iki 3.30 val. ryto užsitęsusios paskutinės sesijos, buvo priimtas bendrasis pareiškimas, kuriame pagiriamas Brežnevas už nutarimą sustabdyti vidurinio nuotolio šaudmenų bazių įrjengimą Rytų Europoje, o prez. Reaganas buvo pagirtas už kvietimą pradėti pasitarimus birželio mėnesį apie strateginių ginklų sumažinimo galimybes.

Kun. J. Stš.

Perdideli kaltinimai lietuviams

Netikslūs ir nepagrįsti dr. Dov Levino priekaištai

V. DOMEIKA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Politiniai kaliniai

Ketvirtą okupacijos dieną, birželio 18, Maskvos radijas paskelbė, jog Kaune paleisti visi politiniai kaliniai. Tuometinio teisingumo ministerio Pakarklio pavestas anuos kalinius paleidau aš. Minėtą dieną nuėjau kalėjiman. Jo kieme buvo pastatytas stalas su ant jo sukrautomis kalinių bylomis; prie stalo stovėjo kalėjimo viršininkas Šalkauskas, keli kalėjimo sargai ir koministų partijos sekretorius A. Sniečkus. Pastarąjį aš pirmą sykį pamačiau. Nuo stalo ėmiau kalinių bylas ir, patikrinęs asmens žinias bei teismo sprendimus, sakydavau, jog liaudies vyriausybės prezidento Paleckio pasirašytu malonės aktu jam dovanojama likusi bausmė. Paspaudęs ranką, palinkėdavau viso geriausio ir tuojau pat pro sargybinio vartelius išleisdavau kalinius į Mickevičiaus gatvę.

Viskas ėjo tvarkingai, iki buvo pašauktas Didžiulis-Grosmanas, žydų tautybės. Į mano linkėjimą pastarasis atsakė, jog dabar kalėjiman eis lietuviai fašistai ir nacionalistai; pareikalavo tuojau pat leist daryti partinį susirinkimą tam klausimui spręsti. Pasakiau, jog pagal veikiančius įstatymus kalėjimo ribose negali būti daromi politiniai susirinkimai; priešingu atveju nutrauksiu kalinių paleidimą ir apie tai pranešiu savo vyriausybei. Prie stalo stovįs Sniečkus linkterėjo galva, ir po to Didžiulis-Grosmanas, daugiau nieko nesakęs, pro vartelius buvo išleistas gatvėn.

Čia turiu pastebėti, jog paleidžiami buvo tik komunistai ir kaikurie kriminaliniai nusikaltėliai, kurie kalėjime bendravo su komunistais.

Komunistų valdžioje

Apie tą įvykį painformavau savo viršininką prokurorą Krikščiūną ir padėjėjus — Paltanavičių ir Bulotą. Susidarė įspūdis, jog partija su NKVD pagalba pradės akciją prieš lietuvius inteligentus. Ir iš tikrųjų, porai dienų praslinkus, Kauną nusiaubė žinia, kad iš Saugumo rūmų trečio augšto pro langą į Laisvės alėją iššoko puskarininkas ir mirtinai susižeidė. Ten jis buvo enkavedisto Rozausko, žydų tautybės, tardomas, mušamas ir kankinamas.

Suimtųjų tardymai ir kankinimai vykdavo Saugume, kalėjimuose ir milicijų būstinėse. Kankinimai pasireikšdavo žiauriais mušimais, spardymais į lyties organų sritis ir išprievartavimais. Mušdavo ir kankindavo daugiausia enkavedistai-rusai ir žydai; ypatingai žiauraus būdo buvo žydaitės vertėjos, kurios taip pat padėdavo kankinti. Pvz. viena vertėja privertė kariškį nusirengti ir kniūbščiai atsigulti, o pati su įkaitintu lygintuvu degino nugarą.

Nekartą aš apie tai pranešiau teisingumo ministeriui Pakarkliui, bet pastarasis "patraukdavo pečiais" ir man patardavo "nekišti pirštų tarp durų". Tuo reikalu kalbėjau su kaikuriais man pažįstamais lietuviais komunistais. Jie atsakė esą bejėgiai ką nors daryti; esą iš Maskvos atėjusi direktyva, pagal kurią NKVD organai turi ne tik teisę, bet ir prievolę vartoti visas teroristines priemones, įskaitant ir fizinį žmogaus sunaikinimą, siekiant nuslopinti ir užgniaužti kiekvieną tautinį ar tikybinį lietuvių pasireiškimą. Nenuostabu, jog visa tai sudarė lietuviams vaizdą, kad dauguma žydų, drauge su rusais, smurto veiksmais stengiasi "perauklėti" lietuvius ir juos amžinai įjungti "maskoliškon" šeimon. Karo pradžią lietuviai sutiko su viltimi, kad galės išsilaisvinti iš žiaurios bolševikinės vergijos.

Vokiečiams atėjus

Tuo metu gyvenau Šiauliuose. Vokiečių tankai įvažiavo į Šiaulius tik birželio 26 d. vakare. Birželio 27 d. rytą visas Šiaulių miestas pasipuošė gražiomis Lietuvos trispalvėmis ir visi lietuviai, lyg naujai atgimę, džiaugėsi ir laukė geresnio rytojaus. Nei prieš vokiečiams ateinant, nei po užėmimo pirmomis dienomis Šiauliuose nebuvo išsišokimų prieš žydus.

Liepos mėn. pirmomis dienomis išvykau į Kauną eiti prokuroro padėjėjo pareigų. Apie tai, kad laikinoji vyriausybė stengėsi gelbėti žudomuosius, aš rašiau "TŽ" 1980 m. 10 nr., taip pat bandžiau atsakyti į velionies Oleiskio laišką "TŽ" 1981 m. 2 nr.

Atėjusi į lietuvių išlaisvintą Kauną karinė vokiečių vadovybė pareiškė nepripažįstanti laikinosios Lietuvos vyriausybės ir pareikalavo, kad lietuviai ir visi jų administracijos organai vykdytų karinės valdžios įsakymus. Vokiečiai leido ir toleravo lietuvių administracinius organus, nes tai palengvino jiems tvarkyti ir valdyti užimtą kraštą.

Žydų naikinimas buvo suplanuotas ir paruoštas Vokietijoj vokiečių įstaigų. Ginkluotom vokiečių pajėgom žengiant į Rytus tas planas buvo pradėtas vykdyti. Nuernbergo karo nusikaltėlių bylose yra vokiečių kariuomenei įsakymai, pasirašyti feldmaršalo Keitelio. Juose įsakoma kariniams daliniams griežtai elgtis su komunistais, politrukais ir žydais.

Jeruzalės apygardos teismas, svarstęs Eichmano bylą, motyvuotame savo sprendime sako, kad žydų naikinimas prasidėjo Hitlerio įsakymu, kuris palietė nevieną kurį kraštą, bet visas užimtas teritorijas. Naikinimo darbą vykdė vokiečiai — Einsatzgruppe A, Ordnungspolizei ir Gestapo bei SD junginiai (iš viso apie 2000 asm.). Tos pajėgos veikė visose trijose Baltijos valstybėse. Pagal vokiečių dokumentus ir liudininkų parodymus, žydų naikinime dalyvavo lietuviai, latviai, gudai ir ukrainiečiai. Atrodo keistoka, bet Vilniaus geto žydų policija taip pat dalyvavo tuose žudymuose (Ašmenos ir Švenčionių sritysė).

Kiekvienas Lietuvos gyventojas, kuris laisva valia sutiko ir dalyvavo nekaltų žmonių naikinime, yra atsakingas už žmogžudystes (453 ir 455 str. Baud. Statuto). Nepakaltinamas yra tik tas asmuo, kuris, gindamas savo ir artimųjų gyvybes, nužudo užpuoliką.

Kiek ir kas dalyvavo?

Kiek Lietuvos gyventojų dalyvavo žydų naikinime? Apie tai neteko matyti jokio dokumento.

Pasak Z. Čėsnos (žydų tautybės), sovietinės Lietuvos augšč. teismo pirmininko padėjėjas Žvirblis, pagal išduotus ginklui laikyti leidimus, nustatė, jog apie 18.000 gyventojų (įskaitant rusus ir lenkus) padėjo vokiečiams žudyti žydus. Tai sudarytų apie 0,6% visų Lietuvos gyventojų. Dar gyvendamas Kaune domėjausi, kiek lietuvių talkina vokiečiams žydų naikinime. Buvo manoma, jog tokių talkininkų vokiečiai turėjo keletą šimtų (nesiekė nė tūkstančio). Tai sudarytų nedaugiau kaip 0,03% visų lietuvių.

Apie kiekvieną akciją — žydų naikinimą vokiečių policijos organai surašydavo atitinkamus pranešimus ir juos siųsdavo vyriausiai Saugumo vadovybei Berlyne. Pagal tuos pranešimus, rastus Eichmano kanceliarijoje, yra nustatytas apytikris sunaikintų žydų skaičius. Tai aiškiai rodo, jog žydų naikinimą vykdė a. vokiečiai, b. vokiečiai drauge su talkininkais ir c. vokiečių pavedimu ar įsakymu vieni talkininkai.

I. Trunko parašytos knygos "Jewish Responses to Nazi Persecution" 41 psl. yra trys nuotraukos apie Kaune vykusį pogromą. Tarp dalyvių tenai matyti ir uniformuoti vokiečių kariai.

Nuernbergo karo nusikaltėlių tribunolas nagrinėjo "Einsatzgruppe" vadovybės ir "High Command North" bylas. Tribunolo sudėtyje buvo ir Amerikos teismų teisėjai. Kalbėdamas apie įvykius Baltijos kraštuose, tribunolas konstatuoja: a. okupaciniai vokiečių organai sėjo neapykantą tarp vietos gyventojų ir rengė jų naikinimą (Trials of War Crimes, 438 psl., IV t.); b. pogromus rengė "Einsatzgruppe A" ir juose dalyvavo vietos milicija (Trials of War Crimes, XI t., 548 psl.).

Žydų nusikaltimai

Žydų nusikaltimus prieš lietuvius reikėtų skirstyti į 3 grupes: a. pirmos bolševikų okupacijos meto, b. vokiečių okupacijos meto, kai žydai pavieniai ar drauge su bolševikų partizanais terorizavo Lietuvos gyventojus ir grobė jų turtą, c. 1944-1945 m. laikotarpio, kai žydai veikė gen. Černiakovskio vadovaujamos Raudonosios Armijos priedangoje, "suvedinėjo sąskaitas" su Lietuvos gyventojais ir žudė jiems nepatinkamus asmenis.

Dalis tų žydų, išlieję savo kerštą prieš lietuvius, gudus ir lenkus, paliko gimtąjį kraštą ir išvyko gyventi Izraelin.

Negalima pateisinti veiksmo ar veiksmų, kurie buvo atliekami "raudonojo" ar "rudojo" okupanto pageidavimu. Bet čia svarbu žinoti, ar asmuo tai darė savo laisva valia.

Neužtenka, pasak dr. Levino, pastatyti žmogų prie "gėdos" stulpo, visų pirma reikia nustatyti, ar jis to užsitarnavo. Tą klausimą gali išspręsti tik bešališkas teismas.

Kas turėtų spręsti?

Izraelio vyriausybė pasielgė teisingai, perduodama Eichmano bylą teismui. O kas turėtų spręsti nusikaltusių lietuvių ir žydų bylas? Pagal Maskvos deklaraciją (1943 m. spalio 31 d.) ir Londono susitarimą (1945 m. rugpjūčio 8 d.), tik "hitleriniai" nusikaltėliai privalo būti perduoti teismams, kad jie pagal savo šalies įstatymus galėtų būti nubausti. Todėl visi asmenys, kurie padarė nusikaltimus Lietuvos teritorijoje, galì būti teisiami tik pagal Lietuvos įstatymus. Vokiečių okupacijos metu, kai vyko žydų naikinimas, Lietuvoje veikė Baudžiamasis Statutas. Tik pagal to Statuto dėsnius gali būti nagrinėjami nusikaltimai. Visos trys Baltijos valstybės tebėra bolševikų okupuotos; tenai neveikia joks bešališkas teismas, kuris laisvai galėtų daryti sprendimą. Bolševikiniai teismai, priešingai tarptautinės teisės dėsniams, tos rūšies bylose taiko tik sovietinius įstatymus.

Amerikos teismai kompetentingi spręsti tokias bylas tik ryšiumi su imigracijos nuostatų nepaisymu. Lietuvoje veikė senatis. Pagal Baud. Statuto 68 str. didiesiems nusikaltimams senatis nustatyta 15 metų. Nuo čia minimų nusikaltimų praėjo dvigubai daugiau laiko, todėl nė vienas lietuvis ir nė vienas Lietuvos žydas nebegali būti baudžiami už veiksmus, padarytus 1940-1945 m. laikotarpyje.

1948 m. gegužės 15 d. Izraelis paskelbė atstatąs nepriklausomą valstybę. Izraelio parlamentas priėmė 1950 m. naciams ir jų talkininkams bausti įstatymą. Pagal jį Eichmanas buvo nubaustas mirties bausme. Augščiausias Izraelio teismas pripažino, kad tas įstatymas teisėtai galioja Izraelio ribose. Vadinasi, kiekvienas asmuo, atvykęs Izraelin, gali būti atiduotas teisman už veiksmus padarytus prieš žydų tautą Vokietijoje arba jos užimtose teritorijose.

(Bus daugiau)

A†A

VALERIJAI VINDAŠIENEI

iškeliavus amžinybėn,

reiškiame gilią užuojautą jos dukrai ZITAI ir žentui PRANUI SAKALAMS, sūnums su šeimomis, vaikaičiams ir visai giminei.

V. Narkevičius
A. Žulys

PADĖKA

Mūsų mylimam vyrui ir tėveliui

A†A

EUGENIJUI VITARTUI

iškeliavus amžinybėn 1982 m. gegužės 21 d., nuoširdžią padėką reiškiame Prisikėlimo parapijos klebonui Tėvui Augustinui, OFM, Lietuvos Kankinių parapijos klebonui kun. Jonui Staškui ir Tėvui Eugenijui, OFM, už gedulingas pamaldas, Tėvui Pijui, OFM, už maldas koplyčioje.

Esame dėkingi sol. Rimui Strimaičiui už giedojimą ir muzikei Daliai Viskontienei už grojimą vargonais.

Nuoširdi mūsų padėka karsto nešėjams, giminėms, draugams ir pažįstamiems už gėles, užprašytas šv. Mišias, dalyvavimą koplyčioje ir palydėjimą į kapines. Ačiū p. Gataveckienei už vaišių paruošimą.

Visiems dėkingi —

Žmona Janina, sūnus Jonas
duktė Eugenija Vaštokienė ir šeima

PADĖKA

Mūsų mylima motina ir močiutė

A†A

VALERIJA VINDAŠIENĖ-ALMINAITĖ

po sunkios ligos mirė 1982 m. birželio 7 d. Palaidota birželio mėn. 10 d. lietuvių kapinėse Mississauga, Ontario.

Nuoširdžiai dėkojame: dr. A. Saunoriui, kuris ją lankė namuose ir ligoninėje, teikė visokeriopą pagalbą ir lengvino jos kančias; prelatui dr. J. Tadarauskui ir kun. St. Šileikai už maldas laidotuvių namuose ir šv. Mišias Aušros Vartų šventovėje. Kun. St. Šileikai už suteiktus šv. sakramentus ligoninėje ir už palydėjimą į kapus.

Išskirtina padėka Zitai Vainauskienei, kuri savo laisvalaikiu budėjo prie mano mamos dieną ir naktį. Jos patyrimas daug pagelbėjo velionei ir kartu stiprino mane.

Liūdesio dienose patyrėme daug paguodos ir užuojautos iš mūsų bičiulių ir pažįstamų. Daugybė tautiečių pagerbė velionę, atsilankydami laidotuvių namuose, papuošdami jos karstą gėlėmis, dalyvaudami pamaldose ir palydėdami į amžino poislio vietą.

Daug kas aukojo už velionę šv. Mišioms, Kanados Lietuvių Fondui, "T. Žiburiams" ir vėžio ligos draugijai, pareiškė užuojautą žodžiu, raštu ar spaudoje. Už tai nuoširdi mūsų padėka visiems, suteikusiems betkokią pagalbą, kada ji buvo labai reikalinga. Taip pat ačiū mano draugėms už suneštus skanius pyragus. Jūsų dalyvavimas ir pareikšta užuojauta teikė mums stiprybės.

Liūdintys: *duktė Zita Sakalienė,*
sūnūs — Bernardas ir Gediminas,
jų šeimos ir plati Vindašių giminė

Vilniaus krašto lietuviui, nepailstančiam dėl Lietuvos laisvės kovotojui

A†A

SILVESTRUI JOKUBILIUI

į anapus iškeliavus, jo giminėms bei artimiesiems reiškiu nuoširdžią užuojautą, ypač giliai užjaučiu jo žmoną — mano buvusią mokytoją ELENĄ STAČYTĘ-JOKUBILIENĘ jos skausmingo liūdesio valandose —

Juozas Dilys

St. Catharines, Ont.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mohawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- Elektros reikmenys
- Televizijos aparatai
- Skalbiamosios mašinos
- Vaikų baldai
- Įvairūs kilimai
- Šaldytuvai
- Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- Siuvamos mašinos
- Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Toronto tautinių šokių grupės "Atžalynas" vadovės. Iš kairės: dabartinė vyriausia vadovė IRENA POŠKUTĖ, buvusi vyr. vadovė SILVIJA MARTINKUTĖ, ALDONA ZANDERIENĖ, VIDA DOVIDAITYTĖ Nuotr. B. Tarvydo

Kai vyko slaptos kovos

Vilniaus lenkų pogrindžio armijos karininko atsiminimai

STEPAS VARANKA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Autoriaus veikla pogrindyje

Krzyzanowskis, grįžęs į Vilnių, nesiskubino gauti darbą, nes nemokėjo kalbos. Vėliau, gavęs vieną darbą, neilgai tedirbo. Buvo nuvykęs į Kauną, vėliau į Varšuvą ir vėl į Vilnių. Vilniuje pradėjo organizuoti slaptą diversijos-sabotažo organizaciją. Greitu laiku susirišo su buvusiais draugais ir pažįstamais, kurie pritarė ir sutiko su jo planais. Jo dalinys iki 1944.VII.6 numatyto Varšuvoje Vilniaus išvadavimo, prieš rusams jį užimant, turėjo apie 100 vyrų ir moterų. Jų tarpe buvo keletas iš Anglijos nuleistų lenkų paruoštų pogrindžio veiklai parašiutininkų, kurie turėjo specialius uždavinius.

Jo dalinio vyrai sprogdino geležinkelio bėgius ir transporto traukinius. Sprogdino ginklų sandėlius ir rūpinosi savo daliniui ginklais bei sprogstamąja medžiaga.

Kaikurie jo dalinio nariai dalyvavo lietuvių policijos nuovadų užpuolimuose. Pasak autoriaus, lenkų pogrindžio daliniai turėjo persvarą prieš gen. Plechavičiaus dalinius Murowana-Oszminka ir Tolminų rajone 13-14 gegužės d.d. Tas lietuvių dalinių pralaimėjimas prisidėjo prie Plechavičiaus dalinių likvidavimo. Ar tai tikrai prisidėjo prie savisaugos dalinių likvidavimo, nenorėčiau tikėti. Priežastys buvo visiškai kitos.

1944 m. po Naujų Metų dr. B. Iszorowej dėka "Baltrukui" pavyko užverbuoti Vilniaus Lukiškių kalėjimo gydytoją dr. Szczepaną Lawcewiczių, Lietuvos lenką, kuriam buvo duotas slapyvardis "Kon". Tai buvo labai naudingas lenkų pogrindžiui laimėjimas. Turėti savo žmogų kalėjime, kuris turi, pagal profesiją, priėjimą prie kiekvieno suimtojo bei tardomojo pogrindžio veikėjo, buvo daugiau negu svajonė. Dr. "Kon" vėliau Lietuvos saugumo policijos buvo išaiškintas ir sušaudytas 1944.VII.4 prieš pat "Ostra Brama" akciją. Jo dėka keli labai svarbūs lenkų pogrindžio veikėjai, esantieji Lukiškių kalėjime, buvo perkelti į netolimą Šv. Jokūbo ligoninę, iš kurios pogrindžio dalinių buvo išlaisvinti. Taip išgelbėtas buvo žymus parašiutu iš Anglijos nuleistas pogrindžio veikėjas "Frez"-"Szkolnik" — Eugeniusz Chylinski. Kito svarbaus "parašiutininko" — "Fostowicz" — Jerzy Zahorski išvadavimas, kuris buvo numatytas Didįjį Penktadienį, balandžio 7, nepavyko, nes suimtasis buvo vokiečių išgabentas į Panerius ir sušaudytas. Jam išgelbėti buvo daromi įvairūs priėmimai, kyšiai, siūlomi iškeitimai.

Slapta kova

Autorius mini lietuvį vilnietį Padabą, kuris buvo vokiečių saugume vertėju, kaip vagišių ir girtuoklį. Jis buvo 1943 m. prie Šv. Jokūbo šventovės nušautas ("Baltruk" rašo, kad tai įvyko prie Kalvarijos gatvės). Keršto akcijoje už tai buvo suimta 100 lenkų inteligentų-veikėjų. Jų tarpe Vilniaus universiteto prof. dr. Kazimierz Pelczar, advokatas Mieczyslaw Engiel, prof. Mieczyslaw Gutkowski ir kiti. Pasak autoriaus, sąrašą sudarė lietuvių rankos, keršydamos lenkams.

Krzyzanowskis mini 1943 m. Saugumo policijos pastatytą Liejyklos-Liudwisarska gatvėje užtvarą, prie kurios jo draugas "Przewoznik" Stanislaw Lapinski buvo nušautas. Kitas jo draugas, kuris ten buvo suimtas, būtent, "Sosna" — Wladyslaw Gortynski, vėliau iš "lietuviško gestapo" buvo išpirktas ir pasitraukė į Rūdininkų girią.

Autorius aprašo vieną įdomų įvykį. Netrukus po dr. Lawcewicziaus suėmimo, gegužės 27 d. buvo suimtas gatvėje jo svainis "Puchala" — Tadeusz Cywinski. Tardomas Saugumo rūmuose II-me augšte dviejų lietuvių saugumiečių, pabėgo pro langą elektros laidais, kurie ėjo nuo saugumo lango iki kitos pusės gatvės prie kito pastato. Elektros laidai trūko, ir jis nukrito ant prie šaligatvio esančios vejos. Ant laidų buvo uždėjęs megztuką. Nukritęs neteko sąmonės. Praeivių lenkų buvo nugabentas į netolimą pastatą pas pažįstamą.

"Puchala" mokėjo gerai lietuviškai. Tardymo metu jis tardantiems valdininkams pasakė, kad jo portfelyje, paliktame rūsyje, yra paslėpta nemaža suma dolerių. Jis buvęs suimtas pripuolamai ir nenorįs, kad jam būtų iškelta pavojinga byla vokiečių saugume už valiutos spekuliaciją. Jis prašė tardytojus tuos dolerius pasiimti sau. Vienas iš saugumiečių greitai išėjo, greičiausiai susigundęs tais doleriais. Jam gana ilgokai negrįžtant, antrasis valdininkas nekantraudamas išėjo ir užrakino kambarį, greičiausiai norėjo patikrinti ką daro pirmasis, kad to grobio tik sau vienam nepaliktų. Likęs vienas kambaryje, "Puchala" pasinaudojo proga. Vėliau Vilnius iš to juokėsi. Prie to dar pridėta, kad išbėgusiems jo jieškoti senutė moteris nurodė priešingą kryptį.

Triskart suimtas

Krzyzankowskis rašo, kad buvo suimtas 3 kartus. Pirmą kartą jį ir jo du draugus išleido lietuvių saugumas dėl vieno žinomo lietuvio advokato intervencijos. Minimas lietuvis advokatas buvo jo šeimos geras draugas. Antrą kartą po apklausinėjimo paleistas. Trečią sykį, vežamas į Pravieniškes, iššoko iš sunkvežimio ir pabėgo. Mat manė, kad yra vežamas su kitais į Panerius.

Autorius 135 puslapyje mini, kad "Fostowicz" — Jerzy Zahorski parodė kapitonui Stefanui Czernikui storoką knygutę — sąrašą. Tai buvo Vilniaus lietuvių policijos tarnautojų sąrašas su adresais. Didesnę dalį sudarė "ypatingas būrys". Sąrašai nuolat buvo papildomi.

Pastabos

Krzyzanowskis, kaip dauguma atsiminimus rašantieji, save ir savo vyrus bei dalinius vaizduoja kaip drąsuolius, jų veiklą ir paprastus veiklos ėjimus nušviečia kaip pavojingus "žygius". Tiesa, karo metu pogrindžio veikla yra labai pavojinga. Nėra aiškių taisyklių. Mažas nusikaltimas gali būti paverstas pavojingu nusižengimu, baudžiamu mirties bausme.

"Baltruko" aprašomi įvykiai nėra tikslūs. Taip, jie įvyko, bet netaip, kaip autorius juos nušviečia. Ypač netiksliai rašo apie lietuvių policijos brutalumą ir šovinizmą. Dauguma administracijos tarnautojų ir policijos pareigūnų išvadinti kyšininkais.

Galėjo būti keli netaktiški policijos tarnautojų bei valdininkų veiksmai lenkų atžvilgiu. Tokių atvejų rasime Lenkijoje, Amerikoje, Kanadoje ir kiekvienoje valstybėje. Lietuvos policija, kaip ir visame pasaulyje, nebuvo blogesnė, galbūt net geresnė.

Autorius rašo, kad guminės lietuvių policijos lazdos daužė lenkų galvas ir nugaras už menkniekius. Esą jo 60 metų motina Vilniaus geležinkelio stotyje buvo sumušta stambaus geležinkelio policininko. Neatrodo, kad taip iš tikrųjų buvo.

Tadeusz Boguszewski, "Zeszyty Historyczne" 1980 m. 51 nr. laiškų skyriuje rašo, kad "pan Krzyzanowski" buvo lengvo būdo, nerūpestingas. Gal tas bruožas atsiliepia ir jo atsiminimuose.

Adam Ciolkosz, žinomas lenkų politikas, tame pačiame "Zeszyty" numeryje rašo, jog žlugus Lenkijai, visa viešoji Lenkijos policija perėjo į vokiečių tarnybą. Tegul autorius sąžiningai atsako, ar ji buvo be priekaištų savo tautiečiams lenkams, esantiems žiaurioje vokiečių okupacijoje? Vienas kitas buvo žiauresnis už vokiečius. O lenkai lietuviams Vilniuje nebuvo geriausi draugai.

"Atsiminimai ir pasaulėžvalga"

*— antroji teisininko **P. Stravinsko** knyga iš serijos "Raštai ir Credo" jau yra atspausdinta ir platinama. Joje autorius pateikia savo atsiminimus, o taip pat pasaulėžvalginius straipsnius, anksčiau paskelbtus mūsų išeivijos spaudoje.*

Knygos kaina, įskaitant persiuntimą, 6 dol. Užsisakyti sekančiu adresu:

Komitetas P. Stravinsko Raštams Leisti, 6437 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Lietuvių tautai gresia mirtinas pavojus

Ištrauka iš pogrindžio "Aušros" 28(68) numerio. Straipsnį pasirašęs Pasaulietis atkreipia dėmesį į okupuotos Lietuvos dvasininkų talką ateistinei vyriausybei, griaunančiai moralinius tautos pagrindus

Tautos gyvenime pačio reikšmingiausio įvykio (krikšto 600 metų) jubilėjų sutinkame itin sunkiu ir pavojingu laikotarpiu. Galbūt net pačiu sunkiausiu ir pačiu pavojingiausiu, nes tiek tauta, tiek jos Bažnyčia vėl pastatyta prieš dilemą: žūti ar būti. Neužsimerkime prieš grėsmingą tikrovę: tautai tikrai gresia mirtinas pavojus. Užtenka apsidairyti aplinkui ir tuoj pamatysime, kiek mažesnių tautų šiandien Tarybų Sąjungoje miršta tikrąja to žodžio prasme. Po tariamos tautų draugystės bei suartėjimo priedanga vyksta baisus niveliacijos ir asimiliacijos procesas.

Nereikia toli dairytis. Pažvelkime tik į kaimyninę Baltarusiją, kurios sostinėje jau nėra baltarusiškų vidurinių mokyklų, kur įstaigose darbuotojai net bijo kalbėti baltarusiškai, kad nebūtų palaikyti nacionalistais.

Be to, dvasinės kultūros vietoje matyti moraliniai įvairių tautų griuvėsiai, pasileidimas ir alkoholizmas . . . Riedame į bedugnę, į tautos degeneraciją ir mirtį

Bet nužudant tautą, pirma reikia numarinti jos tikėjimą. Reikia pirmiausia pasmaugti Bažnyčią. Šią baisią tiesą mes kartais gal ir užmirštame. Bet ją labai gerai įsimena Dievo ir tautos priešai. Įsimena ir vykdo gudriai, užmaskuotai, metodiškai. Tačiau Bažnyčia stiprėja apšlakstyta savo kankinių krauju. Jos vaikų kančios ir ištvermė didina jos galią ir jos žavesį. Šitai priešas taip pat žino. Todėl dabar ją stengiasi pasmaugti tyliai, nejučiom, uždusinti jos pačios vaikų rankomis.

Pažiūrėkime, kas šiandien pas mus dedasi. Ilga, atvira ir įžūli kova norimų rezultatų nedavė. Baisus ateistinių paskaitų, knygų, brošiūrų, straipsnių, filmų, plakatų ir kitos propagandinės medžiagos srautas tikėjimo iš žmonių sąmonės neišplovė ir jų sąžinės purvais neužpylė. Dvasininkų suėmimai, teismai, trėmimai nepadėjo. Kunigų šmeižtai savo tikslo nepasiekė — tikinčiųjų nuo jų ganytojų neatskyrė. Atviras puolimas ir atviras teroras nedavė to, ko karingieji ateistai norėjo ir tikėjosi. Dargi priešingai — prasidėjo atgimimas, tikintieji susiorientavo, padrąsėjo, ėmė kelti savo skriaudas ir reikalauti savo teisių. Vis daugiau jaunimo ėmė atvirai reikšti savo įsitikinimus.

Tačiau ateistinė valdžia Bažnyčioje apčiuopė vieną silpną vietelę — kaikurių dvasininkų bailumą, charakterio minkštumą, nuolankumą, kančios ir aukos baimę, norą prisitaikyti, laviruoti, iškilti . . . Šituo jie bandė naudotis visą laiką, bet ypač intensyviai ėmė spausti ir išnaudoti dvasininkiją, kai kitos priemonės nepasiteisino. Rugienis daužė kumščiu į stalą ir grasino straipsniais. Tuminas ėmė meilintis ir nuo augšto kalno rodyti žemiškąsias karalystes. O kai atsiranda kandidatų parklupti ir pagarbinti, šėtonas suaktyvėja. Dvasininkų pagalba turėjo būti suklaidintas net Vatikanas, į vyskupų vietas turėjo patekti ateistams nuolaidūs ir paklusnūs kunigai. Kandidato į vyskupus tinkamumo laipsnis pasidarė tiesiogiai proporcingas jo paklusnumo ateistų užmačiom laipsniui. Kunigų ir klierikų verbavimas slaptam darbui Saugume, viliojimas pažadais (geresnėm parapijom, ramesniu darbu, kelionėm į užsienį ir t.t.), jų kiršinimas, stropesnių kunigų apšaukimas ekstremistais ir skaldytojais seniai su nerimu buvo stebimas Lietuvos tikinčiosios visuomenės, ypač inteligentijos.

"LKB Kronika" — ne tik vienų kunigų nuopelnas, kaip skelbia, o gal ir galvoja Saugumas ir ateistai. Tai visos Lietuvos Bažnyčios šauksmas, visų tikinčiųjų bendros pastangos. Šimtai įvairių skundų, pareiškimų ir šimtai tūkstančių parašų — tai ne kunigų darbas (kunigai labiau stebimi, daugiau sekami, kaikurie iš viso negalėjo niekur prisidėti). Tai galingas ir vis drąsėjantis tikinčiųjų pasauliečių protestas prieš jų teisių varžymą. Šio protesto, šio pakilimo jau nepasiseks sulaikyti ir užgniaužti.

Tačiau tikintieji negali būti atitrūkę nuo savo ganytojų, negali eiti atskirai, o ypač prieš jų valią. Todėl labai suprantamas vis didėjantis tikinčiosios Lietuvos susirūpinimas savųjų kunigų laikysena ir jų elgesiu. Neabejingieji tikėjimui yra neabejingi ir savosios dvasininkijos reikalams. Jiems ne visviena, kaip elgiasi jų ganytojai. Į kunigą jie žiūri su pagarba ir su pasitikėjimu, su reikalavimu pateisinti šį pasitikėjimą.

Bailiai, kolaborantai, klusnūs ateistinės valdžios įrankiai šios pagarbos ir šio pasitikėjimo negali tikėtis. Tenegalvoja vyskupai, vyskupijų valdytojai ir kunigai, kad mes, pasauliečiai tikintieji, nieko nežinome ir nenujaučiame, kas dedasi vyskupijų kurijose, parapijų klebonijose, kunigų seminarijoje ar Anilionio kontoroje. Nemažai žinome ir gerai orientuojamės. Žinome ir tuos kunigus, kurie palūžo po Saugumo letena ir padėjo parašėlį . . . Suprantame, užjaučiame, kaikada pateisiname, bet laikome nenormaliu dalyku.

Matome ir tuos, kurie, ausis suglaudę, ramiai tūno, užmerkia akis net prieš skaudžiausius įvykius, bijo pasakyti savo nuomonę, rūpestingai atrinkinėja žodžius pamoksluose . . . Ir vis todėl, kad būtų "geri", kad neužsitrauktų valdžios nemalonės . . .

Su skaudančia širdimi stebime kaikuriuos vyskupus ir vyskupijų valdytojus, kurių didžiausias rūpestis . . . kaip nors neužrūstinti valdžios, kurie "diplomatiniu" lankstumu daugiau pasitiki nei Dievo Apvaizda.

Su gailesčiu pasižiūrime į tuos klebonus, kurių bažnytėlės apleistos ir apšepusios, o klebonijos blizga . . .

Daug ką matome, daug ką žinome, daug ką suprantame ir net pateisiname. Tik negalime pateisinti vieno — besaikio nuolaidžiavimo ateistinei valdžiai, Bažnyčios griovimo savo pačių rankomis, o ypač puolimo tų savo brolių, kurie pasuko aukos keliu, kurie, rizikuodami savo laisve ir gyvybe, ėmė ginti gyvybinius Bažnyčios ir mūsų, tikinčiųjų, reikalus. Už pagalbą ateistinei valdžiai griaunant Bažnyčią iš vidaus, už idealistų kunigų apšaukimą ekstremistais ir skaldytojais istorija nedovanos!

Jei ir toliau juoda bus vadinama balta, o balta — juoda, jei besiaukoją už Bažnyčios ir tautos reikalus kunigai bus bandoma diskredituoti, — gali tekti prabilti patiems pasauliečiams, prabilti garsiai ir atvirai apie kunigus kolaborantus, jų bailų nuolaidžiavimą, jų susirūpinimą pirmiausia savo asmens saugumu ir savo reikalais, Bažnyčios reikalus paliekant paskutinėje vietoje.

Iki šiol buvo tylima ne dėl nežinojimo ar nesiorientavimo, bet nenorint nešti šiukšlių iš savo namų. Į silpnesnius, bailesnius ar palūžusius dvasininkus žiūrime kaip į nelaimingus savo brolius, svyruojančius ar suklupusius po sunkia našta.

Mes, tikintieji pasauliečiai, irgi daug kur neišlaikome istorijos duoto bandymo. Mes irgi palūžtame ir suklumpame. Dažnai nedrįstame ar nesugebame ištiesti pagalbos rankos ujamam ir persekiojamam savo ganytojui. Todėl būtume neteisūs ir negarbingi, jei tik smerktume savo dvasios vadus. Tačiau, kai matome, kad tie vadai ima mus vesti ne Kristaus, bet ateistų nurodytu keliu, tylėti irgi neturime teisės. Ateistinei valdžiai panaudojant kaikuriuos kunigus klaidingai informuoti Vatikaną apie Lietuvos Bažnyčios reikalus, tikintiesiems iškyla pareiga susirasti priemonių, kad ir jų informacija pasiektų užsienį ir Vatikaną.

Mes nenorime ir negalime laukti, kad Lietuvos Bažnyčią ištiktų rusų stačiatikių Bažnyčios likimas. Dabar jau patys rusų tikintieji inteligentai mato, kad jų Bažnyčia pavergta iki negalimybės, kad hierarchija virtusi tik ateistinės valdžios klusniu įrankiu. Solženicino žodžiais tariant, rusų Bažnyčios krūtinę slegia kapo akmuo.

Kapo akmenį ateistinė valdžia nori užristi ir ant Lietuvos Katalikų Bažnyčios. Užristi kaikurių jos ganytojų rankomis. Pačius ganytojus padaryti bailiais ir klusniais jų valios vykdytojais, kokiais yra daugumas stačiatikių augštųjų dvasininkų. Todėl su džiaugsmu ir pritarimu Lietuvos tikintieji sutiko Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komiteto įsikūrimą. Visi Lietuvos tikintieji už jį meldžiasi ir nuoširdžiai linki sėkmės tokiame svarbiame ir reikalingame darbe.

Bet štai nustebę sužinome, kad kaikurie net atsakingi dvasininkai, klysdami ar valdžios įstaigų spaudžiami, ima pulti Komitetą ir jo narius. Tai nusikalstamas ir nedovanotinas nuolaidžiavimas ateistinei valdžiai, tai aktyvus talkininkavimas griaunant Lietuvos Bažnyčią ir ardant jos vienybę. Juk visi aiškiai matome, kad suskaldyti Bažnyčią stengiasi ateistai, o ne Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komitetas. Nuolaidžiavimas valdžiai, kabinėjimasis už kiekvieno jos pasiūlymo dar nėra vienybės palaikymas, bet tik lindimas gilyn į ateistų paruoštas pinkles savo interesų apsaugos vardan. . . .

Kun. ANTANAS ŠEŠKEVIČIUS, šešiolika metų kalintas Lietuvoje ir Sibire, darbuojasi Gargžduose

Rumunai rašo drąsiau nei lietuviai

Rumunijos-Rusijos santykiai rumunų istorikų akimis

"Tarybiniai istorikai . . . primygtinai įrodinėja, kad mūsų tauta tik su didžiąja rusų tauta yra pasiekusi didžiausių pergalių ir laimėjimų, kad lietuvių noras atsiskirti nuo Rusijos buvo ir yra grubi klaida . . . Mūsų jaunimas, neblogai mokąs Rusijos istoriją, jos carus ir kunigaikščius, vos apgraibomis susipažįsta su Lietuvos praeitimi". Šis nusiskundimas, išspausdintas "Aušros" (1978 m. 10 nr.) puslapiuose, dažnai pasigirsta lietuvių pogrindžio spaudoje. Tikram istorijos mokslui visos tautos lygios; pagal sovietinę istoriją rusai "žymiai lygesni" už lietuvius.

Iki Stalino mirties panaši nelygybė buvo matyti ir kitose Rytų Europos tautose. Šiandien padėtis yra žymiai pasikeitusi — lenkai, vengrai, rumunai apie savo istorinius santykius su Rusija kalba daug objektyviau ir moksliškiau, nežiūrint komunistinės sistemos varžtų ir kaimyninės Sovietų Sąjungos šešėlio.

Šiuo atžvilgiu ypač įdomus rumunų pavyzdys. Rumunijos vyriausybė sugeba laviruoti tarp diplomatinio atsargumo ir mokslinio atvirumo. Kai 1981 m. birželio mėnesį besilankydamas Vienoje rumunų kompartijos vadovas Nicole Ceaucescu buvo paklaustas apie savo šalies santykius su Sovietų Sąjunga, jis atsakė: "Mes kaimynai nuo seniausių laikų. Todėl mes labai artimi, ir ateity būsim artimi ir kaimyniški". Tačiau Ceaucescu prižiūrimi ir vairuojami Rumunijos istorikai apie santykius su Rusija pasisako daug kritiškiau. Pernai Rumunijoje išspausdintuose straipsniuose atvirai pareiškiama, kad Rusija dažnai negerbė Rumunijos nepriklausomybės ir teritorinio vientisumo.

Rumunams ypač opus Besarabijos ir šiaurinės Bukovinos provincijų klausimas. Šios provincijos 1940 m. buvo inkorporuotos į Sov. Sąjungą, bet rumunai jas tebelaiko savo teritorijos dalimi. Kadangi rumunų politikai apie tai negali atvirai kalbėti, Rumunijos teisių gynimas atitenka istorikams. Jie tvirtina, kad rumunų protėviai tose žemėse apsigyveno labai seniai, o slavų gentys — rusų protėviai į jas "įsibrovė" daug vėliau.

Rumunų istorikai taip pat gana atvirai aprašo rusų okupacijos poveikį Moldavijos ir Valachijos provincijose XVIII ir XIX š. Jie kalba apie marą, šiltinę, venerines ligas, gimimų skaičiaus sumažėjimą — apie visa tai, ko nėra Lietuvos-Rusijos santykius aprašančiuose sovietiniuose vadovėliuose. Savo tvirtinimus rumunų istorikai mėgsta paremti Rusijos imperializmą aštriai kritikavusio Karolio Marksо autoritetu.

Pasak rumunų istorikų, anksčiau rusų užimta Besarabija vėl prisijungė prie Rumunijos 1918 metų kovo 27 dieną, t.y. netrukus po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, nes to norėjusi Besarabijos liaudis. Šiam prisijungimui paremti cituojama Lenino 1917 m. rugsėjo mėnesį parašyta brošiūra, kurioje jis skelbia, kad "proletariato partija turi paremti visų carizmo pavergtų tautų ir grupių pilną laisvę atsiskirti nuo Rusijos".

1940 m. įvykdytą Besarabijos ir šiaurinės Bukovinos prijungimą prie Sovietų Sąjungos rumunų istorikai aiškina sunkia tuometine Rumunijos padėtimi po Prancūzijos kapituliavimo. Jie neslėpdami rašo apie Sovietų Sąjungos ultimatumą Rumunijai 1940 m. birželio 26 d., dvylika dienų po ultimatumo Lietuvai.

Kaip ir pogrindžio spauda, kalbėdama apie Lietuvą, rumunų istorikai pabrėžia, kad Rumunijos likimas priklauso nuo jų šalies santykių su jos imperialistiniais kaimynais. Pasak profesoriaus Aleksandraiei, kryžkelėje, kur susidūrė trijų absoliutinių monarchijų — Turkijos, Rusijos ir Austrijos interesai, rumunų tauta turėjo kovoti ne tik už savo tėvynę ir jos nepriklausomybę, bet ir už pačią tautos egzistenciją, kurią pavojun statė jos galingi kaimynai.

Taip rumunai atsisako "tarybiškai" klastoti savo tautos istoriją Rusijos naudai. Jų laikysena sustiprina ir Lietuvos patriotų poziciją. Jie, kaip ir rumunai, tvirtina, kad po Hitlerio-Stalino sutarties Rytų Europoje padaryti pakeitimai nėra nei teisėti, nei amžini.

K.Ž.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

TYRĖ BALTIJOS JŪRĄ

"Tiesos" gegužės 9 d. laidoje įdėtas Klaipėdos hidrometeorologijos observatorijos direktoriaus J. Baušio pranešimas "Eksperimentas virš Baltijos", liečiantis centrinės Baltijos dalies tyrimus, kuriem buvo panaudoti ir sovietiniai erdvių satelitai. Tyrimų centru tapo Klaipėda, kur buvo atplaukęs R. Vokietijos Mokslų Akademijos jūrų tyrinėjimo instituto laivas "Aleksandras Humboldtas", atvykę sovietinio hidrometeorologijos ir gamtinės aplinkos kontrolės komiteto Leningrado skyriaus mokslininkai. Apie tuos tyrinėjimus r a š o m a: "Eksperimento tikslas — suderinti labai sudėtingą laivų, lėktuvų ir kosminių palydovų sąveiką kompleksinio sinchroninio eksperimento metu ir tuo pačiu gauti duomenų, kurie padės tobulinti jūros užterštumo, vandens temperatūros matavimo metodus, naudotis iš palydovų gaunama informacija . . ." Virš centrinės Baltijos plačių plotų skraidė lėktuvai su infraraudonaisiais radiometrais bei kitais įrenginiais, fotografavo jūros paviršių specialia aparatūra, kurią buvo pagaminusi Karl Zeiss optikos įmonė R. Vokietijoje. Tyrimams buvo panaudoti du sovietiniai erdvių satelitai "Meteor-2" ir "Meteor pridoda". Esą buvo atlikta daug hidrologinių, hidrocheminių, hidrooptinių ir meteorologinių tyrimų. Ypač detaliai ištirtas Baltijos jūros užteršimas, kurį sukėlė mazuto išsiliejimas prie Klaipėdos uosto iš tanklaivio "Globe Asimi". Eksperimento darbuose dalyvavo ir mokslinio tyrimo laivas "Okeanografas". Gauti rezultatai bus panaudoti praktinėje okeanologų bei hidrometereologų veikloje.

SKULPTŪROS PALANGOJE

Kurortinis sezonas Palangoje b u v o pradėtas ąžuolinių skulptūrų ansamblio atidarymu. Jas išdrožė 20 liaudies meistrų, susirinkusių iš įvairių Lietuvos vietovių į savo seminarą. Šmaikščiu humoru pasižymi I. Užkurnio, R. Puškoriaus, A. Skiesgalio, A. Valucko kūriniai. Apie Palangos pasiruošimą vasarai "Tiesos" balandžio 23 d. laidoje rašė ten tada apsilankę korespondentai Mindaugas Barysas ir Gediminas Pilaitis, primindami iš lūžusio tanklaivio "Globe Asimi" išsiliejusį mazutą, kuris užteršė Palangos paplūdimių 25 km ruožą, kaikur prasismelkęs gilyn net 70 centimetrų. Kunigiškių zonos paplūdimyje net durpynas buvo atsivėręs. Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Henrikas Baliūnas tada "Tiesos" atstovams pasakojo: "Jau išgabenome į specialiai įrengtus sąvartynus 148.628 tonas užtersto smėlio. Iki kurortinio sezono pradžios turime išvežti dar 70.000. Tada galėsime pasakyti, kad pliažinė Palangos zona paruošta poilsiautojams . . ." Toje zonoje, pasak M. Baryso ir G. Pilaičio, jau buvo atlikti grubiojo valymo darbai: "Talkininkai čia nugramdė sutirštėjusio mazuto sluoksnį, pradėjo kruopščiai švarinti pakrantes nuo užsilikusių trupinių. Techniką dabar kebliau panaudoti. Lyg ieškant gintaro, smėlį tenka persijoti, neštuvais nešvarumus pernešti į krūvas. Kasdien iki penkiasdešimt mašinų siuva tarp pajūrio ir sąvartynų. Žinoma, nelengva šitaip išvalyti 25 kilometrų ruožą . . ." Apie galutinius šio sunkaus darbo rezultatus pranešimų nematyti, nors vasaros sezonas jau pradėtas.

GAMINIŲ PARODA

Vilniaus parodų rūmuose buvo surengta odinių Čekoslovakijos gaminių paroda. Atidaryme kalbėjo Lietuvos prekybos ir pramonės rūmų prezidiumo pirm. J. Povilaitis, Čekoslovakijos prekybos atstovo Sovietų Sąjungai pavaduotojas F. Svitalekas, užsienio prekybos susivienijimo "Prahaeksport" direktorius F. Fremundas.

FESTIVALIS VILNIUJE

Vilniaus senamiestyje buvo surengtas tradiciniu tapęs aštuntasis liaudies muzikos festivalis "Skamba, skamba kankliai", šįkart skirtas Sovietų Sąjungos šešiasdešimtmečiui. Jam dabar duoklę turi atiduoti beveik visi renginiai. Šventė prasidėjo Kutuzovo aikštėje, kur vyko mugė su parduodamais liaudies meistrų gaminiais, o smaližių laukė kermošiniai pyragai bei riestainiai. Festivalio koncertuose dalyvavo penkios kapelos, devyni folkloriniai ansambliai, Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblis, Rygos etnografijos muzėjaus ansamblis "Skandiniekai", Vilniaus konservatorijos "Sutartinė", Mokytojų Namų liaudies instrumentų ansamblis bei k i t o s grupės. Testralizuota šventės dalyvių eisena buvo surengta senamiesčio gatvėse. Esą daug žiūrovų susilaukė Vilniaus universiteto Sarbievijaus, L. Stuokos kiemai, gretimų senųjų gatvių kiemeliai, Gedimino aikštė. Baigiminis festivalio koncertas įvyko Vilniaus universiteto Skargos kieme.

RUSŲ KALBOS MOKOVAI

S. Lavrovas "Komjaunimo Tiesoje" gegužės 13 d. skaitytojus supažindina su Kaune pasibaigusiu rusų kalbos mokovų konkursu, kuriame dalyvavo apie 60 specialiųjų vidurinių mokyklų moksleivių. Tos rusų poezijos zoninės šventės turėjo šūkį "Mokomės Lenino kalbą". Konkurso laimėtojais paskelbti: muzikos, pedagoginių ir kultūros mokyklų grupėje — Kauno J. Gruodžio muzikos mokyklos moksleivis Sigitas Jačionis; pramoninio profilio technikumų grupėje — Šiaulių K. Didžiulio politechnikumo atstovas Andrius Srugys; žemės ūkio technikumo grupėje — Juozas Braška iš Gruzdžių. Specialius prizus tiems rusų kalbos mokovams parūpino "Komjaunimo Tiesos" laikraščio, "Jaunimo Gretų" bei "Moksleivio" žurnalų redakcijos.

V. Kst.

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO SALIS

Simon's TRAVEL

KVIEČIAME KELIAUTI KARTU 1982

13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!

rugpjūčio 12-26 — gruodžio 20 – sausio 3
rugsėjo 2-16

SAVAITEI Į LIETUVĄ

rugsėjo 9-16 — rugsėjo 30-spalio 7

Visas grupes lydi savininkai arba patyrę palydovai.

- *Sutvarkome iškvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.*
- *Nuperkame Lietuvoje giminėms kooperatinius butus, automobilius bei kitus pageidaujamus daiktus.*
- *Sąžiningai tarpininkaujame, tvarkant palikimus giminėms Lietuvoje.*

Smulkesnių žinių teiraukitės:

Toronto tel. (416) 537-3060 arba 532-8772
Montrealis — (514) 669-8834 — L. Stankevičius
Čikaga — (312) 496-8406 — V. Ramonis
Los Angeles — (213) 660-6600 — J. Petronis
— (213) 664-0791 namų

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada
TELEX 06-986766 TOR

(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

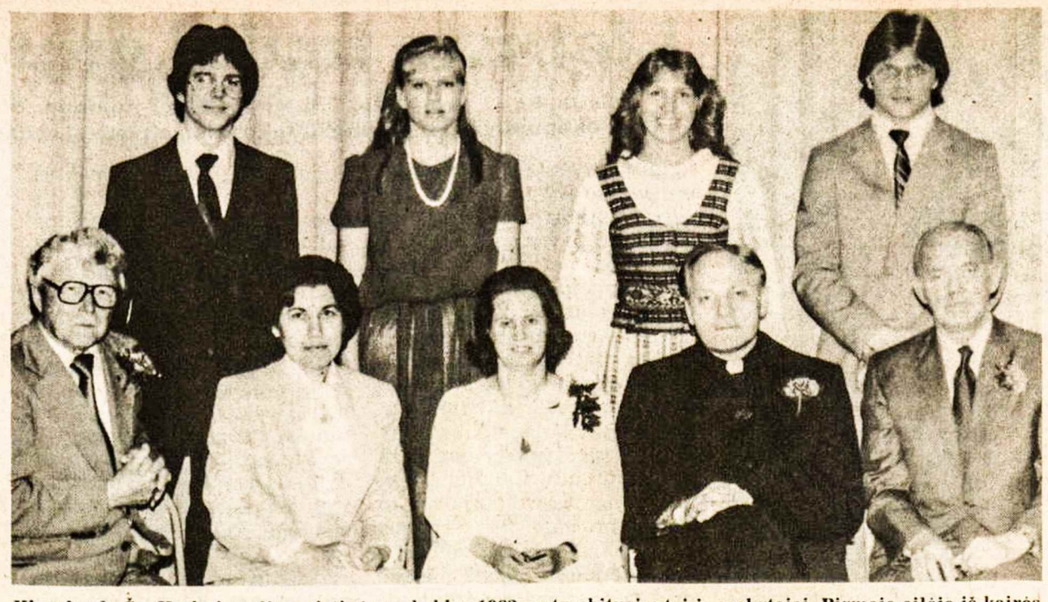

Klevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos 1982 metų abiturientai ir mokytojai. Pirmoje eilėje iš kairės mokytojai: K. ŽIEDONIS, D. STANIŠKIENĖ, V. BUČMIENĖ, KUN. G. KIJAUSKAS, SJ, J. DUNDURAS; antroje eilėje abiturientai: J. MULIOLIS, V. KAŠUBAITĖ, R. APANAVIČIŪTĖ, E. ČEPULIS Nuotr. V. Bacevičiaus

HAMILTON, ONT

SLA 72-ROS KUOPOS GEGUŽINĖS ruoša vyksta sėkmingai. Loterijos bilietus platina ir ne SLA nariai. Viskas daroma vardan mūsų kenčiančių brolių ir sesių okupuotoje Lietuvoje.

SLA 72-ros kuopos gegužinėje programą atliks Hamiltono pensininkų klubo menininkai, vadovaujant Alf. Juozapavičiui. Svečius linksmins J. Adomaičio šokių muzika iš Toronto.

Jau buvo rašyta šiame savaitraštyje, kad Lietuvos okupanto nekaltai nubausto prof. Vytauto Skuodžio vardas bus įamžintas Kanados Lietuvių Fonde. Iš Stasės ir Andriaus Petkevičių gauta $100 įnešti į Kanados Lietuvių Fondą Nijolės Sadūnaitės vardu. Ji yra viena iš aktyviųjų kovotojų už tikėjimo laisvę okupuotoje Lietuvoje. Apie N. Sadūnaitės nuteisimą ir ištrėmimą vergų darbams į Sov. Sąjungą buvo daug rašoma lietuviškoje ir užsienių spaudoje.

SLA gegužinės reikalais teko aplankyti ir Hamiltono Vilniaus Aušros Vartų parapijos klebonią. Prel. J. Tadarauskas, įvertindamas lietuvišką darbą, įteikė $30, o kun. St. Šileika — $10.

Paaiškėjo, kad SLA gegužinėje dalyvaus ir Hamiltono miesto burmistras William Powell bei pasakys kalbą.

Liepos 18 d. A. Padolskio sodyboje, Paris, Ont., nuo pat ryto bus iškelta Lietuvos vėliava iki vakaro. Nakčiai palikti iškeltą vėliavą pasidarė pavojinga. Jau dviem atvejais ji buvo nuleista nuo stiebo ir supjaustyta.

Atėjo laikas išeivijos lietuviams gausiau dalyvauti proteste demonstracijose prieš Lietuvos okupantą-sovietus. Ir ši SLA gegužinė yra protestas prieš Lietuvos okupantą. Kviečiame lietuvius-ves atvykti liepos 18 d. į prof. V. Skuodžio ir N. Sadūnaitės pagerbimą gražioje A. Padolskio sodyboje.

J. Šarapnickas
SLA 72-ros kuopos pirm.

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ sukakties proga vietos dienraštis "The Spectator" įdėjo labai gerai ir tiksliai informuojantį vedamąjį apie Baltijos tautų patirtas kančias ir tų valstybių dabartinę bolševikų okupaciją. Apylinkės valdyba dienraščio redakcijai pasiuntė padėkos laišką.

IŠ ST. A. PETKEVIČIAMS suruošto pagerbimo vakaro pelno likutis $100 atiduotas Tautos Fondo atstovybei Hamiltone. Tautos Fondas nuoširdžiai dėkoja St. A. Petkevičiams ir renginio vadovei Pr. Krivinskienei.

JANINA IR JUOZAS KAŽEMĖKAI savo vedybinio gyvenimo 40 metų sukakties proga surengė šaunų balių. Į vaišes buvo sukviesta daug draugų, giminių ir artimųjų. Kad ir erdvūs jų namai, bet tą vakarą vos galėjo visus sutalpinti. O jų čia buvo daug, kalbančių lietuviškai ir kitomis kalbomis. Keturiasdešimties metų vedybų jaunavedžius pirmas pasveikino Ant. Pranckevičius, apibūdindamas tų dviejų žmonių gerąsias ypatybes. K. Mileris prisiminė J. Kažemėką kaip nemažai pasidarbavusį Hamiltono lietuviškojoj veikloj. Jis yra dirbęs čia buvusių Liet. Namų valdyboje, Tautos Fonde ir Bendruomenės valdyboje. Visur jis pasižymėjo savo veikla ir sumanumu. Kalbėjo ir jų vienturtė dukrelė Irena, taip pat išreikšdamą savo sveikinimus ir linkėjimus. Žodelį tarė ir pats sukaktuvininkas, prisimindamas prieš 40 metų Kauno laikus ir savo dar tada jauną Janiną, kuri jam tada prisipažinusi, kad nori būti Kažemėkiene . . . Nuskambėjus "Ilgiausiems metams" buvo įteiktos individualios dovanos ir bendra dovana nuo visų — gražūs sidabro indai. Tai buvo pakilios nuotaikos šeimos šventė, kurią ilgai prisimins patys sukaktuvininkai ir v i s i ten dalyvavusieji.

E. BR. MILAŠIAI atšventė savo brandžių metų gimtadienius. Vienam jau nužydėjo 80 vasarų, kitai — 85. Bet abu laikosi dar stipriai ir sveikai. Bronius yra aktyvus pensininkų klubo narys, o Emilija visada užimta bendraudama su savo draugais ir artimaisiais. Prieš ketverius metus Jaunimo Centro salėje jie iškilmingai atšventė savo vedybinio gyvenimo auksinę sukaktį. Šį dvigubą gimtadienį jie atšventė su savo artimaisiais "Germania" klube. Čia buvo pasakyta sveikinimo kalbų, sugiedota "Ilgiausių metų" ir pagal šio krašto papročius buvo užpūstos ir simbolinės amžiaus metų žvakės. Hamiltoniečiai šiai maloniai lietuvių porai linki dar daug sveikatingų ir gerų metų.

KLB APYLINKĖS PIRM. K. DEKSNYS su Toronto "Atžalyno" tautinių šokių grupe yra išvykęs Portugalijon į tarptautinį tautinių šokių festivalį. Ten jis, kaip gabus tautinių šokių muzikantas, gros tos grupės pasirodymuose.

VYSK. VALANČIAUS MOKYKLOS VI-to skyriaus mokinė Lilija Liaukutė laimėjo Kanados Lietuvių Dailės Instituto paskelbto konkurso II-ąją premiją.

ADV. JUOZAS CHROLAVIČIUS — šachmatų meisteris. Tą titulą jis išsikovojo 32-ose ŠALFAS Sąjungos sporto žaidynėse Klevelande. Į Hamiltoną jis parsivežė dr. Alg. Nasvyčio vardo pereinamąją dovaną.

JONAS TOLYS birželio 7 d. paliko savo darbovietę ir pasitraukė į poilsį. Naujasis mūsų pensininkas 31 metus dirbo meisterio darbą įvairiose statybos firmose. Darbovietė su juo atsisveikindama apdovanojo jį žymeniu ir suruošė atsisveikinimo vakarą.

ADOLFAS GODELIS po operacijos grįžo į namus ir dabar sveiksta. O Budininkienei General ligoninėj padaryta sudėtinga širdies operacija. Ligoninėje sunkiai serga J. Grigaitis.

A. a. VALERIJA VINDAŠIENĖ, Z. Sakalienės mama, birželio 10 d. palaidota liet. Šv. Jono kapinėse Mississaugoje. Velionė paskutiniais metais labai negalavo ir mirė eidama jau 90-tuosius metus. Liko Kanadoje, Amerikoje ir Lietuvoje gyvenantys aštuoni jos v a i k a i ir daug vaikaičių.

A. a. ALBINAS GIRIŪNAS birželio 8 d. staigiai mirė nuvežtas į McMaster ligoninę. Velionis buvo viengungis ir čia neturėjo jokių giminių. Prieš dvejus metus, lankydamasis Lietuvoj, buvo gavęs širdies priepuolį ir tada turėjo ten palikti keletą savaičių gydytis. Birželio 12 d. buvo palaidotas Mississaugoje Šv. Jono lietuvių kapinėse.

A. a. VITOLDAS STANKEVIČIUS birželio 19 d. palaidotas Mississaugos lietuvių kapinėse. Giliame nuliūdime liko jo našlė žmona Michalina, duktė I. Zubienė, gyvenanti Hamiltone, ir sūnus Juozas. Dar gyvena vienas jo brolis ir dvi seserys. Velionis ilgus metus Hamiltone vertėsi prekyba ir buvo duosnus savo aukomis lietuviškai veiklai.

J. J. KAMAIČIAI birželio 12 d. su artimaisiais paminėjo savo vedybinio gyvenimo 20 m. sukaktį. J. J. Kamaičiai augina dukrą Rūtą, kuri šiemet Toronte baigė lituanistinių kursų XIII-tą klasę. Taip pat turi ir vieną sūnų, kuris šiemet baigė Vysk. Valančiaus mokyklos IX-tą skyrių. J. Kamaitienė daugelį metų yra nuoširdžiai dirbusi lit. mokyklos ir mergaičių choro tėvų komitetuose.

K. M.

P A D Ė K A

Ilgokai išgulėjęs ligoninėje, dėkoju, dr. A. Saunoriui už rūpestingą priežiūrą. Dėkoju už lankymą, atsiųstas gėles, dovanėles, ir sveikinimus. Esu dėkingas broliui ir brolienei, savo šeimai, mieliems draugams ir pažįstamiems: A. T. Apanavičiams, A. R. Antanavičiams, P.Bružams, V.M. Berkemayer, P. Bulkei, A. Baršiui, p.p. Čėsnoms, Alb. D. Jankūnams, F. P. Krivinskams, p.p. Karaliūnams, P. T. Kareckams, Ed. S. Matuliūnams, Al. F. Matuliams, St. R. Pupikams, J. Paškevičienei, L e n. Pranckevičiui, H. R. Rimkevičiams, A. Repčytei, Al. G. Repčiams, L. Šilinskienei, Alf. Silinskui, V. J. Svilams, J. Samušiui, p.p. Stukams, J. Šešelgienei, M. Trumpickui, p.p. Žilvyčiams.

Su nuoširdžia padėka —

Br. Vengris

P A D Ė K A

Didžiai gerbiamam klebonui prelatui dr. Juozui Tadarauskui, rengėjams, giminėms ir svečiams už mums suruoštas įkurtuves reiškiame nuoširdžiausią padėką.

S. A. Petkevičiai

P A D Ė K A

Puikioje p.p. Žilvičių rezidencijoje man buvo suruošta tikra staigmena — mano mergvakaris. Didžiausia padėka poniai Alinai Žilvitienei ir poniai Helenai Rickienei — to įspūdingo mergvakario ruošėjoms. Taip pat dėkoju visom viešniom ir giminėm, atvažiavusiem net iš tolimų Kanados vietovių. Dėkoju ir toms ponioms bei panelėms, kurios, negalėdamos pačios dalyvauti, prisidėjo prie to gražaus man kraičio sudėjimo.

Aš esu tikra, kad mano vedybinis gyvenimas Hamiltone bus malonus ir linksmas tarp tokių draugiškų ir nuoširdžių Hamiltono lietuvių. Tai patvirtina ir tos kelios linksmos valandos, mano praleistos p.p. Žilvičių rezidencijoje.

Jums dėkinga —

Aida Dovidaitytė

NETHERCOTT-LEE
205 CANNON STREET EAST
HAMILTON

ALAN TASIN
(Algimantas Z. Ptašinskas)

Parduodu "zuikučius" — automobilius "Rabbit"
70 mylių su vienu galionu

Tel. 528-8371
Namų 547-8810

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v. p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	12%
term. depoz. 1 m.	14¾%
term. depoz. 3 m.	13%
reg. pensijų fondo	14%
90 dienų depozitus	14¼%
IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	18%
asmeninės paskolas	20%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Baltiečių Dienos įsteigimo rezoliuciją nr. 386 patvirtino JAV kongresas: birželio 9 d. — senatas, birželio 14 d. — atstovų rūmai. Ją dabar belieka pasirašyti prez. R. Reaganui. Norima, kad ta Baltiečių Diena būtų skelbiama kasmet, kai minimi 1941 m. birželio mėnesį įvykę pirmieji masiniai baltiečių trėmimai į Sibirą.

Vašingtone gegužės 22 d. posėdžiavo Lietuvos atstovybės rūmų atnaujinimo komitetas, vadovaujamas pirm. dr. J. Genio. Posėdyje dalyvavo ir Lietuvos atstovas dr. St. Bačkis. O. Bačkienės pranešimu, fonde yra apie $65.000. Apie inžinerinės komisijos pasiūlytus darbus kalbėjo architektas A. Barzdukas. Posėdžio dalyviai patvirtino t o s komisijos pasiūlytą $90.000 sąmatą, kuri apima tik pačią svarbiausią atnaujinimo dalį. Lietuvos atstovas dr. St. Bačkis pageidauja, kad atnaujinimo darbai būtų užbaigti iki vėlyvo šių metų rudens. Rūmų atnaujinimo reikalu nutarta sušaukti organizacijų atstovų konferenciją Čikagoje. Komitetas prašo lietuvius savo aukas siųsti tiesiog Lietuvos atstovybei arba aukoti per organizacijas.

Prof. dr. Vytautas Vardys lankėsi Japonijoje. Birželio 7 d. Hokkaido universitete skaitė paskaitą apie tautinius klausimus Sovietų Sąjungoje ir Rytų Europoje. Šis universitetas yra didžiausias visoje Japonijoje.

Dr. Jonas Genys, profesoriaujantis Marylando universitete, gavo pranešimą iš Baltųjų Rūmų, kad jis yra įjungtas į JAV augalų genetikos išteklių tarybą. Tarybon buvo pakviesti žymiausi federacinės valdžios, valstijų ir bendrovių mokslininkai. Visoms valstijoms atstovaus mokslininkai tik iš penkių valstijų. Tarybos nariai paruoš planus, pagal kuriuos milijonai dolerių bus panaudojami augalų apsaugai bei moksliniam jų tyrimui.

Venecuela

Lietuvių tautinių šokių grupės laimėjimą praneša V. Utenis. Gegužės 23 d. Karako mieste įvykusiame tautinių šokių festivalyje lietuviai užėmė III vietą. Šį laimėjimą jiems atnešė gražiai atliktas Gyvataras. Pirmoji vieta teko Asturias šokėjams, antroji — kataliniečiams. Festivalyje dalyvavo 17 tautinių grupių. Jį suorganizavo vengrų šokėjai, pernai laimėję I vietą. Buvo surengtas ir tautinių drabužių konkursas, kurį laimėjo ukrainiečiai. Lietuvių šokėjų grupę, vadovaujamą Venecuelos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Aro Mažeikos, sudaro: E. Ambrazevičiūtė, E. Baronaitė, Ž. Rodriguez, S. Saldytė, M. Nelsaitė, A. R. D. Šulskaitės, P. A. Baronai, R. Korsakas, H. Rodriguez, L. J. L. Rosales. Grupės repeticijos vyko ją globojusios Jūratės Statkutės-Rosales namuose.

Urugvajus

Motinos Dienos minėjime gražią dainų, šokių ir deklamacijų pynę atliko vaikai, paruošti savo mokytojų. Programą tautiniais šokiais papildė vyresnieji "Rintukai", vadovaujami A. Grigorio-Šleivio. Dainų teksto skaitymo konkursą laimėjo — Marisa Blayevska, Carina Platutis ir Gerardas Dobilevičius. Visų motinų pagerbimui buvo pasirinkta Katalikų Moterų Draugijos pirm. Marija Mockevičienė. Jos gėlių puokštė įteikta Albinai Štendelienei, kurios du vaikaičiai priklauso vaikų ansambliui, o jos dukra Vilma Štendelytė yra tautinių šokių mokytoja tame ansamblyje.

Australija

P. Australijos Lietuvių Moterų Draugija yra pasiryžusi pastatyti lietuvišką židinį pensininkams bei ligoniams Adelaidėje. Šiam tikslui du trečdalius lėšų parūpina valdžia, vieną trečdalį — iniciatorės. Draugija jau yra įregistruota kaip pelno nesiekianti organizacija, turi specialų fondą šiam užmojui. Aukos bus atleidžiamos nuo pajamų mokesčio. Draugija fondan jau yra įnešusi $5.000. Finansinius pensininkų namų reikalus tvarkys komitetas, k u r į sudaro: pirm. A. Navakas, vicepirm. A. Pacevičius, ižd. W. Lloyd, sekretoriai I. Davis ir A. Galatiltis, nariai — dr. R. Voroneckaitė ir kun. A. Spurgis, MIC. Sklypą namams planuojame įsigyti Adelaidės centre, netoli parduotuvių ir šventovės, kur yra geros susisiekimo priemonės. Pastatas turės kambarius, aprūpintus visais patogumais, valgyklą lietuviškiems pietums ir vakarienei, gyventojų bendravimui skirtą seklyčią su bibliotekos skyriumi. Du trečdalius kambario kainos apmokėtų valdžia. Jeigu jis pvz. kainuotų $15.000, iš valdžios būtų gauta $10.000, o $5.000 turėtų sumokėti būsimasis gyventojas. Vėliau iš jo kas mėnesį už maistą, šildymą bei vėsinimą būtų atskaitomi 85% gaunamos pensijos. Panašiuose australiškuose namuose iš gyventojų paimama v i s a pensija.

Britanija

Londono lietuviai savo Šv. Kazimiero lietuvių parapijos kleboną kun. dr. Joną Sakevičių, MIC, jo 50 metų kunigystės proga pagerbs liepos 4 d. Sukaktuvininkas su kitais kunigais koncelebruos padėkos Mišias parapijos šventovėje. Pietūs bus surengti sporto ir socialinio klubo salėje. Visus lietuvius kviečia dalyvauti Šv. Kazimiero parapijos taryba. Sukaktuvininkas kunigu buvo įšventintas 1932 m. marijono arkiv. Pranciškaus Karevičiaus Kaune. Klebono kun. dr. J. Sakevičiaus pagerbimą šiek tiek suvėlino jo dabartinės atostogos, išvykimas pas lietuvius marijonus Čikagoje, kur jam taip pat buvo surengtos pagerbtuvės.

Vokietija

Romuvoje, Vasario 16 gimnazijoje, balandžio 19-29 d.d. įvykusiems tautinių šokių kursams vadovavo jų specialistė Jadvyga Matulaitienė, atvykusi iš Niujorko. Į kursus atvyko Muenchemo "Ratuko" steigėja Alina Griniuvienė su dabartine vadove Kristina Dresleriene, Marium Dresleriu, seniūne Kristina Pauliukevičiūte. Netikėti svečiai buvo atvykę iš Šveicarijos — tautinių šokių grupės "Viltis" vadovė J. Stasiulienė, atsivežusi ir du šokėjus — Uršulę Sigg ir Andrių Bruderer. Visi šios grupės nariai yra šveicarų jaunuoliai. "Vilties" atstovus ištiko skaudi eismo nelaimė automobiliu važiuojančius iš Lampertheimo geležinkelio stoties į Huettenfeldą. J. Stasiulienei ir Uršulei Sigg teko atsidurti ligoninėse. Į kursus jos atvyko tik prieš jų pabaigą. Kursų pabaigtuvėse balandžio 29 d. kalbėjo gimazijos direktorius J. Kavaliūnas ir iš Bazelio pakviestas prof. dr. J. Eretas, ilgai gyvenęs ir veikęs nepriklausomoje Lietuvoje. Jis priminė, kad viešėjimas Huettenfelde jam yra malonus, nes kaimyninio Mannheimo dramos teatre dirbo anksti mirusi jo dukra Aldona. Papasakojo, kad jai kartą teko vaidinti antikomunistinės nuotaikos veikale, kurį išimti iš repertuaro reikalavo komunistai, grasindami atentatu. Aldonai bei kitiems aktoriams tada teko vaidinti policijos apsaugoje. Toliau prof. dr. J. Eretas kalbėjo apie savo ilgus ryšius su Lietuva, grožėjosi sena lietuvių kalba, kurios lopšys randamas Azijoje prieš 3.000 metų. Esą tada vyravo matriarchalinė visuomenės sistema. Dėlto dabar lietuvės turi skirtingas nuo vyrų pavardžių galūnes. Tėvo Ereto ir sūnus esąs Eretas, bet duktė — jau Eretaitė, o žmona — Eretienė. Kitų kalbų tautose vyrų ir moterų pavardės yra tokios pačios be galūnių skirtumo. Kursų užbaigai pažymėti buvo atlikti juose išmokti šokiai — Čigonėlis, Vėdaras, Landutė ir įvairių šokių pynė.

• **Vasario 16 gimnazijos moksleivių** atostogos prasidės liepos 2 d. ir baigsis rugpjūčio 30 d. Gimnazija šiemet turi penkis abiturientus, kurie egzaminus laikė gegužės 10-12 d.d. Juose ketvertukais buvo įvertinti — Eimantas Sakalauskas, Irena Schulte, Robertas Slavikas, Laima Valiūnaitė ir Kristina Veršelytė. Dėl egzaminų komisijos klaidos R. Slavikui teko perlaikyti matematikos egzaminą. Atsisveikinimas su abiturientais gegužės 12 d. vakarą buvo surengtas Vasario 16 gimnazijos valgykloje. Užbaigus vakarienę, kalbėjo direktorius J. Kavaliūnas, kuratorijos pirm. kun. A. Bernatonis, VLB krašto valdybos prim. V. Damijonaitis, abiturientų klasės auklėtojas A. Šmitas, ev. kun. Fr. Skėrys, mokytoja Aloys Weigel. Abiturientų tėvų vardu — inž. J. Valiūnas. Būsimųjų abiturientų laišką mokslą baigusiems abiturientams perskaitė L. Kairytė. Padėkos žodį gimnazijos direktoriui ir mokytojams penkių abiturientų vardu tarė Irena Schulte.

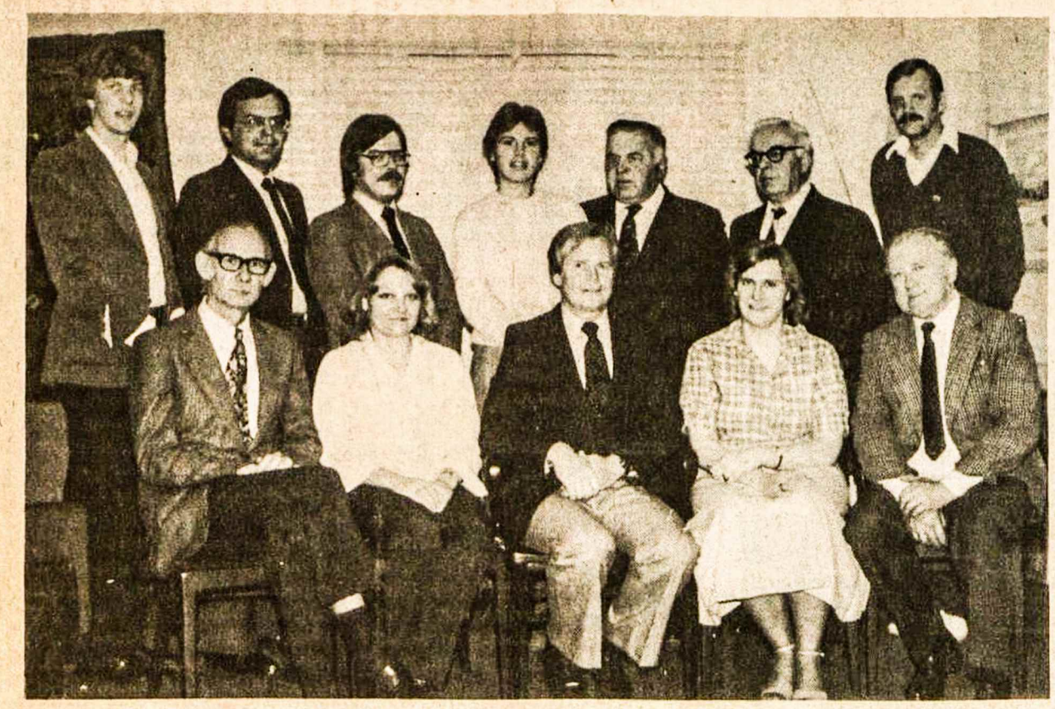

XXVII Kanados Lietuvių Dienų rengėjų komitetas. Sėdi iš kairės: B. Niedvaras — narys, T. Keršytė — sekretorė, V. Piečaitis — KLB Montrealio apylinkės pirmininkas ir Lietuvių Dienų koordinatorius, J. Adamonytė — atsisveikinimo vakaro vadovė, J. Šiaučiulis — leidinio redaktorius; stovi iš kairės: D. Mališka — priėmimo ir nakvynių tvarkytojas, G. Vazalinskas — informacijos ir reklamos vadovas, A. Staškevičius — poezijos vakaro vadovas, R. Lukoševičiūtė — koncerto vadovė, K. Toliušis — iždininkas, B. Staškevičius — pamaldų tvarkytojas, D. Lukoševičius — sporto vadovas. Nuotraukoje trūksta D. Vasiliauskienės — dailės parodos tvarkytojos ir G. Nagio — baliaus reikalų tvarkytojo.

Kanados Lietuvių Dienos

Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio apylinkė šiais metais rengia Kanados Lietuvių Dienas Montrealyje ilgąjį savaitgalį — spalio 8, 9 ir 10 dienomis.

Rengėjų komitetas organizuoja programą, kurioje numatomi sekantys renginiai.

Spalio 8, penktadienį, rengiamas poezijos vakaras, kuriame bus galima pasiklausyti žemininkų poezijos atstovų — Kazio Bradūno, Henriko Nagio ir kitų. Ta proga bus atidaryta dailininkų Juozo Akstino, Vytauto Remeikos ir Telesforo Valiaus paroda.

Spalio 9, šeštadienį, įvyks didysis susipažinimo balius.

Spalio 10, sekmadienį, bus iškilmingos katalikų pamaldos Šv. Kazimiero šventovėje, kuri šiais metais švenčia 75 metų veiklos sukaktį. Sutiko dalyvauti vyskupas V. Brizgys. Po pietų bus pagrindinis Lietuvių Dienų koncertas, kuriame dalyvaus Kanados lietuvių ansambliai, tautinių šokių grupės ir chorai, išryškindami temą "Laisvės šauksmas" ir paminėdamos Maironio 50 metų mirties bei Krėvės 100 metų gimimo sukaktis. Atsisveikinimo vakaras užbaigs Lietuvių Dienų programą. **Inf.**

Laukiame jūsų talkos

Jau esame surinkę ir paruošę vertingos medžiagos, kuri gali padėti parapijoms pradėti darbą, pritaikytą kiekvienos jų savitoms aplinkybėms.

Ta medžiaga, sukaupta informaciniame aplanke, yra jau pasiųsta visų parapijų klebonams, vienuolijų vyresniesiems, organizacijų kapelionams ir kitiems. Aplanke yra bibliografinių šaltinių sąrašas, mėnesių temos, mintys ir siūlomi renginiai atskiriems mėnesiams (iki spalio mėn.) ir švenčių bei įvykių kalendorius. Taip pat esame paruošę trumpą lietuviškų parapijų sąrašą, pagal kurį Amerikoje šiuo metu veikia per 100 iš apie 170 lietuvių įsteigtų parapijų ir misijų.

Tai pradžia. Mes laukiame dabar jūsų visų — klebonų, kitų kunigų, parapijų tarybų ar parapijų metų komisijų siūlymų, pageidavimų, patarimų, nuomonių. Mes tvirtai tikime, kad tik nuoširdus pokalbis tarpusavyje — tarp parapijų vadovų ir tarp jų bei komiteto įgalins mus visus rasti tinkamiausius būdus ir priemones pasiekti geriausių rezultatų.

Kaip esame anksčiau pranešę, rudenį planuojame suvažiavimą parapijų klausimams svarstyti. Tas suvažiavimas bus vaisingesnis, jei jame dalyvaus kuo gausesnis būrys parapijomis besidominčių žmonių iš visų lietuviškų parapijų Amerikoje. Jam pasiruošti mums būtinai reikalinga jūsų visų talka ir parama.

Mes nuoširdžiai prašome visus lietuviškų parapijų tarybų ar komitetų pirmininkus ir narius, katalikų bendrinių organizacijų vadovus, religinių organizacijų pirmininkus bei visus kitus brolius ir seses, kuriems rūpi lietuviškų parapijų reikalai, nedelsiant susirišti su mumis, siekiant tarnauti savo Antriesiems Namams. Iš savo pusės pažadame visokeriopą talką ir paramą.

Mūsų adresas: LPM, 23430 Harms Rd., Richmond Hts., OH 44143, USA.

Lietuviškos Parapijos Metų Komitetas

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Tel. 533-7954

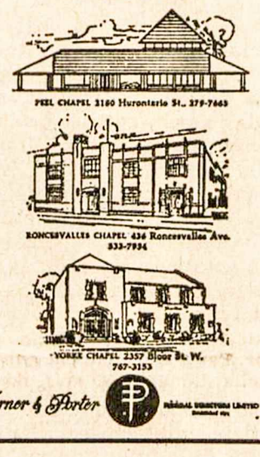

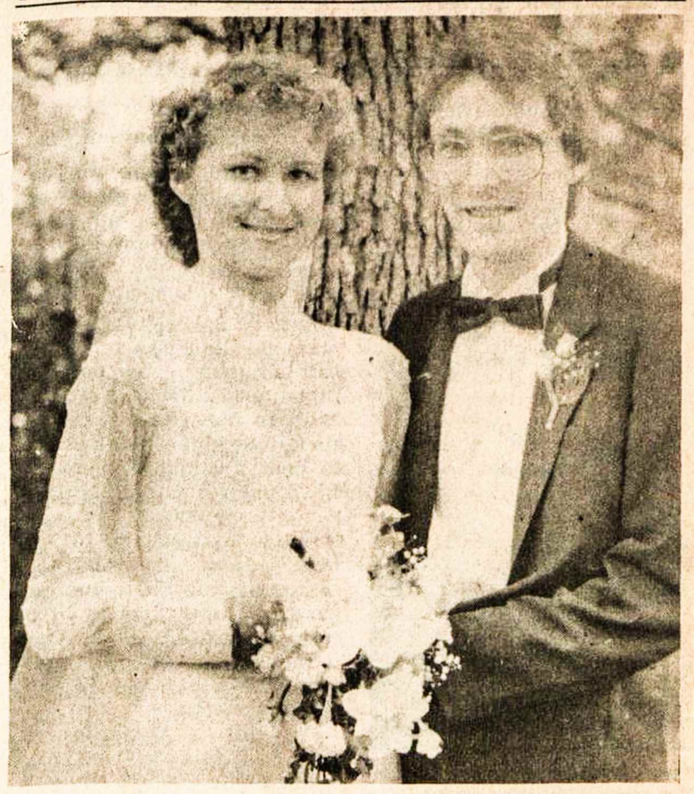

ILONA BUBELYTĖ ir PAULIUS TARVYDAS, susituokę Toronto Prisikėlimo šventovėje
Nuotrauka V. Bubelio

Dvidešimt ketvirtoji "Gintaro" šeima

Š. m. birželio 12 d. Toronto Prisikėlimo šventovėje susituokė Paulius Tarvydas su Ilona Bubelyte. Per 300 susirinkusių šventovėje jaunųjų giminių, draugų ir bendruomenės narių buvo liudininkai šios santuokos, kurios apeigas atliko kun. dr. J. Sakevičius, MIC, jaunosios Ilonos tėvų giminaitis, specialiai atvykęs iš D. Britanijos. Mišias koncelebravo kun. dr. J. Sakevičius ir kun. A. Simanavičius, OFM. Apeigose dalyvavo ir evangelikų kun. A. Žilinskas.

Jaunoji Ilona yra Vytauto ir Aleksandros Bubelių dukra, kurios pirmieji tarti žodžiai buvo tik lietuviški. Ji mokėsi Toronto Maironio mokykloje, laisvai kalba ir rašo lietuviškai. Baigusi kanadiečių gimnaziją Toronte, studijavo Toronto universitete civilinę inžineriją ir gavo bakalaurės laipsnį. Dalyvavo ateitininkų veikloje ir buvo aktyvi "Gintaro" ansamblio šokėja bei muzikantė.

Jaunasis Paulius yra Albino ir Gerdos Tarvydų sūnus, kurių šeima aktyviai dalyvauja Toronto lietuvių evangelikų liuteronų parapijos gyvenime. Paulius jau nuo 9 metų amžiaus įsijungė į skautų veiklą ir "Gintaro" tautinių šokių grupę. Mokėsi Maironio mokykloje, kurią baigė kartu su savo būsima žmona Ilona. Baigęs gimnaziją, studijavo inžineriją ir gavo atitinkamus laipsnius. Šiuo metu gyvena Otavoje, kur dirba elektroninių skaitytuvų tyrinėjimo srityje.

Vestuvinė puota įvyko Lietuvių Namų Mindaugo menėje su lietuviškais papročiais. Dalyvavo per 350 svečių. Puotos pranešėjas J. Karasiejus savo įžanginėje kalboje supažindino svečius su jaunavedžių gyvenimu ir jų veikla "Gintaro" tautinių šokių grupėje. Tai 24-toji gintariečių sukurta lietuviška šeima. Tėvai, giminės, draugai ir gintariečiai sveikino jaunuosius, išreikšdami geriausius linkėjimus, kuriuos lydėjo audringi plojimai ir lietuviškos vestuvinės dainos. Šios gražios lietuviškos vestuvės buvo baigtos birželio 13, sekmadienį, jaunosios tėvų Vytauto ir Aleksandros Bubelių namuose, išlydėjus jaunavedžius į Havajus, iš kur jie grįžę pastoviai apsigyveno Otavoje.

J. Varčius

Kai Hitleris siuto prieš Lietuvą

Prisimenant Klaipėdos nacių bylą ir Hitlerio pyktį

P. LELIS

1935 m. kovo 25 d. atvykusi į Berlyną speciali britų delegacija — užsienio reikalų min. Sir John Simon, Anthony Eden ir ambasadorius Berlyne Sir Eric Phipps tarėsi su vokiečiais dėl jų laivynų apimties. Kitoje stalo pusėje sėdėjo Hitleris, Ribbentropas, Neurath ir vertėjas Schmidt.

Simon pareiškė, esą abi valstybės nori taikos ir būtų pageidautina, kad vokiečių vyriausybė bendradarbiautų su kitomis Europos tautomis, siekiant šio tikslo. Britų visuomenė apgailestaujanti Vokietijos išstojimą iš Tautų Sąjungos ir jos padarytus įvairius pareiškimus. Anglija nesanti priešinga Vokietijai, tik norėtų, kad nebūtų drumsčiama taika.

Hitleris savo atsakyme atmetė betkokį kaltinimą dėl tariamo Versalio sutarties laužymo, motyvuodamas, kad jis tos sutarties nebuvo pasirašęs. Esą vokiečiai tik vieną kartą sulaužę sutartį (su prancūzais), kai vokiečių armija, vadovaujama maršalo Bliucherio, atvyko padėti anglams prie Waterloo... bet tada Wellingtonas neprotestavo...

Rytinėje sesijoje Hitleris nustebino ne tik anglus, bet ir savo vertėją, viską argumentuodamas ramiai, mandagiai. Bet po pietų, kai buvo svarstoma pasiūlyta Rytų sutartis, kuri palietė ir Lietuvą, Hitleris prarado pusiausvyrą ir įsiuto: "Mes neturim nieko bendro su Lietuva. Dabar ten vyksta konspiracinė byla prieš vokiečių mažumą". Jo akys žaibavo, sukinėjosi, o balsas buvo žvėriškas. "Jokiom sąlygom mes nedarysim sutarties su valstybe, kuri persekioja vokiečius Klaipėdoje".

Praėjus įsiutimui, Hitleris nusiramino ir vėl mandagiai tęsė derybas.

Vakare įvykusiame pokylyje Hitleris, apsivilkęs juodu fraku, rūpinosi svečiais, o su Edenu užmezgė kalbą apie mūšį prie Oise upės, kur jiedu priešingose pusėse kariavo. Jie net piešė ant valgiaraščio kitos pusės savo pozicijas... Prancūzų ambasadorius Francois Poncet, nugirdęs jų pasikalbėjimą, vėliau paklausė Edeną, ar tikrai jie kariavo vienas prieš kitą. Kai Edenas tai patvirtino, prancūzas tarė: "Kodėl į jį nepataikei?"

Vėliau derybose vokiečiai išsiderėjo iš anglų 35% paritetą su anglų laivynu. Hitleris pareiškė, kad "jokia dangiška ar žemiška galybė neprivers jo pripažinti prancūzų ar italų laivynų pirmavimo".

Po to jis išsitraukė iš kišenės telegramą ir ją su pasipiktinimu perskaitė. Vėl įvyko staigus pasikeitimas iš nuosaikaus valstybininko į piktą fanatiką. Telegrama pranešė apie Klaipėdos vokiečių nubaudimą, įrodžius jų kaltę, Lietuvos išdavimą. (The message announced the guilty verdict on those minority Germans accused of treason in Lithuania).

Jis piktai paklausė: "Ką darytų Britanija, jei Versalio sutartis atplėštų dalį jos teritorijos ir perduotų ją tokiam kraštui kaip Lietuva; kas būtų, jei ten gyvenę anglai būtų kankinami ir kalinami tik už tai, kad jie veikė kaip anglai...?"

Anglai į tai nieko neatsakė, jie sukandę dantis tylėjo.

Gegužės 21 d. savo kalboje Hitleris vėl nustebino pasaulį, paskelbęs vokiečių karinių pajėgų padidinimą iš 100.000 į 300.000. Svarbiausias jo tikslas esąs taika, jis nenorįs nė pagalvoti apie kokius nors užkariavimus. Jis visą laiką skelbęs, kad karas yra nelaimė, naikinanti tautos žiedą — jaunimą. Jis pasiūlęs visiems savo kaimynams sudaryti abipuses nepuolimo sutartis, žinoma, išskyrus neištikimą Lietuvą (perfidiuos Lithuania excepted, of course). Jis prižadėjo laikytis Locarno sutarties, o gavęs iš anglų 35% laivyno pariteto nebeturįs jokių pretenzijų...

* * *

1935 m., nežiūrint Hitlerio įsigalėjimo Vokietijoje, Lietuvos vyriausybė turėjo drąsos iškelti Klaipėdos vokietininkams baudžiamąją bylą už gyventojų kurstymą prieš Lietuvos suverenitetą tame krašte. Svarbiausios vokiečių nacių organizacijos buvo SOVOG (Socialistische Volksgemeinschaft), vadovaujama veter. dr. Neumanno ir CSA (Christlich-Soziale Arbeitsgemeinschaft), vadovaujama pastoriaus Sasso ir barono Roppo. Nors tos organizacijos varžėsi dėl narių, bet jų tikslas buvo tas pats — atplėšti Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos ir prijungti jį prie Vokietijos. Buvo teisiami 92 SOVOG ir 34 CSA nariai. Bylos nagrinėjimas prasidėjo 1934. XII. 14. Kariuomenės teismo pirmininku buvo plk. S. Leonas, kaltinimo prokurorais — Vymeris ir Monstavičius. Teismo sprendimas buvo paskelbtas 1935. III. 26. Trisdešimt keturi išteisinti, visi kiti nubausti sunkiųjų darbų kalėjimu, o 4 Jasučio žudikai — mirties bausme. Visi buvo padavę skundus, bet vyr. tribunolas juos atmetė. Dr. Neumannas ir Bertulaitis nubausti po 12 metų kalėjimo, o Sassas ir Roppas — po 8 metus. Jasučio žudikų mirties bausmes respublikos prezidentas pakeitė kalėjimu iki gyvos galvos. (Jasutis buvo Klaipėdos kr. teismo vyr. vachmistras; jis tardymo metu buvo prasitaręs prieš nacius). Dauguma nubaustųjų 1937. IX. buvo amnestuoti, kitiems sumažintos bausmės.

Prasidėjus t a i bylai, Vokietija griebėsi prieš Lietuvą ekonominių represijų — smarkiai pakėlė muitus, nutraukė prekybos sutartį, atsisakė net pirkti Lietuvos žąsis, kurių paprastai kasmet buvo eksportuojama Vokietijon apie 200.000.

Dėlto mums teko 1934 m. Kalėdas ir Naujus Metus švęsti valgant kasdien žąsienę (valdininkai buvo įpareigoti už kiekvieną gaunamos algos 50 litų pirkti vieną žąsį, kaina 5 litai). Gi vokiečiai, ypač Rytprūsių gyventojai, nežiūrėdami draudimo, veržėsi per sieną ir pirko lietuviško maisto.

Ši Klaipėdos nacių byla buvo tartum įžanga į Niurnbergo tarptautinio tribunolo nacių vadų bylą, įvykusią 10 metų vėliau. Joje dešimt didžiųjų nacių vadų to tribunolo sprendimu buvo pakarti, o jų Fiureris pats nusižudė. Sic transit gloria mundi.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami susitarus telefonu

TEIRAUKITĖS APIE SAVO TEISES

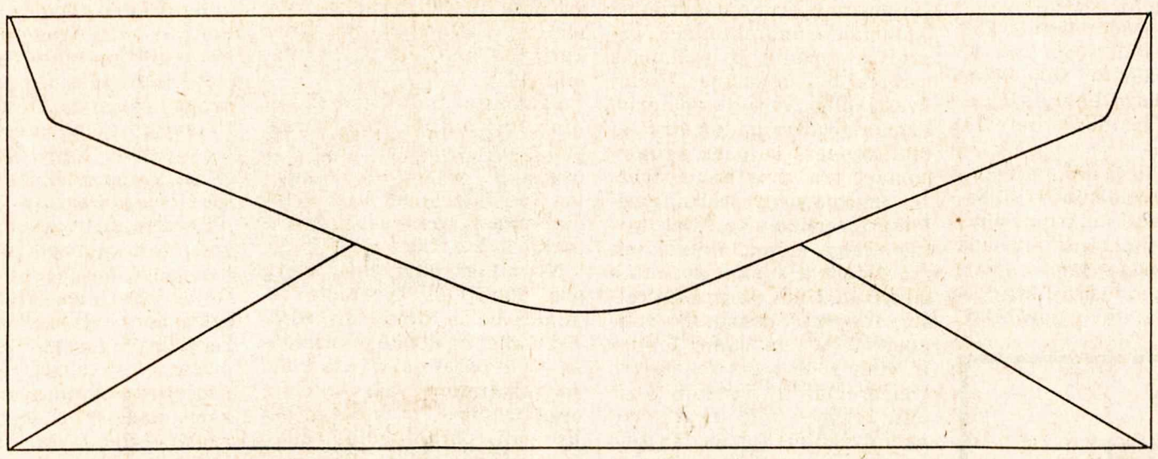

NAUJAS ŽMOGAUS TEISIŲ KODEKSAS TAPO ĮSTATYMU BIRŽELIO 15

Naujasis mūsų kodeksas yra paremtas labai paprasta, bet stipria idėja: kiekvienas šios provincijos gyventojas yra lygiai svarbus. Ir kiekvieno asmens vertė bei orumas turėtų būti pripažįstamas, kad tuo būdu galėtų būti sudarytas tarpusavės pagarbos ir supratimo klimatas.

Štai keletas naujojo kodekso pagrindinių bruožų.

RASINĖ, ETNINĖ IR RELIGINĖ DISKRIMINACIJA. Kiekvienas turi lygias teises į darbą, sutartis, butą, gaminius, paslaugas ir įrengimus, nežiūrint rasės, spalvos, protėvių etninės kilmės, atvykimo vietos, tikybos.

INVALIDUMAS. Kiekvienas asmuo, turintis fizinių ar protinių trūkumų, turi teisę į lygų traktavimą pagal kodeksą.

ĮDARBINIMAS. Kodeksas praplėstas ta prasme, kad draudžia diskriminaciją invalidų tarp 18 ir 65 metų amžiaus ir asmenų dėl jų šeiminės padėties.

PERSEKIOJIMAS. Kiekvienas asmuo turi teisę būti laisvas nuo persekiojimo dėl kodekso uždraustų motyvų buto ir įdarbinimo srityje. Nepriimtinos seksualinės sugestijos iš augštesnio autoriteto asmenų draudžiamos.

Kodeksas išsamiai dėsto minėtus ir daugelį kitų nuostatų, numato išimtis kaikuriais atvejais. Mes norėtume pasiųsti jums kodekso kopiją ir jo vadovą-paaiškinimus, kad galėtumėte rasti visas detales. Rašykite: Ontario Human Rights Commission, Queen's Park, Toronto, Ontario M7A 1A2. Arba skambinkite telefonu: (416)965-6841 arba 1-800-268-9004.

Pamatysite, kaip naujasis kodeksas remia kitą labai paprastą, bet stiprią idėją: visi kartu esame Ontario.

Ontario
Human Rights Commission

Hon. Russell H. Ramsay, Minister of Labour
Canon Borden Purcell, Chairman

Sporto darbuotojai, atsiliepkite!

Jau trečią kartą kreipiamės į Vakarų Europoje, Kanadoje, JAV ir Pietų Amerikoje gyvenančius sportininkus, sporto veteranus, darbuotojus bei mėgėjus ir nuoširdžiai prašome siųsti medžiagą, kuri apimtų 1944-1980 sportinę bei organizacinę veiklą.

Pageidautina tiksli sporto vienetų metrika (įsteigimas, valdybų ar komitetų sudėtis, santykiai su visuomene, organizacijomis, svetimtaučiais ir t.t.). Prašome siųsti nuotraukas (jos bus grąžintos), kur matomi asmenys būtų išvardinti.

Šia proga pabrėžiame, kad vis dar laukiame sporto klubų veiklos aprašymų ir specialių straipsnių, kuriuos autoriai pažadėjo jau prieš keletą metų. Nė vienas iš jų nėra užmirštas. Didelė dalis sportinės veiklos Kanadoje ir JAV jau tvarkoma, tačiau ypač stokojame medžiagos iš Rytų sporto apygardoje buvusių ar esamų klubų. Su mažomis išimtimis itin skurdi padėtis ir su buvusia Vokietijoje veikla.

Medžiagą prašome siųsti nedelsiant šiais adresais: Pranas Mickevičius, 4831 So. 23rd St., Milwaukee, Wis. 53221, USA; arba: Sigitas Krašauskas, 32 Pasadena Gardens, Toronto, Ont. M6S 4R5, Canada.

Medžiaga bus panaudota ŠALFASS leidiniui "Išeivijos sporto istorija 1944-80".

Ir išleidimo laikas, ir knygos kokybė priklausys tik nuo mūsų visų glaudaus bendradarbiavimo.

Leidinio redakcija

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Auksinė ir deimantinė sukaktis

Britanijos Londono lietuvių parapijos vadovui kun. dr. Jonui Sakevičiui suėjo 50 metų kunigystės ir 75 metai amžiaus sukaktis

Kun. dr. JONAS SAKEVIČIUS, MIC, Britanijos Londono lietuvių parapijos klebonas

STASYS KASPARAS

Kun. dr. Jonas Sakevičius, MIC, gimė 1907 m. birželio 30 d. Lipniškių k., Marijampolės vls. devynių vaikų šeimoje. Pradinę mokyklą baigęs Balsupių k., 1919 m. įstojo į Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją, kurią baigė 1927 m. Prieš baigdamas gimnaziją, 1926 m. įstojo į marijonų vienuoliją Marijampolėje.

1927-1933 m. studijavo Vytauto Didžiojo universitete Kaune; dvejus metus teologijos-filosofijos fakulteto filosofijos skyriuje — filosofiją ir pedagogiką, vėliau teologijos skyriuje teologiją. Prieš baigiant teologijos studijas, 1932 m. birželio 19 d. įšventintas kunigu Kaune.

Kunigo darbą pradėjo Marijampolėje, eidamas marijonų gimnazijos moksleivių prefekto ir naujokų mokytojo asistento pareigas, drauge pagelbėdamas parapijos sielovados darbuose. Veikė organizacijose, pradžios mokyklose dėstė tikybą, talkino "Šaltinio" redakcijoje, kurį laiką redagavo mėnesinį žurnalą "Šventųjų Bendravimas". Trumpą laiką ėjo marijonų spaustuvės vedėjo pareigas. 1937-1940 m. — marijonų gimnazijos kapelionas ir bendrabučio vedėjas.

1940 m. rudenį išvyko į užsienį. Nuo 1941 m. pradžios Romos Angelicum universitete gilino teologijos studijas, parašė disertaciją ir išlaikė egzaminus teologijos daktaro laipsniui. Baigęs studijas, ėjo marijonų studentų ir Romos marijonų namo ekonomo pareigas, dirbo BALFe, talkino Vatikano radijo lietuviškoms laidoms.

1946 m. pradžioje atvyko į D. Britanijos Londoną ir čia, išvykus kun. dr. K. A. Matulaičiui, MIC, į JAV, 1946 m. rugpjūtyje tapo lietuvių Šv. Kazimiero šventovės rektorium ir marijonų namo vyresniuoju.

II D. karo metu Londonas smarkiai nukentėjo. Taip pat nukentėjo ir Londono lietuviškoji bendruomenė — daug vyrų negrįžo iš karo. Nukentėjo ir pati šventovė, langai buvo išmušti bombų sprogimo, net ir sienose buvo skylių. Sporto ir socialinio klubo patalpos buvo subombarduotos.

Kun. J. Sakevičius, žinodamas, kad lietuviška veikla negali būti gyva be savo patalpų, tuojau ėmėsi darbo. Netrukus atsirado dabartinės sporto ir socialinio klubo patalpos. Po to ėmė remontuoti šventovę. Buvo pakviestas dail. K. Dargis iš Kopenhagos, nes šventovė nuo jos pastatymo 1912 m. nebuvo dekoruota. Buvo įrengta chorui galerija ir nupirkti vargonai. Ketverių metų laikotarpyje kun. J.S. įdėjo daug darbo, kuriam finansuoti reikėjo ir lėšų. Bet kun. J.S. mokėjo ir jas telkti.

Pradėjus iš Vokietijos atvykti naujiems ateiviams, prasidėjo naujų organizacijų steigimas. Kun. J.S. ir jose dalyvavo — buvo D. Britanijos Lietuvių Sąjungos organizaciniame komitete ir pirmosiose valdybose. Prel. M. Krupavičiaus pageidavimu buvo įsteigta ir Lietuvių Bendruomenė. Kun. J.S. pirmosiose valdybose ėjo įvairias pareigas.

Marijonų vadovybės pageidavimu, 1951 m. rudenį kun. J.S. išvyko Romon generalinio marijonų sekretoriaus pareigoms. Be to, pirmuosius trejus metus ėjo namo vyresniojo ir studentų prefekto pareigas.

1957 m. išvyko į JAV. Kurį laiką buvo vienuolijos naujokų mokytoju, vėliau namo vyresniuoju Clarendon Hills, Ill. 1962 m. grįžo Romon eiti vienuolijos generalinio sekretoriaus pareigų iki visuotinio marijonų suvažiavimo 1963 m. Tada grįžo į JAV ir ėjo kapeliono asistento pareigas Šv. Kryžiaus ligoninėje Čikagoje ir drauge redagavo savaitinį, vėliau dvisavaitinį laikraštį "Kristaus Karaliaus Laivas". 1969 m. vėl grįžta pas D. Britanijos Londono lietuvius.

Sugrįžęs Londonan pamatė, kad reikia pagerinti klebonijos bei kitus pastatus, kad gražiau atrodytų iš gatvės. Archit. R. Baublys sudarė šventovės priestato projektą, numatydamas nedidelę salę ir virš jos reikalingus klebonijos pagerinimus. 1973 m. naujame priestate buvo daugiau erdvės žmonėms, kurie prieš pamaldas ir po pamaldų susirenka parapijos svetainėje. Statyba su centriniu šildymu visam kompleksui atsiėjo 15.000 sv. Be to, buvo atnaujinta šventovė, nupirkti elektroniniai vargonai. Dabar Londono lietuvių katalikų centras yra gerame stovyje. Parapija neturi skolų, nežiūrint daug atlikto darbo ir didelių išlaidų.

Drąsiai galima tvirtinti, kad po šventovės statytojo kun. K. Matulaičio kun. J. Sakevičius didžiausią savo energijos dalį paskyrė Londono lietuviškai parapijai.

Londono lietuviai, minėdami savo klebono kun. dr. J. Sakevičiaus, MIC, auksinę kunigystės ir deimantinę amžiaus sukaktį, reiškia jam nuoširdžią padėką už visą atliktą darbą Londono lietuvių parapijai.

A†A

JOANAI PAULIONYTEI

iškeliavus amžinybėn,

jos motiną ELENĄ, brangią klasės draugę, nuoširdžiai užjaučiame —

Aldona ir Davetas Dulaičiai

A†A

JOANAI PAULIONYTEI

iškeliavus amžinybėn,

jos mamytei ELENAI, broliui JURGIUI bei giminėms skausmo valandoje reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Kristina ir Juozas Augaičiai su šeima
Dana ir Juozas Daniai su šeima
Sofija ir Vytautas Balsevičiai su šeima

Ottawa, Ontario

Toronto Prisikėlimo parapijos choras, diriguojamas sol. V. VERIKAIČIO, atlieka meninę programą Ročesteryje Šv. Pranciškaus šventėje. Viduryje — sol. J. SRIUBIŠKIENĖ Nuotr. V. Staškevičiaus

Jaunos ir mišrios lietuviškos šeimos

Jų įjungimas į lietuvišką parapiją

GABIJA PETRAUSKIENĖ

Dabartinėms lietuviškoms parapijoms gresia didelis pavojus išlikti iš viso ir, antra, išlikti lietuviškomis. Tikinčiųjų skaičiai mažėja, ir noras suasmeninti religiją bei pasitraukti iš organizuotos Bendrijos didėja. Toks galvojimas vyrauja kaip tiktai čia augusios jaunesnės kartos gretose, tiesiogiai liečia jaunas lietuviškas ir mišrias šeimas. Mūsų parapijoms gresia dvejopas pavojus, nes joms svarbu išlikti taip pat ir lietuviškomis. Ne tiktai tikėjimas mažėja šio amžiaus grupėje, bet ir jų tautiškumas.

Liūdni reiškiniai

Prisimena atvejai, kai keliaujant po Amerikos lietuviškas kolonijas teko matyti gražias, didingas šventoves, mokyklas, kurios kadaise priklausė lietuvių kolonijoms. Dabar tenai mokoma angliškai, ispaniškai, portugališkai. Laikomos pamaldos nebe lietuvių kalba. Lietuviškos pamaldos tose patalpose būna tiktai retkarčiais arba kartą į mėnesį. Matyti, kad čia kadaise būta lietuvių iš Aušros Vartų Marijos paveikslo, šv. Kazimiero, Gedimino stulpų, trispalvės arba lietuviškų aukotojų pavardžių vitražuose. Užtikus tokius praeities paminklus, pasidaro baisiai gaila kažko prarasto ir kyla klausimas: ar nebebuvo tiems žmonėms tada jokiu būdu įmanoma tų patalpų išlaikyti lietuvių rankose? Aišku, atsakymų į tokius klausimus yra daug ir į juos čia nesigilinsime. Tačiau svarbu gilintis į jaunesnesės kartos klausimą, nes tiktai nuo jos priklausys lietuviškų parapijų ateitis.

Mažėjant dvasiškumui

Prieš pradėdami gilintis į klausimus, panagrinėkime, kas šią amžiaus grupę motyvuoja? Aplamai, šiandieniniame pasaulyje žmonių dvasiškumas mažėja bei menkėja. Vietoj dvasiškumo vyrauja materializmas. Svarbu įsidėmėti, kad tautiškumas, kaip ir religingumas, yra dvasinė vertybė. Jei žmogus yra dvasiškai nusiteikęs, vertina dvasinius turtus. Taigi mums, lietuviams, yra dvigubai sunku: norint išlaikyti tautines parapijas, reikia įvertinti dvasinius religingumo ir tautiškumo lobius. Ir vienas, ir kitas mums yra lygiagrečiai ir vienodai svarbūs. Jei mes kaip tėvai vertinam dvasinius turtus, jausime norą tai perduoti savo vaikams. Juos auklėsim religine ir tautine prasme. Šiuo atveju jaunoms ir mišrioms šeimoms lietuviška parapija pasidaro nepakeičiama. Jei mes turime bent dalelę dvasinių vertybių, ypač tautiškumo, tai gal tada bent dėl vaikų turėtume remti lietuviškas parapijas ir užtikrinti jų ateitį.

Atsekti šaknis

Neseniai teko girdėti vieno gydytojo specialisto paskaitą apie normalios, sveikos šeimos bruožus. Ypatingą įspūdį man padarė jo mintis: vienas svarbiausių sveikos šeimos bruožų yra supratimas iš kur esi kilęs. Vaikams, jieškantiems savo tapatybės bei savo vietos plačiame pasaulyje, yra būtina suprasti savo šeimos kelių generacijų istoriją, suprasti kam priklausai, įžvelgti, kad esi dalis didesnės dalies už save, kad pasaulis neprasideda su tavimi, kad esi dalis didesnės šeimos, kuri turi savo istoriją. Paskaitininkas teigė, kad ypatingai svarbu tais atvejais (kaip lietuvių), kur nėra tiesioginių aiškių tautinės istorijos ženklų kasdieninėje aplinkoje, tas spragas užpildyti patiems. Tėvų pareiga vaikui papasakoti jo istoriją, kalbą, kultūrą, papročius. Mūsų atveju vienas pagrindinių tokių spragų užpildytojų yra lietuviškoji parapija, nes jos rėmuose išgyvenami žmogaus gyvenime svarbiausieji momentai — nuo gimimo iki mirties.

Panagrinėkime dabar jaunas, mišrias šeimas ir jų santykį su parapija.

Kodėl priklausau parapijai?

Kodėl priklausau parapijai (nebūtinai lietuviškai)? Įpratimas, pareigos jausmas dėl tėvų, esų katalikas-kė, atlieku Dievo duotą įsakymą sekmadienį švęsti.

Kodėl priklausau lietuvių parapijai (o ne angliškai)? Gerbiu tėvus, nenoriu jų įskaudinti ir dėlto einu į lietuvišką šventovę, vykdau Dievo duotą įsakymą, jieškau progos prisiminti lietuviškas šventes, pvz. Vasario 16, sibirinius trėmimus, šv. Kazimiero šventę ir t.t., sutinku pažįstamus ne tik iš savos kolonijos, bet dažnai ir atvažiavusius iš kitur pasižmonėti, kaip ir aš.

Kitaip sakant, lankau lietuvišką šventovę, jieškodama tai, ko iš angliškosios negaliu gauti. Kitaip man nebūtų tikslo važiuoti į lietuviškąją. Jeigu mane motyvuotų tiktai religinė pareiga, galėčiau lygiai taip pat gerai pasimelsti ir angliškoje šventovėje.

Kodėl nepriklausau lietuviškai parapijai?

Visi išsisklaidę, nesiburia į kolonijas. Arčiau dažniausiai yra nelietuviška parapija — patogiau. Pasimelsti nesvarbu kurioje šventovėje, kad ir namie.

Pamokslai neliečia šiandieninių pasaulinių įvykių, vis gvildena praeitį, nesijaučiame esą dalis visuotinės Bendrijos. Nesijaučiame, kad lietuviai duoda savo įnašą kaip lietuviai.

Nepatinka kunigai ar kunigas. Parapijos gyvenime lemiantį balsą, deja, turi kunigai. Labai daug nuo jų priklauso — jie parapijai duoda toną. Jo skatinimu parapijiečiai organizuojasi ir veikia, bet jis gali parapijiečių veiklą visiškai nuslopinti. Vadovaujantis kunigas, kuris kartu dirba su parapijiečiais, turi aktyvią ir gyvastingą parapiją. Tą užduotį jam teikia žmonės ar jis to nori, ar nenori.

Jei šeimos vaikai permaži, bijo, kad triukšmaus ir visiems kliudys, jei nėra patalpų atskirai su mažyčiais sėdėti arba sąlygų kur vaikus atskirai palikti, pasilieka namie.

Nėra galimybių patiems pasitobulinti srityse, kurios labiausiai rūpi. Trūksta pagalbinių priemonių ne tiktai patiems pasitobulinti, pvz. veikiančios bibliotekos, skaitymų būrelių, Šv. Rašto studijų būrelių, tikybos pamokų suaugusiems, ir t.t., nėra skaitinių vaikams naudotis per Mišias arba namie.

Nekreipiamas dėmesys į juos kaip parapijos narius: ar tai būtų per kalėdojimus, klebono ar parapijos tarybos žmonių.

Tėvų prievarta dingo.

Ko jaunos šeimos tikisi iš parapijos?

Susitikti, pabendrauti po Mišių, kartu papusryčiauti, skatinti vaikų tarpe bendravimą, draugystes, išgirsti lietuvių kalbą, giesmes, dalyvauti lietuviškose šventėse, apeigose.

Ko mišrios šeimos tikisi iš parapijos?

Jei vertina lietuvių kalbą, jieško progos vaikams arba nelietuviškai šeimos daliai sekti kalbą pažįstamų apeigų rėmuose. Nori susitikti su kitais tokioje pačioje padėtyje. Laukia, kad kunigas atkreiptų į juos dėmesį. Natūrali tendencija yra jaustis svetimu ir nepriimtu iš vienos pusės, kaltu bei išsidavusiu iš kitos pusės. Taigi abi pusės jaučiasi nepriimtos. Nors ir Mišios būtų laikomos lietuvių kalba, svarbi proga po to sueiti, pabendrauti su lietuviškąja šeimos dalimi; vienintelė proga išgirsti, pamatyti, pajusti lietuvišką maldą ir lietuvišką dvasią. Pvz. draugas Jack per Vasario 16 Mišias, nors nemokėjo nė žodžio lietuviškai, verkė. Taigi svarbu nemenkinti lietuviškos dvasios, kuri geriausiai (ne vieninteliu bet geriausiu būdu) pasireiškia lietuvių kalba. Jei viskas vyksta angliškai, bus lengviau abejojančiam iš viso nevažiuoti melstis į lietuvišką parapiją, nes lietuviškoji mažai kuo skirsis nuo angliškosios.

Taigi prieiname išvadą, kad svarbiausia lietuviškas parapijas išlaikyti lietuviškomis kalbos, giesmių, apeigų, švenčių atžvilgiais. Lietuviškoje parapijoje yra būtina gauti ką nors skirtingo nuo patogiai artimiausios angliškosios parapijos. Abi grupės tikisi ko nors skirtingo ir ypatingo šiose srityse, būtent, kad lietuviška parapija skatintų draugystes šeimų tarpe, skatintų vaikų bendravimą religiniu ir tautiniu atžvilgiu; nori kad būtų girdima lietuvių kalba, lietuviškos giesmės, kad būtų proga pamatyti ir dalyvauti lietuviškose apeigose, šventėse pagal lietuviškas tradicijas ir papročius, pritaikytus šiems laikams.

Svarbu mišrioms šeimoms, kad šventinių apeigų aiškinimai būtų paruošti iš anksto; atėjus laikui, jos galėtų pilnai sekti, nors kalbos nemoka. Turėtų būti įrengtos patalpos mažiems vaikams, reiktų parūpinti 2-5 metų amžiaus vaikams pamokėles Mišių metu, ruošti šeimų gegužines, vaikų Mišias, steigti jaunų šeimų ir mišrių šeimų sekcijas, rengti paskaitas, organizuoti diskusinius būrelius ir seriją religinio auklėjimo klausimais.

Jaunom šeimom su dvasinėmis vertybėmis labai sunku vienom kovoti prieš aplinkoje puoselėjamą materializmą. Parapija turi gyvybinę reikšmę lietuviškų šeimų gyvenime, o šeimos turi gyvybinį vaidmenį parapijos gyvenime. Vieni kitiems esame gyvybiškai reikalingi!

Pajieškojimai

Giminės Lietuvoje jieško **Stasio Jakubausko.** Rašyti: J. Ladyga, P. O. Box 397 Succ. "C", Montreal, Que, H2L 4K3.

Sesuo Jonė, gyv. Lietuvoje, Liciškėnų kaime, jieško **Stasio Juozaičio.** Rašyti: Ona Giedriūnienė, 814 Lacasse Blvd., Tecumseh, Ont., N8N 2C5.

Lituanistikos seminaras jaunimui

Jame dėstys žymūs išeivijos lituanistai

Devintasis lituanistikos seminaras įvyks 1982 m. rugpjūčio 8-22 d.d. Ohio valstijoje, JAV. PLJS Ryšių Centro ruošiamas seminaras skiriamas vidurinį mokslą baigusiam jaunimui, jieškančiam progos tobulintis lituanistikoje. Seminaras taikomas laisvai kalbantiems, skaitantiems ir rašantiems lietuviškai, pasirengusiems lankyti universitetinio lygio kursus.

Sumanymas rengti seminarus kilo iš paties jaunimo. Pirmasis įvyko 1974 m. Per aštuonerius metus pateikti 37 skirtingi kursai — gramatikos pagrindai, kalbos kultūra, kirčiavimas, fonologija, dailusis skaitymas, rašyba, vertimų mokslas, lietuvių poezija, proza, literatūros semiotika, kritika, lietuvių mitologija, proistorė, senosios Lietuvos valstybės vystymasis, tautinis atgimimas, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas ir jos praradimas, pokario Lietuva, okupuotos tautos rezistencija, pogrindžio spauda ir daug kitų.

Seminaruose yra dėstęs 21 lektorius, jų tarpe lingvistai, literatai, rašytojai, archeologai, istorikai, politinių, ekonominių ir kitų mokslo sričių specialistai, dėstantys JAV ir Kanados augštosiose mokyklose. Lektoriai dėsto laisvalaikiu be finansinio atlyginimo.

Seminarų reikalams yra sudaryta komisija, kuriai vadovauja Mindaugas Pleškys. Kiti komisijos nariai: Vita ir Rimas Aukštuoliai, Povilas Binkis, Susan Bolanos, Romas Kasparas, Rūta Nainytė-Sušinskienė, Linas Rimkus, Emilija ir Romas Sakadolskiai.

Devintojo seminaro programa skirstoma į tris pagrindines sritis: lietuvių kalbą, literatūrą ir socialinius mokslus. Dalyviai rinksis iš 10 kursų ir privalės lankyti mažiausiai keturis; bent po vieną iš minėtų sričių.

Dalyvių patogumui veiks periodikos ir knygų biblioteka bei knygynas, kur bus galima įsigyti kursams vadovėlius ir kitų knygų. Vakarais bus įvairios programos, bet daugiausia laiko bus skiriama individualioms studijoms.

Seminaras įvyks "Loyola of the Lakes" amerikiečių jėzuitų rekolekcijų namuose netoli Akrono miesto. Vieta nesunkiai pasiekiama sausumos ir oro keliais, bet nuošali, toli nuo miesto triukšmo, supama ūkių, kalvų ir ežerų. Namai aprūpinti visais bendrabučio patogumais.

Seminaro mokestis vienam asmeniui yra 260 JAV dol., įskaitant maistą, patalynę, kaikurias mokymosi priemones ir 30 dol. registracijos mokestį. Dėl finansiškų sunkumų negalį užsimokėti seminaro mokesčio, asmeniškai kreipiasi į viešus fondus, kurių sąrašas bus pasiųstas atitinkamą vietą anketoje pažymėjusiems. Pilnas seminaro mokestis turi būti sumokėtas pirmąją seminaro dieną.

Dalyviai renkasi sekmadienį, rugpjūčio 8, po pietų ir išsiskirsto rugpjūčio 22 prieš pietus. Tie, kuriems reikės parūpinti transportą iš autobusų stoties arba aerouosto, anketoje pažymi atvykimo laiką, vietą ir kitą reikalingą informaciją. Kitu atveju rengėjai neužtikrina pasitikimo.

Seminarui registruojamasi tik dviem savaitėm, užpildant pridedamą anketą ir kartu su 30 JAV dol. registracijos mokesčiu pasiunčiant PLJS Ryšių Centro seminarų komisijai. Registracijos mokestis negrąžinamas, jeigu priimtas kandidatas nutaria neatvykti. Seminaro dalyvių skaičius ribojamas 35. Pirmenybė bus teikiama tiems, kurių anketos pirma pasieks seminarų komisiją. Susidarius didesniam interesantų skaičiui, likusieji bus įrašomi į laukiančiųjų sąrašą, jei to pageidauja anketoje. Visi bus raštu painformuoti apie jų dalyvavimą. Visiems dalyviams bus pasiųstas "Seminaro vadovas", kuriame bus plačiai pranešama apie seminaro eigą, tvarką, ūkinius reikalus, bus pateiktas žemėlapis ir t.t.

Norintieji gauti įskaitas (undergraduate credit — Lithuanian Culture and Civilization) iš valstybinio Kent universiteto, turės atskirai registruotis ir užsimokėti papildomą mokestį. Plačiau apie tai bus pranešta seminaro pradžioje.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Ryšių Centras
5620 South Claremont Ave.
Chicago, IL 60636, USA

Stovyklaus mokytojai ir jaunimas

Kanados — JAV mokytojų ir jaunimo studijų savaitė Dainavoje

JUOZAS MASILIONIS

Pasibaigė mokslo metai, atėjo mokiniams vasaros atostogos, o mokytojams vėl artėja mokytojų ir jaunimo studijų savaitė, kuri šiais metais bus rugpjūčio 1-8 d.d. Dainavoje. Vieta graži, rami, lengvai pasiekiama Amerikos vidurio vakarams ir Kanadai.

Studijų savaitė turi keletą tikslų. Pirmasis — studijinis: išgirsti ką nors naujo, pakartoti ką nors žinomo, pasidalinti mintimis ir patyrimu lituanistinio švietimo darbe. Antras tikslas — susipažinti ir pabendrauti Kanadai su JAV, o JAV su Kanados mokytojais. Trečias — mokytojų tarpe poilsiauti.

Šiais metais bus apie 18 ar 20 paskaitų įvairiausiais klausimais. Paskaitas jau sutiko skaityti šie asmenys: A. Bagdonas, A. Balašaitienė, V. Bučmienė, S. Jonynienė, V. Kavaliūnas, Br. Keturakis, J. Masilionis, A. Miškinienė, S. Petersonienė, J. Plačas, R. Pemkutė, St. Sližys, D. Šaulys, A. ir R. Udriai, K. Vaičeliūnienė ir kt. Bus paminėtos V. Krėvės, Maironio ir Vienuolio sukaktys, Lietuvos istorijos dėstymo metodika, lietuviškasis mokymas namie. Dainuoti mokys St. Sližys, tautinių šokių — J. Matulaitienė ir G. Gobienė, vakarines programas organizuos R. Pemkutė.

Turint tik 3 paskaitas į dieną, užteks laiko pasimaudyti, pailsėti.

Tai jau šešioliktoji studijų savaitė. Jose jau daug mokytojų dalyvavo, deja, dar daugiau yra tokių, kurie nepajuto, kad jų pareiga nors kartą per savo gyvenimą tokioje savaitėje dalyvauti, pasižiūrėti, kas iš tikrųjų jose vyksta. Taigi kviečiame pirmiausia visus mokytojus, jau dalyvavusius ir nedalyvavusius, ypatingai jaunuosius mokytojus. Norime, kad iš kiekvienos mokyklos dalyvautų bent vienas ar net keli mokytojai. Kviečiame studentų amžiaus jaunimą. Laukiami pavieniai, laukiami su šeimomis. Mažiesiems prižiūrėti ir jiems mokyti bus prityrusi mokytoja R. Juškienė. Kviečiami ir tėvai.

Šeimos galva moka 80 dol., antroji pusė — 50 dol., tiek pat ir jaunuoliai (13-30 m.), o vaikai — 25 dol. Prašome mokėti grynais, o kanadiečius — amerikietiškais doleriais. Pinigai reikalingi tuoj pat, studijų savaitėje, čekių ir kanadietiškų dolerių negalime tuoj pat panaudoti, todėl stovyklos vadovybei tai sudaro daug nepatogumų. Atsivežti lovos baltinius, pagalvėlei užvalkalą. Registruotis šiuo adresu: J. Masilionis, 4632 S. Keating Ave., Chicago, Ill. 60632, USA. Registruotis iš anksto, kad galima būtų paskirstyti kambarius.

Tėvų komitetai ir LB apylinkės turėtų paremti mokytojų dalyvavimą studijų savaitėje.

Wasaga-Stayner, Ont.

AUKOS TAUTOS FONDUI. $100 — A. Masionis; $60 — V. Augaitis; $30 — L. Garbačiauskas, St. Jonaitis, P. Kirstukas, P. Remeika, A. Sekonis, E. Tribinavičius; $25 — P. Čičinis, R. Dūda, A. Stančikas; $20: V. Belskis, G. Buntinas, Vl. Geras, A. Gružinskas, P. Juozaitis, Br. Rakauskas, Pr. Žaliauskas; $15 — S. Bončkus, Missullis, A. Rimkus; $10 — St. Baibokas, A. Bernotas, J. Dobilas, J. Gelažius, E. Heikis, P. Kairys, V. A. Kryžanauskai, A. Laucius, K. Liaubienė, V. Stanevičius, A. Svirplys, K. Šaltys, A. A. Žymantas; $5 — J. Barkauskas, J. Gaivelis, K. Simonaitis, A. Valantiejus.

A. a. L. Opanavičiaus atminimui (pavardės buvo skelbtos) suaukota $340.00. Iš viso suaukota $1190.00.

Klevelando "Grandinėlė" šoka, dainuoja ir vaidina pynę "Nuo Sudaužtinio iki Kupolinio". Ši programa buvo skirta amerikiečių publikai. Koncertas įvyko 1982. V. 2 Nuotr. V. Bacevičiaus

Premijuotas romanas "Devintas lapas"

Birutės Pūkelevičiūtės romanas, laimėjęs 1981 metų "Draugo" premiją

VLADAS ŠALTMIRAS

Birutės Pūkelevičiūtės romanas yra knyga, kurią godžiai skaitai, o užsklendęs paskutinį puslapį klausi save, ar knyga turi idėjinę ašį, apie kurią viskas suktųsi, bet tos ašies nerandi. Knyga supinta iš virtinės nutikimų, bet nei veikėjuose, nei pasakotojoje, nei skaitytojuje neįvyksta joks **katarsis.** Tai nuotykių romanas, kurio įtampa atslūgsta, kai viskas gerai baigiasi.

Centrinis romano veikėjas yra pati įvykių pasakotoja, iš pašaukimo rašytoja, Birutė. Jos pavardės mes nežinome. Tai kažkokia Birutė. Nebūtinai Birutė Pūkelevičiūtė. Pirmuoju asmeniu rašydama, Birutė vedžioja skaitytoją per visą knygą, perteikdama įvykius vien iš savo perspektyvos. Knygos mizanscenos, scenos, visas vyksmo aprašymas gyvu, įvairuojančiu vaizdavimu ir bus ta stiprioji romano pusė, neleidžianti atsitraukti nuo skaitymo.

Ar romanas yra tikrovė, ar vaizduotė, geriausia palikti paskiro skaitytojo nuomonei.

Albert Camus savo rašinyje "Rašyk pavojingai" šitaip sako: "Nėra jokio reikalo spręsti ar menas privalo atmesti tikrovę, ar jos tik tiek įsikrauti, kiek tokio tikrovės balasto reikalauja meno kūrinys, kad jis neplaukiotų padebesiais ar kad nesivilktų žeme. Kiekvienas rašantysis apsprendžia šį dalyką savo galva, savais sugebėjimais".

Jei pritaikytume šią formulę aptariamam romanui, ypač reikėtų atkreipti dėmesį į veikėjų įvedimą. Jei į romaną įvedamas veikėjas, jis įvedamas ne atsitiktinai, bet su užmoju atlikti savo vaidmenį veikale. B. Pūkelevičiūtės romane veikėjų įvedimas kartais esti atsitiktinis. Aprašytas veikėjas gali nueiti ir nebegrįžti, kaip tai pasitaiko ir pačiame gyvenime, kai sutiktas žmogus visai išnyksta už horizonto. Įvedimas veikėjų, neįsiliejančių į romano vyksmą, gal ir būtų nereikalingas balastas, viena šio romano struktūrinių silpnybių, nors Pūkelevičiūtės tipizacija yra raiški, lakoniška, tiksli ir taikli.

Romano neskaičiusiam gal reikėjo pirmučiausia paminėti įdomų romano vietovių kontrastą. Knyga rašoma autorės Birutės Amerikoje. Iš Amerikos vaizduotė permeta Birutę į karo meto Pomeraniją, pačioje Paprūsėje, nuplaukia į vaikystės Kauną ir vėl grąžina atgal į Ameriką. Vaizduotės atsišaukimuose laiko sąvokos nėra. Visi išnirę praeities vaizdai tampa dabartimi, kai į juos susitelkiama.

Skirtingai išgyvena Birutė (ir tuo pačiu skaitytojas) Ameriką, viskuo pertekusią, todėl nuobodoką.

Tokio sotaus gyvenimo antiteze Birutė priešpastato sovietų užimtą kraštą, kuriame žmogaus rytojus nežinomas. Rytojų apsprendžia ne pats individas, bet duli sistema, pagrįsta netikrumu ir galimo sunaikinimo baime.

Jau pirmame knygos puslapyje peršokama iš Čikagos į bičiulių vasarvietę, o iš jos į karo meto vokiečių kaimą, kuriame dirba trys merginos: Birutė, Rima ir Elvyra su būriu kitų pabėgėlių, "Raudonojo smako" prižiūrimų. Romano įtampa ir sukasi apie tų merginų ketinimą pabėgti į vakarus. Kad jos pabėgo, mums žinoma jau romano pradžioje, nes visos trys dabar gyvena Amerikoje. Tėra nežinoma kada ir kaip joms pavyks ištrūkti. Netikrumo įtampoje Birutė išlaiko mus iki knygos pabaigos.

Bet mes galėtume pažvelgti į visą knygą visiškai iš kito taško. Pamirškime visus tradicinius romano aptarimo poreikius. Tebūnie ši knyga tarsi pačios Birutės Pūkelevičiūtės dienoraštis, nuspalvintas poetinės vaizduotės įtarpais, prisisunkęs savosios žemės nostalgijos. Tuomet viskas kitaip atrodys.

Čia griebsimės mažos iliustracijos. 22-rame puslapyje aprašomas autorės Birutės pašnekesys su draugės vyru Viktoru:

— Jei būčiau čia gimusi, — pasakiau, — šitą kraštą mylėčiau.

— Kas gi tau trukdo jį mylėti? — nusijuokė Viktoras. — Mylėk!

— Žmogau, meilė yra kaip tikėjimas. Tu arba jį turi, arba jo neturi.

Mes čia nesvarstome, ar iš tikro galima mylėti kraštą, kuriame nesi gimęs. Tikriausiai, norint, galima. Iškyla toks klausimas: ar įmanoma nugalėti kad ir giliai užslėptą sielvartą, ar tėvynės praradimas gali paskatinti rašytoją dar didesniems darbams? Pavyzdžiais mums cituojami Mickevičius su Dante. Bet Dantę čia reikėtų palikti nuošaliai, nes jo ištrėmimas iš Florencijos dar nebuvo ištrėmimas iš Italijos. Mūsų geografiniais terminais operuojant, ištrėmimas iš Kauno dar nebūtų tremtis. Dėl Mickevičiaus sutinkame, taip, jis liko tremtiniu. Tremtinė yra ir Birutė Pūkelevičiūtė. Jos knygos tekstas ir potekstės kvėpuoja Lietuva.

Visi pastebėjome, kad "Devintas lapas" iliustruotas ne kokiais lapais, bet apskritimais. Iliustracijos nevienodi ratai tikriausiai nebuvo nupiešti atsitiktinai. Prisiminkime Dantės "Dieviškąją komediją", kuroje Dantė aprašo devynis pragaro ratus. Ar kartais "Devintas lapas" neprimena devinto Dantės pragaro rato, kuriame sutalpinti išdavikai. Galėtume rasti alegorinę jungtį tarp devinto pragaro rato ir Pūkelevičiūtės romano nutikimų.

Ar nužmogėjimas nėra žmogaus išdavystė, pasireiškianti žmoniškumo paneigimu, kuris anuomet vyko Pomeranijoje? O dabar Amerikoje ta išdavystė pasireiškia sočiu abuojumu savo gimtajai žemei. Prarasti tikėjimą savąja žeme reiškia prarasti jai meilę, reiškia būti nusviestam į paskutinįjį Dantės pragaro ratą.

Ši plačioji alegorinė galimybė susprogdina betkokį romano formalistinės analizės teigimą. Mes sakytume su Jonu Biliūnu ("Mūsų gyvenimo dilgėlės ir usnys" — kritinis straipsnis, atspaustas 1905 m. Vilniuje), jog Birutė Pūkelevičiūtė parašė šį romaną "savo širdies krauju".

Birutė Pūkelevičiūtė, DEVINTAS LAPAS. Premijuotas romanas. Viršelis — dail. Kazio Veselkos. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Čikagoje, 472 psl., kaina — $12 JAV.

"Tau, sesute, puikios gėlės..."

Poeto Prano Lemberto plokštelė "Dainos, muzika ir gėlės"

J. V. SŪDUVAS

Prieš 15 metų miręs poetas Pranas Lembertas savo kupinų tėvynės nostalgijos dainų motyvais papildė XIX š. pabaigoje mirusio kunigo Antano Vienožinskio kūrybą. Abudu poetai apdainuoja gražią Lietuvos gamtą, sesučių gėlių darželius ir lietuvio sielos skundą dėl tėvynei priešų daromų skriaudų ir nelaimių.

Abiejų poetų sukurtos dainos tada ir dabar buvo visų mėgstamos ir plačiai dainuojamos. A. Vienožinskis savo dainoje "Kur pradingo tas takelis, kur pro kryžių ė j o" nusako į Sibirą tremiamo lietuvio skundą spaudos draudimo laikais. Pr. Lembertas savo "Tau sesute, puikios gėlės" poetiškai perduoda sielos skundą lietuvio kario, žuvusio už tėvynės ribų, kurioje jis guodžiasi "Tik žvaigždelė vakarinė p a s tave mane nuves". Ir ši daina II D. karo okupacijų metu buvo plačiausiai dainuojama lietuviškų karinių dalinių Lietuvoje, ypač atsidūrusių už jos ribų.

Poetas Pr. Lembertas buvo prisimintas ir pagerbtas gegužės 29 d. Moterų Federacijos Bostono klubo surengtose sutiktuvėse jo plokštelės "Dainos, muzika ir gėlės". Plokštelę suredagavo Lietuvių Rašytojų Draugija, išleido "Gintaras" Los Angeles mieste. Į sutiktuves iš Santa Monica, Calif., buvo atvykusi ir velionies poeto našlė Monika Lembertienė, kompozitoriai — Julius Gaidelis ir Jeronimas Kačinskas, Lietuvos operos solistas Stasys Liepas, buvusi Vilniaus operos solistė Stasė Daugėlienė su vyru ir dukra, muzikas Iz. Vasyliūnas, dail. V. Vizgirda, rašytojas Ant. Gustaitis, žurnalistai — J. Sonda, P. Žičkus, J. Vizbaras.

Klubo pirmininkė Elena Vasyliūnienė savo kalboje aptarė poetą Praną Lembertą kaip taurų, švelnios sielos lietuvį, gamtos ir tėvynės meilės dainių. Pažymėdama, kad iš jo sukurtų ir išleistų šimto eilėraščių daugiau kaip trečdaliui buvo sukurtos melodijos. Kaikurios Pr. Lemberto dainos yra tapusios mūsų liaudies nuosavybe ir plačiai dainuojamos. Poetas yra gimęs Lietuvoje, Sūduvos krašte, 1897 m., mirė 1967 m. lapkričio 29 d. Los Angeles mieste, Kalifornijoje.

Plokštelėje "Dainos, muzika ir gėlės" yra įrašytos dainos kompozitorių — J. Gaidelio, G. Gudauskienės, O. Metrikienės, St. Gailevičiaus ir St. Graužinio. Jos dainuojamos solistų — B. Dabšienės, St. Daugėlienės, J. Čekanauskienės, A. Pakalniškytės, R. Dabšio, Ant Pavasario, akomponuojamos R. Apeikytės. Be to, kelios dainos įdainuotos Bostono vyrų ir mišraus chorų, vadovaujant kompoz. J. Gaideliui, Toronto lietuvių "Volungės" ansamblio, vad. D. Viskontienei, ir Los Angeles lietuvių vyrų okteto.

Aktorė-režisorė A. Gustaitienė paskaitė du Pr. Lemberto eilėraščius — "Tėvynės drobės" ir "Ateisim". Kompoz. J. Kačinskas savo "stereo" aparatūrą perdavė plokštelėje įrašytų Lemberto dainų melodijas. Velionies žmona Monika Lembertienė savo žodyje padėkojo Bostono Lietuvių Moterų Klubui už velionies poeto pagerbimą.

Lietuvių Piliečių Klubo svetainėje įvyko svečių vaišės. Jų metu vienas dalyvis papasakojo, kaip 1945 m. vasarą subombarduotame Hamburgo mieste, V. Vokietijoje, nugirsta Pr. Lemberto daina "Tau, sesute, puikios gėlės" padėjo rasti karo audrų atblokštą jaunesnį brolį.

Moterys kūrybiniame užkulisyje

AL. GIMANTAS

Jei raidės tikslumu prisilaikyti nusistovėjusios tradicijos, tai šis rašinys turėtų laukti sekančių metų gegužės mėnesio. Taip jau mūsuose priimta: kalbėti apie lietuvę moterį, motiną ar žmoną dera tik gegužyje, lyg visi kiti mėnesiai būtų mažiau pagarbūs ar reikšmingi tokios temos nagrinėjimui. Vadinasi, laužome tradicijas...

Šiais žodžiais lyg ir norėtusi iškelti lietuvės moters vaidmenį kūrybiniame pasaulyje. Šiuo atveju ne tiek pačios moters kaip kūrėjos, bet kaip talkininkės, savotiškos padėjėjos, gal net ir įkvepėjos savo vyrų kūrybiniame procese. Iš atskirų stebėjimų sprendžiant, tiesiog peršasi mintis, kad visoje eilėje atvejų, jei ne toji talka, supratimas ir pritarimas, eilės savųjų talentų ne tik nepastebėtume, neįvertintume, bet ir greičiausiai iš viso nematytume jų darbo vaisių. Teliktų greit peržydėję, nuvytę žiedlapiai.

Žvelkime į šio reikalo visumą paprastu, gyvenimišku žvilgsniu. Jei kas bent kiek arčiau pažįsta tokio ar kitokio kūrėjo, visuomenininko šeimą, pastebės, kiek daug laiko atima iš bendrojo šeimos gyvenimo ir rūpinimosi kasdiene buitimi rašymas, visuomeninė, kultūrinė, mokslinė veikla. Vargas tam, kurio gyvenimo palydovė lieka šalta ir abejinga vyro talentui. Tokie greičiausiai užges zenito nepasiekę. Tačiau pagarba ir dėmesys telydi tas žmonas, kurios ne tik remia, supranta, bet ir inspiruoja, sudaro kiek galint geresnes sąlygas savųjų vyrų kūrybiniam (ar visuomeniniam) darbui. Tiesa, tai uždeda žmonoms naujas pareigas, naujus darbus, įsipareigojimus. Negali užmiršti ir tų aplinkybių, kai tokias žmonas kamuoja vienišumas, nes rašytojas praleidžia daug laiko vienas darbo kambary užsidaręs, o veikėjas, vadovas važinėja, posėdžiauja, organizuoja.

Kas viešai bandė tai įvertinti, suprasti? Tikrai nedaug kas ir nedažnai. Net ir įvairių pagerbtuvių, pripažinimų, premijų įteikimų metu prisimenami tik laimėtojai, visai užmirštant, kad be čia pat šalimais sėdinčios žmonos nuolatinio rūpesčio ir talkos vargiai ir tas mūsų laureatas būtų susilaukęs išskirtinio pripažinimo.

Prisimena šioje vietoje sunkūs pokario metai Europoje ir Pabaltijo universiteto prof. Mykolo Biržiškos p o s a k i s "nuo Vilniaus baroko iki Hamburgo barakų". Teko gyventi šalia kuklaus profesoriaus buto. Nekartą teko stebėti Bronislavos Biržiškienės gilų ir nuoširdų rūpestį, globą savo vyrui profesoriui, kuris nuolat buvo užimtas moksliniais darbais, dėstymu, rašymu, studentų darbų tikrinimu ir pan. Ji stengėsi vispusiškai padėti, prisiimdama ir visą eilę "vyriškų" darbų, kad tik profesorius galėtų kiek galint daugiau skirti laiko moksliniam darbui.

Tik prabėgomis, paminint eilę vardų ir veidų (tai nepilnas vaizdas), norėtųsi prisiminti poeto Bernardo Brazdžionio žmoną Aldoną, rašytojo Jurgio Jankaus gyvenimo palydovę Kotryną, rašytojo Vytauto Alanto žmoną Ireną. Be tų kilnių, idealiai nusiteikusių ir savo vyrus vispusiškai suprantančių bei remiančių moterų, kažin ar šiandien galėtume vadinti juos didžiaisiais mūsų grožinėje literatūroje. Tų moterų nuopelnai jų vyrų kūrybiniame gyvenime yra ne tik ryškūs, bet ir gal net lemiantys. Tą įvairiomis progomis yra pripažinę ir minėti literatai. Pagarba toms moterims!

VIDA J. MORKŪNAITĖ, a. a. Antano ir Aldonos Morkūnų duktė, š.m. birželio 8 d. baigė McGill universitete Montrealyje ekonomijos fakultetą ir gavo bakalauro diplomą. Vida yra baigusi privačią prancūzų mergaičių mokyklą Villa Ste. Marcelline ir Jean de Brebeuf jėzuitų kolegiją. Yra baigusi Montrealio lituanistinę mokyklą ir seminarą, priklausė Montrealio ansambliui "Gintaras", buvo aktyvi ateitininkė ir skautė. Studijavo muziką. Laisvai kalba lietuviškai ir keliom svetimom kalbom. Planuoja tęsti studijas toliau.

RAMŪNAS-JUOZAS F. SAPLYS, MD, baigęs Toronto universitete medicinos fakultetą ir gavęs medicinos daktaro laipsnį. Yra gimęs Toronte 1956 m. vasario 13 d. Baigęs Šv. Mykolo gimnaziją, įstojo į Toronto universitetą, kur po ketverių metų studijų gavo bakalauro laipsnį (honour) ir tęsė mokslą medicinos fakultete. Yra baigęs Maironio mokyklą, lituanistinius kursus, dalyvavo skautų veikloje, sporto klube "Vytis" (krepšinyje) ir "Gintaro" ansamblyje. Susituokė su Silvija Zenkevičiūte. Pasirinko "Family Practice" specialybę, kuriai ruošiasi Western ligoninėje Toronte. Baigęs stažą, žada dirbti bendroje praktikoje.

Atsiųsta paminėti

Anatolijus Kairys, LOTOFAGŲ ŠALY. Eilėraščiai. Iliustravo dail. Ada Sutkuvienė. Išleido Lietuvių Literatūros Bičiuliai. Tiražas — 300 egz. Chicago 1982 m., 95 psl. Kaina — $8.00.

Birutė Kemežaitė, NEBIJOK ŽAIBŲ NEI VĖTRŲ! Poezija. Leidėjai — Knygai Leisti Komitetas. Chicago 1981 m., 136 psl.

LIETUVIŲ DIENOS, 1982 m. 4 nr. Viršelyje — Ann Jillian (Jūratės Nausėdaitės) nuotrauka. Leidėjas — Antanas F. Skirius, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029, USA.

Z. Raulinaitis, KETURI FRONTAI XII amžiaus lietuvių karinėje istorijoje. Lietuvos karinės istorijos raštai nr. 12. Išleido "Karys". Brooklyn, N. Y., 164 psl.

Algirdas Gustaitis, ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS ŠLEIVYS. Nutikimai Lietuvos kaime. III dalis Žuvininkai. Iliustravo dail. Jina Leškienė. Išleido JAV LB švietimo taryba. Čikaga 1981 m., 32 psl. Kaina — $2.00

TRUPINĖLIAI, Ottawos šeštadieninės mokyklos metinis leidinys 1 (8) 1981-1982 m., 44 puslapiai. Redakcija ir administracija — mokyt. Alė Paškevičienė, 659 Alesther St., Ottawa, Ont., K1K 1H8, Canada. Leidinyje apstu mokinių rašinėlių, piešinių, straipsnių, galvosūkių, mokytojos A. Paškevičienės "Kūčių vakaras" — vieno veiksmo pasaka.

EVANGELIJOS ŠVIESA, trimėnesinis evangelikų krikščioniškos minties leidinys. Ats. red. K. Burbulys, redaktorius — P. Enskaitis, 34 Cline Ave. North, Hamilton, Ont.

ATEITIS, 1982 m. 3 nr. Vyr. red. — kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 Des Plaines Ave, Apt. 409, Forest Park, IL 60130, USA.

Petras Stravinskas. Raštai ir credo. Antra knyga — **ATSIMINIMAI IR PASAULĖŽVALGA.** Išleido Komitetas P. Stravinsko Raštams Leisti. Čikaga 1982 m., 216 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Keramikos darbų parodą Australijos Adelaidėje, Bonythono meno galerijoje, surengė Sydnėjuje gyvenanti dail. Jolanta Janavičienė. Toje parodoje su savo tapybos darbais bei piešiniais dalyvauja ir Barbara Zerbini.

Muz. Fausto Strolios vadovaujamas Čikagos jaunimo ansamblis "Vaiva" gegužės 14 d. atliko naują programą Jaunimo Centro kavinės vakaronėje, kurią surengė Lietuviškosios Skautybės Fondo Čikagos skyriaus valdyba su pirm. A. Karaliūnu. Šį kartą "Vaiva" buvo pasirinkusi Ch. Gounod operos "Faustas" sulietuvintą versiją, kurios autorės yra dvi Australijoje gyvenančios skautės — Alė Karazijienė Melburne ir Danutė Skorulienė Sydnėjuje. Fausto vaidmuo teko V. Pliopliui, Margaritos — L. Lauciūtei, Mefisto — A. Kivėnui. Opera buvo paįvairinta lietuviškais kupletais, lietuviško šokio melodijomis ir netgi lietuviškomis dainomis. Ypač įdomus buvo spaudos atstovo pasikalbėjimas su Mefistu apie savaitinę kipšiukų dienotvarkę pragare, bei jo klausimas, kiek pragare yra lietuvių. Klausytojus humoristiškai nuteikė ir pats faktas, kad "Fausto" operai taip pat dirigavo Faustas, "Vaivos" vadovas muz. Strolia.

Kauno "Aušros" gimnazijų buvusių auklėtinių bei mokytojų suvažiavimo proga gegužės 22-23 d.d. Čikagos Jaunimo Centre, M. K. Čiurlionio galerijoje, buvo surengta iš tų gimnazijų kilusių dailininkų darbų paroda. Ją atidarė rengėjų komisijos pirm. Kęstutis Miklius. Parodoje buvo sutelkti devynių dailininkų įvairaus žanro darbai — B. Jameikienės, J. Paukštienės, V. Petravičiaus, V. Kasiulio, E. ir A. Marčiulionių, V. Balsienės, V. Vijeikio ir velionies P. Osmolskio. Gretimoje salėje apie 400 nuotraukų, vaizduojančių "Aušros" gimnazijų veiklos nuotrupas 1926-43 m.

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas, vadovaujamas Elenos Vasyliūnienės, gegužės 29 d. prisiminė buvusį bostonietį poetą Praną Lembertą, mirusį prieš 15 metų. Jo pagerbime dalyvavo ir iš Kalifornijos atvykusi našlė Monika Lembertienė. Pastaroji atvežė šiai sukakčiai skirtą plokštelę "Dainos, muzika ir gėlės", kurion yra įjungtos dainos Pr. Lemberto eilėraščių tekstais. Jas sukūrė kompozitoriai — J. Gaidelis, S. Gailevičius, G. Gudauskienė, O. Metrikienė, įdainavo solistai — R. Dabšys, A. Pavasaris, J. Čekanauskienė, B. Dabšienė, S. Daugėlienė, A. Pakalniškytė, mišrus Bostono lietuvių choras, Bostono Lietuvių vyrų choras, Toronto "Volungės" ansamblis, Los Angeles vyrų oktetas, kurį sudaro: R. Dabšys, E. Jarašūnas, A. Polikaitis ir B. Seliukas. Mirties sukakties proga taipgi y r a išleistas ir Pr. Lemberto poezijos rinkinys "Tau sesute", turintis 101 eilėraštį. Plokštelė ir rinkinys gaunami pas platintojus. Apie velionies Pr. Lemberto poezijos populiarumą, ypač dar Lietuvoje daina tapusį jo eilėraštį "Tau, sesute, puikios gėlės", kalbėjo klūbo pirm. E. Vasyliūnienė.

Stasys Santvaras amžiaus aštuoniasdešimtmečio proga gegužės 30 d. buvo pagerbtas Klevelando Lietuvių Namuose. Rengėjų komiteto vardu jį pasveikino inž. B. Snarskis. Invokaciją sukalbėjo kun. G. Kijauskas, SJ. Pagrindinius plačios S. Santvaro kūrybos bruožus pateikė JAV kultūros tarybos pirm. I. Bublienė. Akademijos dalyviai sužinojo, kad sukaktuvininkas gimnaziją lankė Vilniuje, rašyti eiles pradėjo 14 metų amžiaus. Pirmieji eilėraščiai buvo paskelbti 1921 m. dienraščio "Lietuva" kultūriniame priede "Sekmoji Diena", kurį redagavo poetas Faustas Kirša. Jaunąjį S. Santvarą globojo ir kūrybai skatino dail. A. Žmuidzinavičius. Sukaktuvininkas yra išleisdinęs 7 poezijos kygas, parašęs keletą dramų, iš kurių bene didžiausio dėmesio susilaukė "Žvejai" ir "Kaimynai". Jis taipgi kūrė libretus operoms, atliko operų vertimus valstybiniam Kauno teatrui, dainavo operoje, dirbo pedagoginį darbą dramos studijose. Įdomiam pasikalbėjimui su S. Santvaru vadovavo Balys Gaidžiūnas. Daug sveikinimų buvo gauta raštu. Juos papildė ilgas akademijoje dalyvavusių kalbėtojų sąrašas. Svečio iš Bostono pagerbtuvės užbaigtos bendrais pietumis.

Vilniaus konservatorija specialiu koncertu savo salėje paminėjo šimtąsias kompoz. Aleksandro Kačanausko gimimo metines. Apie velionies įnašą į muzikinę lietuvių kultūrą kalbėjo konservatorijos rektorius prof. J. Karnavičius, apie jo gyvenimą bei kūrybą — muzikologas V. Juodpusis. Atsiminimais dalijosi buvusieji A. Kačanausko mokiniai — K. Kaveckas, A. Jozėnas ir V. Indrikonis, jo dukra Aldona Kačanauskaitė. Koncertinę A. Kačanausko kūrinių programą atliko Vilniaus operos sopranas G. Apanavičiūtė, smuikininkas A. Stulgys, pianistai E. Jelesina ir V. Korys, kamerinis Lietuvos aklųjų draugijos choras, vadovaujamas A. Jozėno.

Vilniaus dailės parodų rūmų salone savo tapybos kūrinių parodą surengė dail. Milda Eitmonaitė, pastaruoju metu daugiau susidomėjusi brangiųjų metalų apdirbimu ir gintaru. Ji yra apvaldžiusi papuošalų šlifavimo stakles, metalų lydymo technologiją.

Lietuvių apsakymų antologiją Baku mieste išleido leidykla "Jazyčy". Jon yra įjungti V. Krėvės-Mickevičiaus, A. Vienuolio, P. Cvirkos, A. Venclovos, V. Bubnio bei kitų rašytojų kūriniai. Su šiais rašytojais Azerbaidžano skaitytojus supažindina vertėjas ir literatūros mokslininkas V. Arzumanovas. Pasak jo, Azerbaidžane ypač populiarus V. Krėvė, daug metų dirbęs pedagoginį darbą Baku mieste, prisidėjęs prie literatūrinės bei visuomeninės azerbaidžaniečių minties vystymo. V. Arzumanovas baigė versti J. Avyžiaus romaną "Sodybų tuštėjimo metas".

Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblio grupė turėjo koncertinę išvyką į R. Vokietiją, kur jai gegužės pradžioje teko dalyvauti R. Vokietijos — Sovietų Sąjungos draugystės renginiuose. Vilniečių studentų koncertai buvo surengti Gothoje, Nordhausene, Erfurte, Weimare, Sondershausene ir Muelhausene. Koncertas Weimare buvo susietas su II D. karo užbaiga, atliktas su vokiečių grupėmis. Jį transliavo R. Vokietijos televizija.

Studentų džiazo muzikos festivalis Taline susilaukė grupinių bei pavienių atlikėjų iš Vilniaus, Kauno, Tartu, Rygos, Jerevano, Tbilisio ir Leningrado. Specialius festivalio prizus laimėjo du pianistai iš Vilniaus konservatorijos — vilnietis R. Kamičaitis ir kaunietis R. Mekionis.

Vilniaus konservatorijos teatrinio meno fakulteto režisūros katedra Klaipėdoje surengė savo absolventų režisūrinių darbų festivalį, kuriam buvo įsteigtas pereinamasis prizas "Auksinis Amūras". Festivalyje varžėsi penkios vaidintojų grupės, vadovaujamos studijas Klaipėdoje baigusių režisorių: muzikinis Kapsuko (Marijampolės) dramos teatras su V. Valenta, Utenos rajoninių kultūros namų dramos g r u p ė su E. Untuliu, Kauno "Inkaro" gamyklos teatralai su H. Šumilaite, Kauno mokytojų namų liaudies teatras su Ž. Gabrėnu ir Klaipėdos kultūros rūmų teatro studija su A. Šulcu. "Auksinį Amūrą" laimėjo Kauno "Inkaro" gamyklos kultūros rūmų dramos grupė, vadovaujama rež. H. Šumilaitės. Šventę užbaigė seminaras, kuriame buvo aptarti spektakliai, tolimesni pedagogų ryšiai su absolventais.

Vilniaus operos ir baleto teatre mokslo metų užbaigai skirtą savo diplomantų ir mokinių koncertą surengė M. K. Čiurlionio vidurinės meno mokyklos choreografijos skyrius. Pirmoje dalyje buvo atliktos kompozitorių — P. Čaikovskio, A. Adamo, A. Glazunovo, L. Delibo, L. Minkaus, B. Asafjevo baletų ištraukos, mokyklos dėstytojų bei kitų choreografų sukurtos miniatiūros. Antra koncerto dalis buvo skirta vienaveiksmiui A. Kondratavičiaus baletui "Archegono žemė", kuriam jis panaudojo simfoninę J. Juzeliūno siuitą "Afrikietiški eskizai". Su choreografijos skyriaus veikla koncerto dalyvius supažindino jo vedėja L. Navickytė-Ramanauskienė. Mokykloje klasikinių, sceninių, liaudies ir buities šokių mokosi 157 berniukai ir mergaitės. Šiemetinė laida, kuri yra jau tryliktoji, gyveniman išleido septynis šokėjus. Absolventai įsijungia į teatrus, "Lietuvos" ansamblį bei kitas choreografines grupes. Kaikurie baleto studijas tęsia Maskvoje ir Leningrade. **V. Kst.**

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 767-7932
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius 14 %
180-185 d. term. ind. 14½ %
term. indėlius 1 metų 15 %
term. indėlius 3 metų 13 %
pensijų s-tą 14 %
spec. taup. s-tą 13 %
taupomąją s-tą 11 %
depozitų-čekių s-tą 6 %
DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 19 %
mortgičius nuo 18 1/4%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Filmų aktorė Ann Jillian — Jūratė Nausėdaitė "Vilniaus" paviljone Toronte su jaunutėmis "Gintaro" šokėjomis

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

je gyvenantys asmenys, A. H. Raucą atpažinę iš jiems duoto šimto nuotraukų. Pasak jų, A. H. Rauca atrinko 10.500 žydų didžiajame gete į mažesnį sušaudyti pasmerktųjų getą. Vienas liudininkas sakosi girdėjęs A. H. Raucos įsakymą pradėti šaudymą ir kulkosvaidžių garsus. Atrodo, reikalas liečia Kauno žydų getą Vilijampolėje ir egzekucijas IX forte. Spaudoje A. H. Rauca minimas kaip esesininkas ir saugumo policijos narys. Jis pats sakosi nuo 1928 m. dirbęs vokiečių policijoje, o prieš II D. karo pradžią buvęs perkeltas į SD saugumo policiją. Išsamiau pasisakyti apie veiklą Vokietijoje jam neleido teisėjas iki oficialaus apklausinėjimo, liečiančio jam mestus kaltinimus, kai bus sprendžiamas grąžinimo V. Vokietijon klausimas rugsėjo 20 d.

A. H. Raucos suėmimas vėl išjudino Kanados RCMP policijos ir kalėjimų ministerį R. Kaplaną, kuris buvo atsidūręs žydų nemalonėje, nors jis pats yra žydų kilmės. Anksčiau R. Kaplanas buvo pareiškęs, kad žydų reikalaujamos nacių karo nusikaltėlių pajieškos yra sustabdytos. Jų negalima teisti pagal Kanados įstatymus. Priimti naujų įstatymų neleidžia įvykdytų nusikaltimų senatis ir pats faktas, kad jie nebuvo nukreipti prieš Kanadą. Dabar R. Kaplanas sakosi gavęs iš Olandijos vyriausybės už akių nuteistų asmenų sąrašą. Bus patikrinta ar jų nėra Kanadoje ir aplamai bus stengiamasi padėti šalims, kurios tokių nusikaltėlių reikalauja savo teismams, jeigu jie yra objektyvūs. Tokiu atveju sprendimą turės padaryti Kanados teisingumo ministerija. Jis betgi viešai prasitarė, kad tokio pasitikėjimo neturi teismai Sovietų Sąjungoje ir R. Vokietijoje. R. Kaplanas vėl pakartojo savo ankstesnį pareiškimą, kad Kanada neturi sutarties keistis nusikaltėliais su Sovietų Sąjunga, nepripažįsta jos teisių Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. R. Kaplanas taipgi paneigė vieno laikraščio iškeltus gandus, kad A. H. Raucos suėmimas buvo įvykdytas bendradarbiaujant su nacių gaudytoju S. Wiesenthaliu. Esą bendradarbiauta tik su V. Vokietijos įstaigomis. S. Wiesenthalis jam paskambino telefonu tik iš spaudos sužinojęs apie A. H. Raucos suėmimą, įjungdamas kelis savo pasiūlymus.

Valstybės sekr. G. Regano pranešimu parlamento nariams, 115-jam Kanados gimtadieniui liepos 1 d. yra numatyta išleisti $5 milijonus, vienu milijonu daugiau nei pernai. Ši suma net ir sunkiais ekonominiais laikais nėra didelė — kiekvienam kanadiečiui tenka tik po 23 centus. Iš jos net $3 milijonai teks įvairiems vietiniams renginiams: 30% — Kvebeke, 20% — Ontario, 50% — kitose provincijose. Šventinių renginių visoje Kanadoje numatoma turėti apie 2.000. Oficialiai Kanados gimtadienis vis dar yra vadinamas Dominijos Diena, nes jos pakeitimo į Kanados Dieną nėra patvirtinęs parlamentas. Šiuo klausimu tariamasi su parlamentarais. Tai derėtų atlikti dar šiemet prieš liepos 1 d., kai Kanada jau turi savo konstituciją.

Galimo Kanados pensijų pakeitimo planų svarstymas parlamente buvo atidėtas sekančiam rudeniui. Ministerio pirm. P. E. Trudeau vyriausybės nuomone, Kanada šiuo metu turi svarbesnių ekonominių reikalų. Kanados senatvės pensija, duodama visiems kanadiečiams, yra aiškiai permaža dabartinėse sąlygose net ir su mokamu priedu. Darboviečių pensijas yra išsikovojusios tik didžiosios unijos ir valdžios tarnautojai. Girdėti vis daugiau balsų, kad Kanados senatvės pensiją reikėtų padinti bent iki pusės turėto mėnesinio uždarbio. Tokiu atveju turėtų būti padidintos darboviečių ir dirbančiųjų įmokos į pensijų fondą. Kanados senatvės pensija liepos mėnesį susilauks tik tradicinio nedidelio pakėlimo, susieto su infliacija. Kiekvienam pensininkui ji padidės nuo $232.97 iki $239.73. Pensijos papildas pavieniams pajamų neturintiems pensininkams padidinamas nuo $233.89 iki $240.67, vedusių porai — kiekvienam nuo $180.32 iki $185.55.

Gallupo institutas vėl paskelbė dar vieno viešosios nuomonės tyrimo rezultatus, liečiančius pagrindinių Kanados partijų vadų populiarumą. Kanadiečiai turėjo atsakyti į klausimą, ar norėtum, kad jie vėl kaip vadai dalyvautų parlmento rinkimuose. Laimėtoju tapo E. Broadbentas, už kurį teigiamai pasisakė 54%, neigiamai – tik 20%. Skaudžiausias smūgis ištiko P. E. Trudeau, kurio sekančio parlamento rinkimuose liberalų vadu nenori matyti 58%, o jį remia 29%. Panašus likimas ištiko ir J. Clarką, nors šiek tiek švelnesniu rezultatu už P. E. Trudeau. Jo, kaip konservatorių vado, parlamento rinkimuose neremtų 47%, jį remtų 35%.

Skautų veikla

• Romuvos iždininkas — ps. Algis Senkus, 57 Kirk Bradden Rd. E., Toronto M8Y 2E8, tel. 233-9092. Priimamos aukos, išrašomi pakvitavimai, kurie tinka pajamų mokesčių reikalams.

• Skautų vadovų-vių susirinkimas su tėvais — liepos 7 d., 7.30 v.v., Toronto Lietuvių Namuose. Kviečiami visi, ypač tie, kurių vaikai šiais metais stovyklaus Romuvoje.

• Birželio 30 d., 7.30 v.v. skautų būkle — seserijos vadovių, važiuojančių stovyklon, pasitarimas. Dalyvavimas būtinas.

• Nuoširdžiai dėkojame Toronto Lietuvių Namams, parėmusiems skautišką veiklą. Romuvos komitetui paskirta $600, stovyklavietei — $400, "Šatrijos" tuntui — $100. Č. S.

SPORTAS LIETUVOJE

Oriole pasibaigė dvi savaites trukusios sąjunginės sklandytojų varžybos, turėjusios net šešis pratimus. Medaliai buvo skiriami už atskiras rungtis ir už daugiakovę, išryškinusią čempijonus. Lietuvos atstovai laimėjo penkis aukso, tris sidabro ir penkis bronzos medalius. Daugiakovės aukso medalis ir čempijono vardas teko 31 metų amžiaus sklandytojui Antanui Rukui iš Prienų, šią pergalę pasiekusiam ir 1980 m. varžybose. Vicečempijonu tapo maskvietis O. Pasečnikas. Prienietis Vytautas Sabeckas, čempijono vardą turėjęs prieš šešerius metus, šiemetines varžybas užbaigė III vietoje, nuo O. Pasečniko atsilikęs dviem taškais. Vilnietė Rima Stašaitytė moterų grupėje išsikovojo VI vietą. Čempijonas A. Rukas pernai yra laimėjęs komunistinių šalių sklandymo varžybas Vengrijoje. Šiemet tos varžybos įvyks Oriole, kur taip pat tikimasi susilaukti A. Ruko pergalės.

Lietuvos dviračių sportas šią vasarą mini 60 metų sukaktį. Pirmos dviratininkų 1 km ir 10 km lenktynės įvyko 1922 m. rugpjūčio 27 d. Kaune, Ukmergės plente. Jas laimėjo Kęstutis Bulota, 1 km nuvažiavęs per 1 min. 31 sek., 10 km — per 19 min. 50 sek. Lietuvos Dviratininkų Sąjunga buvo įsteigta Kaune 1923 m. spalio 8 d. Ji rūpinosi ir kitomis sporto šakomis, savo skyrius turėjo Telšiuose, Šiauliuose, Utenoje, Skaudvilėje, Kuršėnuose, Kazlų Rūdoje ir Smilgiuose. Ši organizacija Tarptautinėn Dviračių Sporto Sąjungon įsijungė 1924 m. ir tais pačiais metais pasiuntė du savo atstovus į Paryžiaus olimpiadą — J. Vilpišauską ir I. Anoliką, kurie betgi neįstengė užbaigti lenktynių. Nesėkmingas buvo ir J. Gedmino, V. Jankausko, I. Anoliko įsijungimas į Amsterdamo olimpiadą po ketverių metų. Lietuvos dviračių sporto pirmenybės pradėtos rengti 1936 m. Jas 1938 m. laimėjo: 1 km lenktynes — Latvijoje gyvenęs lietuvis Makutėnas, 25 km — J. Pimpis, 100 km — taip pat Latvijos lietuvis Meiliūnas. 1945 m. J. Pimpis tapo pirmuoju Sovietų Sąjungos čempijonu, laimėdamas 40 km kroso lenktynes. A. Guzevičius 1978 m. pasaulinėse dviračių sporto lenktynėse laimėjo sidabro medalį. Tai esąs didžiausias ligšiolinis lietuvio laimėjimas. Prie jo prijungiamas ir A. Mockus, dukart tapęs Sovietų Sąjungos čempijonu. Dviratininkais dabar rūpinasi Lietuvos Dviračių Sporto Federacija, šiašiasdešimtmečio proga savo emblemon įjungusi sukakties datas: 1922-1982.

Ontario vartotojų ir prekybos ministerija atsiuntė laišką "TŽ" redakcijai, kuriame praneša jos rengiamus trijų valandų seminarus apie sutarčių įstatymus, pardavimo mokesčius, teisinę vartotojų apsaugą, verslo įstatymą. Tos žinios reikalingos visiems, ypač dirbantiems su naujaisiais kanadiečiais. Tuose seminaruose dalykai aiškinami, iliustruojant skaidrėmis bei filmais. Suinteresuoti gali kreiptis šiuo telefonu (416) 963-0200. Oficialus seminarų pavadinimas — "Rights and Responsibilities".

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS, JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ
Ateik į LIETUVIŲ AA (ALCOHOLICS ANONYMOUS) grupės susirinkimą. Susirenkame kiekvieną trečiadienį, 119 Mimico Avenue — Royal York Rd. ir Mimico Avenue kampas (Toronte) 7.30 valandą vakaro.
Skambinkit telefonu 487-5591

Ateitininkų žinios

Pirmoji šeimų išvyka praėjo su dideliu pasisekimu nors oras kliudė ištisą savaitgalį. Iš Klevelando atvyko 7 šeimos. Šeštadienį, kurie nepabūgo lietaus, dalyvavo, zoologijos sode, kiti — Ontario Science Centre. Vakare, suguldžius pavargusius vaikus, tėvai susirinko "Vilniaus" paviljone. Sekmadienį dalyvauta šv. Mišiose Prisikėlimo šventovėje, o po pietų — bendroje gegužinėje. Buvo užmegztos naujos pažintys, sustiprintos senos ir pasidalinta mintimis apie šeimas dabartyje. Atrodo svečiai buvo patenkinti ir pažadėjo pakviesti torontiečius šį rudenį į Klevelandą. Padėka visiems, kurie parūpino nakvynes: p.p. Bušinskams, Giniočiams, Kuliavams ir Šileikoms. Taip pat ačiū p.p. Barakauskams, kurie paskutinę minutę buvo pasiruošę ateit į talką, reikalui esant. Padėka S. Freimanienei ir ypač G. Petrauskienei už visą organizacinį darbą bei rūpestį.

Stovykla Wasagoje bus už trijų savaičių. Programa ruošiama, vadovybė sutelkta. Dalyvaus: S. Balčiūnaitė, S. Čiuberkis, J. Uleckaitė, R. Underys ir R. & K. Viliai. Bus linksma, lietuviška stovykla! L. U.

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B.A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
* Nemokamas namo įkainojimas *
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West Tel.: 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų: 494-0605

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489 - 1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t. LIETUVIAMS NUOLAIDA
Pirmoji lietuvišką nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:
14 % už 90 dienų term. indėl.
14½ % už 6 mėn. term. indėlius
15 % už 1 m. term. indėlius
13 % už 3 m. term. indėlius
14 % už pensijų planą
14 % už namų planą
13 % už specialią taup. sąsk.
11 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asm. paskolas nuo 19 %
už mortgičius nuo 18 1/4%

AKTYVAI virš 30 milijonų dolerių
Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

EDMONTON, ALBERTA

MOTINOS DIENA. Gegužės 20 d. vietos valdyba surengė Motinos Dienos minėjimą. Jį pradėjo apylinkės valdybos pirmininkė N. Karosaitė, trumpu žodžiu visus pasveikinusi, ypač motinėles. E. Pevcevičienė, Ch. Arelytė ir N. Karosaitė gražiai padainavo keletą dainelių, pritariant akordeonistui T. Triškai. Linos Gasiūnaitės vadovaujamą tautinių šokių grupė pašoko 3 tautinius šokius. Trumpa, bet gerai paruošta programa visus maloniai nuteikė ir pradžiugino gražiu jaunimo noru dirbti.

Po programos, pavakarieniavęs ir pasistiprinęs, linksmai pasišoko ne tik jaunimas, bet ir senimas.

A. a. PAULINA VARNAITĖ-ZELESKIENĖ. Gegužės 25 d. rytą mus pasiekė žinia, kad mirė Paulina Zeleskienė, sulaukusi 83 metų, General ligoninėje. Giliam liūdesyje liko jos mylimas vyras Vladas, sūnus Česteris su žmona, vaikaitė su vyru ir vaikaitis.

Paulina atvyko į Kanadą su sūneliu 1928 m. rudenį pas anksčiau atvykusį vyrą į Edmontoną, kur ir išgyveno iki pat savo mirties.

Po antrojo pasaulinio karo, atvykus naujiems ateiviams, Paulina ir Vladas nevienam jų ištiesė duosnią ranką ir visur stengėsi padėti. Abu įsijungė į lietuvišką veiklą, daug prisidėjo prie Lietuvių Namų statybos ir yra tų namų šeimininkai. Vlado Zeleskio rankomis pastatytas altorius ir šiandieną puošia mūsų koplytėlę.

Paulina buvo visuomet linksma, energinga, visiems maloni. Ilgai stengėsi nepasiduoti senatvei. Būdama jau pensijoje, dar 10 metų dirbo "Army Navy" krautuvėje.

Paskutinius penkerius metus jau negalavo, buvo kankinama vėžio ligos. Stropiai ją rūpinosi ir globojo jos vyras Vladas ir sūnaus šeima. Pats Vladas Zeleskis, būdamas už ją vyresnis, turėjo ją palikti namie ir pats atsigulti į ligoninę operacijai. Sustiprėjęs vėl tęsė globą iki pat jos mirties.

Kun. Paulius Baltakis, OFM lankydamasis Edmontone, du vakarus nešė šv. Komuniją. Už tai Paulina vis dėkodavo lietuviui kunigui.

Dvi savaites pagulėjusi ligoninėje, užgeso kaip žvakė... Visi mes mylėjome ir gerbėm mūsų mielą Pauliną Zeleskienę, kuri ilgai bus gyva mūsų širdyse.

E. Karosienė

Miami, Florida

LIETUVIŲ KLUBAS veiks ištisą vasarą, kaip ir seniau. Pietūs ruošiami kiekvieną sekmadienį. Maistas geras, paruošiamas naujo virėjo. Prie pietų nemokamai duodamas alus. Sekmadienio pietuose atsilanko ne tiktai vasarotojai, atvykę iš tolimesnių vietovių, bet ir Miami gyveną lietuviai. Tai atpalaiduoja šeimininkes nuo pietų ruošimo savo namuose. Klubo patalpose ir kieme atvykę lietuviai susitinka savo pažįstamus, draugus, pasivaišina, pabendrauja, pasinaudoja baro patarnavimais. Prieš porą metų Lietuvių Klubas vasaros mėnesiais būdavo uždarytas, bet dabar persitvarkius, jis veikia kiekvieną sekmadienį ir laukia atsilankant svečių bei viešnių.

L. L.

SKAITYTOJAI PASISAKO

PAGEIDAUJA SPAUDOS

Kelių lietuvių Skotijoje dėka gavau pritrenkiantį laišką. Penkiolika metų paralyžuotas lietuvis dėl raumenų sklerozės negali pats rašyti, daugiausia laiko praleidžia supimosi kėdėje, sunkiai gali kalbėti. Jo stiprus lietuviškas akcentas sunkiai suprantamas skotams, ypač dabar.

Viena socialinė darbuotoja, sužinojusi, kad netoliese yra moteris, kurios tėvas lietuvis, papasakojo apie tą ligonį ir jo pageidavimą lietuviškų knygų, spaudos. Trečios kartos lietuvis per savo dukrą tam lietuviui įteikė lietuviškų knygų. Nelaimingasis paprašė, kad jo socialinė globėja parašytų geraširdžiui lietuviui laišką. J. Mower parašė, tą laišką gavau, dabar dalinuosi su Jumis.

To lietuvio pavardė — Kostas Pucius (ar Pocius), bet jį skotiškai vadina K. Park. Jis yra iš Kauno, pabėgęs iš koncentracijos stovyklos Prancūzijoje. Nuo 1948 m. negirdėjo lietuvių kalbos, labai nori lietuviškų knygų, spaudos. Kaune gyveno iki savo amžiaus 28 metų. Dabar jis 66 metų. Paralyžuotas 1961 m. Gyvena varginguju rajone. Jo adresas: 28 Craigendmuir Street, Konstanty Park, Glasgow G 33, Scotland.

Laiško rašytojas man pažymi, kad Glasgowe gyvena daug lietuvių, bet jie kitų lietuvių, ypač iš Amerikos, pamiršti. Esą kadaise buvusi civilizacijos nešėja garbinga lietuvių tauta dabar pasimetusi, nes nemoka gyventi išvien.

Britanijos lietuviai bei jų organizacijos turėtų susirūpinti minėtu atveju.

Algirdas Gustaitis,
Los Angeles, Calif.

Pasikalbėjimas su vokiečių kardinolu

(Atkelta iš 1-mo psl.)

viešai ir dokumentuotai atkreiptas dėmesys į padėtį Lietuvoje. Labai ačiū ne tik už knygos atsiuntimą, bet ir jos išleidimą. Jūsų Hermann kard. Volk".

Šia proga norėčiau pažymėti, kad vokiečių spauda gegužės 19 d. trumpose žinutėse pranešė apie mirtį lietuvio dvasiškio. Esą KGB tarnautojai Vilniuje (spauda rašė Wilna — Litauen) nužudė 68 m. dvasiškį, kuris 1977 m. kaip Helsinkio gurpės narys pasirašė protesto raštą Brežnevui. Tai, matyt, pavėluotos žinios apie kun. B. Laurinavičiaus mirtį.

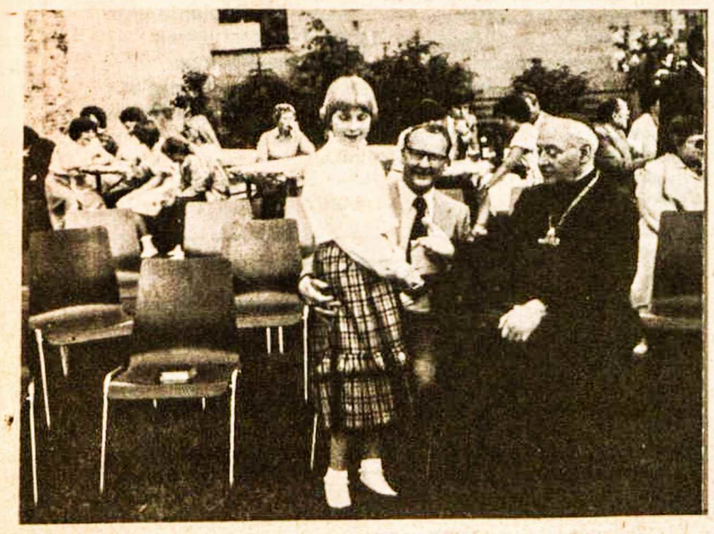

Mainzo kardinolas dr. HERMANN VOLK, "Tėviškės Žiburių" bendradarbis K. BARONAS su savo dukra JŪRATE

Toronto Lietuvių Namų 1982 m. valdyba ir revizijos komisija. Sėdi iš kairės valdybos nariai: dr. J. Slivinskas, T. Stanulis, B. Bedarfienė, A. Jankaitienė, V. Dauginis (pirm.), J. Varanavičius; stovi: B. Jackus, dr. A. Pacevičius, dr. E. Birgiolas, O. Delkus, V. Kulnys; revizijos komisijos nariai — A. Jucys ir M. Abromaitis

Windsor, Ontario

AUKOTOJAI. Atsisveikindami su savo klebonu a. a. kun. Domininku Lengvinu, parapijiečiai ir kaimynai iš Detroito savo aukas skyrė Kanados Lietuvių Fondui: $30 — V. Baltrašiūnas; po $25 — A. Grušai, E. S. Zatorskiai; po $20 — Charron šeima, G. Ciparis, Ed. Link, A. Petrauskas, J. Rastapkevičius; po $10 — A. Juškauskas, Vl. Jomantas, dr. Č. Kuras, P. Eidukas, V. Dumčius, P. Januška, R. J. Orentai, A. M. Tautkevičiai, J. Urbonas, J. O. Bartkai, V. Žebertavičius, S. Bartkus, V. Alantai, A. T. Markevičius, A. E. Rašytiniai, Detroito skautės ir skautai, L. Leparskas, Z. Mistautas, A. A. Paškai, V. Valys, dr. J. Belavs, B. Balaišis, R. Dumčius, E. R. Kaspučiai, L. J. Pečiūros, S. Naikauskas; po $5 — A. Viskantas; L. Šulcas. **KLF**

TAUTOS FONDUI 1982 m. aukojo: $100.00: A. Krakauskas; $50.00: J. O. Giedriūnai, A. Juškauskas, dr. S. Kizis, B. Kudžmavičius; $30.00: M. J. Kiziai, S. Kukta; $25.00: p. Beldavs, P. B. Januškos, E. Pakauskienė, Antanas ir M. Tautkevičiai, Nijolė Giedriūnaitė; $20.00: V. Baltrašiūnas, E. S. Zatorskiai; $15.00: kun. D. Lengvinas, V. D. Pliskevičiai, Milda ir W. Stechyshyn, G. O. Vindašiai; $10.00: P. Eidukai, S. Pakauskas, jn., Stasys Naikauskas, Albinas ir V. Tautkevičiai, M. Šilinskas; $5.00: B. Balaišis. Iš viso šiais metais surinkta $640.00.

Nuoširdi padėka visiems aukojusiems —

E. Pakauskienė

Delhi, Ontario

DVIGUBA PADĖKA

Š. m. sausio 26 d. susižeidęs koją, daug nuoširdžios užuojautos patyriau žodžiu ir raštu būdamas ligoninėje, taip pat daug pagalbos grįžęs į namus, kai kelis mėnesius negalėjau nei laiško išsiųsti, nei maisto nupirkti, nei sąskaitų apmokėti. Jūsų pagalbą ir dabar jaučiu, kai padėtis pagerėjo, kai galiu šiek tiek vaikščioti. Jums visiems esu labai dėkingas, prisimenu maldoje, tikiu, kad Augščiausias atlygins už gerą Jūsų širdį. Gaila, kad visų geradarių, visų, kurie ligoninėje ar namuose lankė, įvairiais būdais padėjo, užjautė nelaimėje, — negaliu išvardinti, nes tai užimtų daug vietos.

Š. m. gegužės 21 d. suėjo 50 m., kai tapau kunigu. Ši sukaktis paminėta gegužės 23 d. iškilmingomis padėkos Mišiomis, kuriose dalyvavo 15 kunigų, pilna šventovė buvusių parapijiečių ir svečių, atvykusių iš Toronto, Hamiltono, Londono, Detroito ir kitų vietovių.

Ypatingą padėką reiškiu Šv. Tėvui Jonui-Pauliui už specialų palaiminimą, Jų Ekscelencijoms vyskupams — J. M. Sherlockui, Londono vyskupijos ordinarui, vysk. V. Brizgiui, vysk. A. L. Deksniui. Nuoširdus ačiū šios sukakties minėjimo komitetui, būtent p.p. A. K. Ratavičiams, M. Br. Povilaičiams, E. J. Strodomskiams, Z. P. Augaičiams, M. V. Miceikoms, o ypač to komiteto pirmininkei A. Ratavičienei, chorui ir solistei J. Sriubiškienei bei jos akompaniatoriui P. Vytui už gražų giedojimą, kun. dr. Pr. Gaidai už prasmingą pamokslą, apeigų vadovui kun. klebonui Jonui Staškui, B. Vytienei ir jos dukrai Nijolei už poetinį įnašą, visiems kalbėjusiems ir linkėjusiems dar pagyventi 4-me šimtmečio ketvirtyje, Šv. Kazimiero parapijos klebonui L. Kemėšiui ir visiems atsilankiusiems.

Taip pat esu nuoširdžiai dėkingas Ontario premjerui W. Davis už labai gražų sveikinimą, o John Heleniakui — už jo įteikimą, A. Rudokui už minėjimo filmavimą, D. Augaitytei — už garsinį įrekordavimą, M. Stankaitienei — už gražią juostą, primenančią mano sukaktį.

Jūsų tarpe dirbti ir su jumis gyventi reiškia būti laimingu. Ačiū šimtą kartų.

Jūsų
kun. J. Gutauskas

1982.VI.15

Kard. Agostino Casaroli, Vatikano valstybės sekretorius, popiežiaus paskirtas specialiu atstovu Kolumbo Vyčių suvažiaviman, kuriame bus švenčiama Kolumbo Vyčių 100 gyvavimo sukaktis. Suvažiavimas įvyks rugpjūčio 3-6 d.d. Hartford, Conn. JAV-se.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.

2 Jane St., suite 303
Toronto, Ontario
M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 233-0303

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

Toronto miestas

Svarbus pranešimas Toronto miesto nuosavybės mokesčių mokėtojams

Dabar jau turėtumėte būti gavę galutinę 1982 metų nuosavybės mokesčių sąskaitą. Jeigu jos dar nesate gavę, skambinkite 367-7115 arba rašykite: Tax Collector, City Hall, Toronto M5H 2N2 arba atvykite į Tax Information Counter, Main Floor, City Hall kiek galint greičiau.

Atsiminkite, jeigu ir negavote sąskaitos, vistiek esate atsakingas už nuosavybės mokesčių mokėjimą. Keturi paskutiniai mokėjimai turi būti atlikti: iki birželio 15, liepos 15, rugpjūčio 16 ir rugsėjo 15.

Savo mokesčius galite sumokėti: miesto rotušėje nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 8.30 v.r. ir 4.30 v.p.p., kiekviename oficialaus banko skyriuje metropoliniame Toronte arba pasiųsti savo įmoką tiesiai į miesto rotušę. Čekius rašykite: The Treasurer City of Toronto.

Atsiminkite, kad reikia sumokėti nedelsiant; jūsų mokesčiai reikalingi tarnyboms bei įrengimams, kurie padeda Torontui būti gera vieta gyventi bei dirbti. Tai apima pradines ir vidurines mokyklas, miesto tarnybas — apsaugą nuo ugnies, atmatų išvežimą, sniego valymą, parkus bei pramogas, kelių tiesimą ir taisymą, kitas metro tarnybas, įskaitant policijos apsaugą, socialines paslaugas, vaikų globą ir pirmąją pagalbą.

W. A. Wilford,
miesto iždininkas

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• NAMAI • ŪKIAI • ŽEME
Antanas Genys 231-2839
Bronius Ščepanavičius 274-4313
Vacys Žižys 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

A†A
PRANUI STIKLIUI
Lietuvoje mirus,
jo dukterį ALDONĄ KARPIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiu —
Lionė Bieliauskaitė

A†A
STEPONUI-RAMUČIUI STANKUI
iškeliavus amžinybėn,
jo tėvelius, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —
Aldona ir Jonas Vaškevičiai

A†A
VITOLDUI STANKEVIČIUI
mirus,
mūsų mielai choristei IRENAI ZUBIENEI su šeima visai giminei ir artimiesiems reiškiame gilią bei nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime —
Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras su dirigente

Skautininkei IRENAI ZUBIENEI ir šeimai,
jos tėveliui
V. STANKEVIČIUI
mirus,
nuoširdžią užuojautą reiškia —
Hamiltono "Šatrijos" tunto skautės ir vadovės

A†A
JOANAI PAULIONYTEI
taip netikėtai mirus,
jos mamytę ELENĄ, Londone, Ontario, ir brolį JURGĮ Hamiltone, Ont., nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —
Emilija ir Jonas Šauliai
Branford, Conn., USA

A†A
JUOZUI KARPAI
Kalgaryje mirus,
liūdinčią žmoną ADELĘ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame —
Bill ir Jessie Yauga

PADĖKA
A†A
VLADAS IVAŠKEVIČIUS
staiga mirė 1982 m. gegužės 1 dieną

Šventoji kapų tyla Australijoje priglaudė mūsų mylimą tėvelį, vyrą, brolį.

Mirtis išskyrė mus, mirtis ir sujungs. Neapsakomai sunku matyti, kad jo jau nėra mūsų tarpe.

Nuoširdžiai dėkojame — KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyriui, giminėms, mieliems draugams ir pažįstamiems už užprašytas šv. Mišias, už pareikštas užuojautas per spaudą, žodžiu bei raštu.

Liekame dėkingi —

Liūdintys *sūnūs — Vasaris ir Arvydas su šeimomis, žmona Stasė, seserys — S. Vinskienė, K. Žutautienė ir mūsų šeimų nariai*

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 **Walter Dauginis** 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— A. a. Aleksandras Katche, buvęs Lietuvos kariuomenės pulkininkas, mirė birželio 26 d. Laidotuvės — birželio 30, trečiadienį, 10 v.r. iš Lietuvos Kankinių šventovės.

— A.a. Stepono R. Stankaus laidotuvių proga Anapilio sodybai paaukojo $25 — Bischoff šeima, $20 — Don ir Nancy Bischoff.

— Lietuvių kapinėms paaukojo $50 — Juozas Dragašius, E. Mardosienė; $35 — dr. Petersonas iš Detroito (a.a. Stefanijos Majauskienės atminimui); $25 — Eugenija Čepienė.

— Pamaldos Wasagoje sekmadieniais — 10 ir 11 v.r.

— Lankėsi kun. G. Kijauskas, SJ, Klevelando lietuvių Dievo Motinos vardo parapijos klebonas, ir atliko jungtuvių apeigas savo giminaitės.

— Mišios liepos 4, sekmadienį, 10 v.r. — už E.V. Dailydžių šeimos gyvus ir mirusius; 11 v.r. — už a.a. Stasį ir Alfonsą Balčiūnus; Wasagoje — 10 v.r. už parapiją, 11 v.r. už a.a. Stasį Gipą dešimtųjų mirties metinių proga.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju tetai Valentinai Dalindienei už suruošimą man mergvakario ir visoms rengėjoms už įdėtą darbą viską paruošiant. Ačiū mieloms viešnioms, atėjusioms praleisti to jaukaus vakaro su manimi. Taip pat esu dėkinga rengėjoms ir viešnioms, kurios, negalėdamos dalyvauti, perdavė šiltus asmeninius linkėjimus.

Mudu su Marku esame labai dėkingi už vertingas bei naudingas dovanas gautas iš visų rengėjų ir viešnių. Šis vakaras ir jo nuotaika ilgai liks mūsų prisiminimuose.

Rima Bumbulytė

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju man suruošto mergvakario iniciatorėms — pusseserei Gražinai Strimaitienei, p. Loretai Murauskienei ir p. Onutei Skukauskienei bei visoms kitoms rengėjom ir viešniom. Taip pat labai dėkoju visoms esančioms ir būsimoms dėdienėms bei tetoms, kurios atvažiavo net iš tolimesnių apylinkių.

Jūs negalit įsivaizduoti, kas dėjosi mano širdyje, kai atėjusi į salę pamačiau tokį didelį būrį ponių ir panelių, susirinkusių į man suruoštą mergvakarį. Jūsų sudėtas man kraitis, nuoširdumas ir tokios puikios vaišės paliko mano ir Jonuko širdyse žymę visam gyvenimui.

Dar kartą nuoširdžiausias ačiū Jums, draugės, giminės, ponios ir panelės.

Jūsų —

Aida Dovidaitytė

Labdaros bei nepelno organizacijos, veikiančios Ontario provincijoje ir turinčios labdaros numerius, privalo kas treji metai pateikti Ontario vyriausybei savo veiklos apyskaitas. To nepadariusios organizacijos iki š.m. rugsėjo 2 d. neteks turimų privilegijų. "TŽ" redakcijoje gautoje informacijoje sakoma, kad Ontario provincijoje yra 17.000 nepelno bei labdaros organizacijų, kurių 3000 iki šiol nepateikė savo apyskaitų. Uždarytos organizacijos turtas tenka valstybei. Minėtus reikalus tvarko Ontario Ministry of Consumer and Commercial Relations.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Per 10 v. ir per 11.30 v. Mišias giedojo L. Marcinkutė ir V. Verikaitis.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose su sakramentais iš anksto susitarus. Šventovėje Šventoji Valanda 7 v.v. ir po to seks Mišios su pamokslu.

— Vakarinės sekmadienio Mišios, pradedant liepos 4 d., bus 8.30 v.v.

— Ruošiasi tuoktis: Paulius Klevinas su Pauline Michaud ir Loreta Ulbaitė su John Viola.

— Registracija į "Aušros" stovyklą Wasagoje vyksta dabar. Registracijos blankus galima gauti parapijos raštinėje. Stovyklai dar trūksta berniukų vadovų. Stovykla prasidės šį sekmadienį Mišiomis 11 v.r.

— Registracija į ateitininkų stovyklą, kuri bus liepos 18-24 d.d. Wasagoje, vyksta klebonijos raštinėje.

— Stovyklavietės paruošiamuosius darbus atliko: A. Arlauskas, P. Skrupskas, V. Šalvaitis ir K. Šapočkinas.

— Labdaros sekcija rengia vartotų drabužių ir daiktų išpardavimą (rummage sale) liepos 6 d. ir liepos 8 d., nuo 10 v.r. iki 9 v.v. Parodų salėje. Ypač reikalinga darbo jėga (ir vyrų). Galintys padėti prašomi paskambinti į klebboniją.

— Paskutinė rinkliava skoloms mokėti bus šį sekmadienį. Tai paskutinė proga prisidėti tiems, kurie iki šiol prie skolų mokėjimo mažai prisidėjo.

— Parapijai aukojo: Iz. Kandrotienė $100, N. Preibienė savo vyro a.a. Platono 2-rų mirties metinių proga $100, Č. B. Joniai $100, E. Mardosienė $75, J. J. Kulikauskai $40; klierikų fondui aukojo: E. K. Šlekiai $100.

— Mišios liepos 4, sekmadienį, 8 v. už Edvardą Pawelko, 9 v. už Joną Kalinauską, 10 v. tretininkų intencija ir už Agotą Vainienę, 11.30 v. už parapiją, 8.30 v. už Oną ir Aleksandrą Janulevičius.

Žurnale "Photo Life" kaip pagalbinė redaktorė bendradarbiauja Rūta Stančikaitė. Ji tvarko skyrių "Photo News", kuriame informuoja skaitytojus apie įvairius renginius, susijusius su nuotraukomis. Jos adresas: Miss Rūta Stančikas, Photo Life magazine, Box 7200, Don Mills, Ont. M3L 2T9.

Ontario Arts Council, provincinės vyriausybės steiginys, š. m. gegužės mėnesio pabaigoje paskelbė ilgą sąrašą meno grupių bei asmenų, kuriems paskirstyta vyriausybės parama $5,329,946. Ši suma teko 269 grupėm ir 496 asmenim. Sąraše nematyti nė vienos lietuviškos pavardės ar meno vieneto. Iš kitų tautybių sąraše pažymėtas Šv. Andriejaus parapijos latvių choras Toronte, gavęs $720, ukrainiečių "Dnipro" choras Sudburyje, gavęs $1050 ir t.t. Norint gauti Ontario vyriausybės paramą meninei veiklai, reikia paduoti prašymą: Ontario Arts Council, Suite 500, 151 Bloor St. W., Toronto, Ont. M5S 1T6. Tel. (416) 961-1660.

Naujausiame Kanados vyriausybės statistikos leidinyje "1980 Immigration Statistics Canada" pažymėta, kad 1980 m. Kanadon imigravo Lietuvije gimusių — 5, Latvijoje — 3, Estijoje — 2. Deja, prie kiekvienos Baltijos valstybės pridėtos S.S.R. To neturėtų būti, nes Kanados vyriausybė nepripažįsta sovietinės Baltijos valstybių okupacijos. KLB krašto valdyba ir Baltiečių Federacija į tai turėtų atkreipti dėmesį. Be to, iš paskelbtos statistikos atrodo, kad imigrantai iš Baltijos valstybių priskaityti prie imigrantų iš Sov. Sąjungos ("last permanent residence" skiltyje).

Metropolinio Toronto Etninio Meno Taryba (The Community Folk Art Council of Metropolitan Toronto) metiniame savo posėdyje (data nenurodyta) išrinko naują pirmininką, būtent, portugalą Tony Vaz. Tarybos direktorių sąraše iš lietuvių pažymėta Rita Karasiejienė. Šiai tarybai priklauso 156 organizacijos. Jau suplanuota programa liepos 1 dienos iškilmėi Civic Square (Kanados gimtadienis), pasirodymai Kanados parodoje Toronte, daugiakultūriai festivaliai Ontario provincijoje ir t.t. Telefonas informacijai — (416) 977-3927.

Toronto Lietuvių Pensininkų Klubo valdyba maloniai kviečia visą lietuvių visuomenę dalyvauti

pensininkų namų statybos pradžios IŠKILMĖJE

1982 metų liepos 10, šeštadienį, 11 v. ryto, statybos sklype

(1700 Bloor St. W., prie Indian Grove)

Po iškilmės — VAIŠĖS Toronto Lietuvių Namuose.

Įėjimas – $15 asmeniui. Bilietus įsigyti iš anksto iki liepos 5 dienos Toronto Lietuvių Pensininkų Klube arba Lietuvių Namų raštinėje. Vaišėse maistas ir visokie gėrimai – nemokamai.

TLP Klubo valdyba

"Vilniaus" paviljonas, veikęs 9 dienas tautybių savaitės — Karavano metu, turėjo nemažą pasisekimą. Kas vakarą jį gana gausiai lankė kitataučiai, gėrėjosi gintariečių atliekama programa, lietuviškais valgiais, gėrimais, maloniu patarnavimu, paroda. Lankytojų skaičius paskutinėmis dienomis buvo labai gausus. Daug darbo įdėjo paviljono rengėja — KLB Toronto apylinkės valdyba ir jos talkininkai. Jie nusipelno visos lietuvių visuomenės padėką.

Dienraštis "The Toronto Star" 1982.VI.26 laidoje išspausdino reportažą apie Karavaną, kuriame buvo netrumpai paminėtas ir "Vilniaus" paviljonas. Tai prisidėjo prie lankytojų pagausėjimo paskutinę dieną.

Šių metų tautybių savaitėje — Karavane dalyvavo tiktai 44 paviljonai, o pernai — 55. Nemažai paviljonų atsisakė dalyvauti dėl persunkių reikalavimų. Mat reikia išlaikyti įrengtą paviljoną 9 dienas; sunku gauti savanorių darbininkų ir programos atlikėjų, be to, kasmet reikia mokėti $500 Karavano valdybai, o pajamos nepakankamos. Estai pasitraukė iš Karavano ir surengė atskirą keturių dienų festivalį. Karo nuotaika Viduriniuose Rytuose buvo jaučiama ir kaikuriuose paviljonuose. Jeruzalės paviljoną saugojo specialūs neginkluoti sargybiniai. Ammano paviljono pareigūnai dėvėjo juodus raiščius ant rankovių, išreikšdami gedulą dėl žuvusių arabų Libane.

Karavanas susilaukė nemažai dėmesio didžiojoj spaudoj ir radijo programose. Žurnalistė Lois Maxwell dienraštyje "The Toronto Sun" 1982. VI. 22 aprašė savo kelionę į keturis paviljonus, jų tarpe ir "Vilnių". Pastarajame jai patiko gėrimas "Laughing Lithuanian", maistas bei pyragai, moterys ir šokėjai. Ukrainiečių paviljone "Odesa" ji matė įdomų vaidinimą apie imigrantų gyvenimą, kuriame buvo apsčiai dainų, šokių, dialogų.

Toronto "Gintaro" ansamblis po sėkmingos ir varginančios programos Karavano metu "Vilniaus" paviljone iš Canadian Folk Art Council gavo kvietimą atstovauti Ontario provincijai pirmajame Folkloriniame Kanados Tarptautiniame Festivalyje Kingstone liepos 1-9 d.d. Į šį festivalį atvyks grupės iš Bulgarijos, Izraelio, Prancūzijos, Puerto Rico, Suomijos, Švedijos ir kitų valstybių. JAV-bėms šiame festivalyje atstovaus Bingham universiteto grupė ir antra grupė iš New Jersey. Be "Gintaro", Kanadai dar atstovaus airių grupė iš Manitobos. Visos grupės bus apgyvendintos bendrabutyje, turės bendrus koncertus ir išvykas į apylinkes. "Gintaras" išvyksta liepos 2 d. anksti rytą ir dalyvaus festivalio atidaryme bei keliuose koncertuose. Liepos 4, sekmadienį, grįžta atgal į Torontą dalyvauti CHIN piknike CNE 12 v.p.p. Tą patį vakarą vėl grįžta į Kingstoną, kur bus iki festivalio pabaigos ir duos visą eilę koncertų. Prieš išvykdamas į festivalį, "Gintaras" liepos 1 d. dalyvaus bendrame pasirodyme prie miesto rotušės ("Gintaras" šoks 7.15 v.v.).

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ POILSIO

STOVYKLA

rengiama Tėvų pranciškonų vasarvietėje WASAGOJE

įvyks š. m. liepos 24 — rugpjūčio 7 d. d.

Rašyti: L. Namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6
Tel. 532-3311. Skambinti: V. Kulnys tel. 769-1266.
Veiks virtuvė.

Kviečiame visus, taip pat ir šeimas su vaikais

Pavergtos Lietuvos paskutinio dešimtmečio tradicinių motyvų rinkinių

PARODA

MacDonald Stewart Art Centre, 358 Gordon St., Guelph, Ont. Nuo birželio 3 d. iki rugpjūčio 10 d.

Lankymo valandos: pirmadieniais uždaryta, nuo antradienio iki penktadienio ir sekmadienį — nuo 12 iki 5 v.p.p., šeštadienį — nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p.

Paruošė *Jurgis Rackus ir Laima Pohl*

A. a. Pranas Kušlikis, 67 m. amžiaus mirė š. m. birželio 28 d. Laidotuvės — birželio 30 d., 10 v.r. iš Prisikėlimo šventovės.

A. a. Antanas Saltonas, 86 m. amžiaus, mirė š. m. birželio 28 d. Laidotuvės — birželio 30 d., 11 v.r. iš Bates and Dodds laidotuvių namų (931 Queen St.). Park Lawn kapinėse.

A. a. Joanos Paulionytės atminimui "T. Žiburiams" paaukojo $50 adv. Marija J. Danilunas.

A. a. Joanai Paulionytei mirus, jos atminimui J. V. Dagilai paaukojo Tautos Fondui $15.

A. a. Valerijos Vindašienės ir **a.a. Albino Giriūno** atminimui "T. Žiburiams" paaukojo $20 Juozas Stonkus.

A. a. Stefanijos Majauskienės atminimui paaukojo "T. Žiburiams" $50 Elena Vaitkūnienė.

A. a. Erikos Giedraitienės atminimui "T. Žiburiams" aukojo $20: Apolinaras ir Stefa Sakai; $15: Ema Dirsienė, Jonas ir Liotė Toliai; $10: V.P. Giedraičiai.

Staiga mirus Joanai Paulionytei Thunder Bay mieste, jos atminimui draugai ir artimieji įrašė jos vardą Kanados Lietuvių Fonde. Aukojo $25: B. E. Gudinskai; po $20: P. & Z. Sakalas, A. & M. Garkūnas, J. Pošką, L. M. Urbonai, A. J. Plioplys, J. Dambaras; $15: L. Balsys; po $10: M. I. Repečka, M. F. Jokubynienė, J. Brazlauskas, J. Lukša, V. G. Butkiai, V. Ignaitis, J. A. Lukošiūnai, K. A. Kudirkos, O. G. Melnykai, C. B. Pšezdzieckiai, A. Burdulienė, V. E. Dailydė, Z. A. Stančikai, Z. G. Vidmantai, A. Indrelienė; $5: B. Petkevičius.

Šešiasdešimtąjį gimtadienį ir Jonines birželio 26 d. savo gausių bičiulių tarpe atšventė Jonas Danaitis, "Time Press Ltd." spaustuvės savininkas. Susirinkusių vardu sukaktuvininką pasveikino S. Krašauskas ir įteikė bendrą dovaną — dail. T. Valiaus paveikslą. Šeimos vardu pasveikino dukra Danutė. Gražiu žodžiu visiems padėkojo sukaktuvininkas, primindamas savo nueitą kelią, kuriame žingsnius lengvino žmona Birutė.

Dr. Leonidas G. Polymenakos, graikas, paskirtas Ontario Žmogaus Teisių Komisijos nariu iki 1985 m.

Toronte veikia nacionalinė lenkų katalikų ("nezależnikų") parapija (186 Cowan Ave.). Jos šventovės rektorium yra vysk. J. Nieminski, jo pagalbininkai — kun. Ian Scott-Buccleuch, dijakonas — Wiktor Laugalis. Taip pažymėta sukaktuviniame leidinėlyje 1981. VI. 24.

Tautinių Kanados Bendruomenių Organizacijų Taryba praneša, kad nuo š. m. birželio 1 d. vykdomuoju direktoriumi paskirtas dr. Vladimir Bubrin. Jis yra baigęs humanitarinius mokslus bei slavistiką Toronto un-te, dirbęs su etninėmis grupėmis ir talkinęs atskirųjų mokyklų švietimo vadyboje kaip etninių kalbų programos instruktorius. Dabartinis jo darbdavys angliškai vadinasi Council of National Ethnocultural Organizations of Canada. Šiai organizacijai pirmininkauja italas Laureano Leone. Baltiečiams joje atstovauja latvis Talivaldis Kronbergs, Kanados Latvių Federacijos pirmininkas.

Didžioji spauda tebesidomi Helmutu-Albertu Rauca, kuris yra kaltinamas žydų žudymu Lietuvoje II D. karo metu. Esą jam iškelta byla V. Vokietijos teisme, kuris reikalauja per Vokietijos vyriausybę jį išduoti. Kaltinamasis paleistas iš kalėjimo už $150.000 užstatą iki teismo rugsėjo 20 d. Apklausinėjime H. A. Rauca pareiškė, kad Vokietijoje buvęs policijos raštinės tarnautoju, vėliau perkeltas į valstybės saugumo policiją. Karo metu buvęs amerikiečių internuotas pusketvirtų metų; po karo dirbęs pusantrų metų anglių kasyklose Vokietijoje, 1950 m. atvykęs Kanadon dirbti ūkinių darbų.

• Naujiem skaitytojam "Tėviškės Žiburiai" pirmaisiais metais — tiktai $ 12.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero parapijoje. — Birželio 21 d. mokslo metų pabaigtuvės atšvęstos J. P. Adamonių šeimoje. Jauniausioji Marytė baigė Vincent Massey vidurinę mokyklą. Janina baigė humanitarinius mokslus bakalaurės laipsniu McGill universitete. — Pas vaikaičius (Toronte) Steve ir Lorrain Eddie šeimos šventėje lankėsi Teofilė Šmitienė. Dalyvavo Lietuvos Kankinių šventovėje sekmadienio pamaldose. Gražų įspūdį jai paliko ta šventovė. Aplankė Toronto lietuvių kapines Mississaugoje. — Alfonsas Šimonėlis iš Santa Monica, Calif., lankėsi pas gimines Montrealyje. Iš Lietuvos atvykusi Stasė Dasienė turėjo progos sutikti daug metų nematytą savo giminaitį Alfonsą. **Sk.**

McGill universitetą šiemet baigė šie lietuviai: 1. Joana Adamonytė, studijavusi vokiečių ir rusų kalbas bakalaurės laipsniu; 2. Vida Morkūnaitė — ekonomikos mokslus bakalaurės laipsniu; 3. Benita Repšytė — geografijos mokslus bakalaurės laipsniu; 4. Linas Staškevičius — cheminę inžineriją bakalauro laipsniu; 5. Elena Christina Tanner — civilinę teisę (second class).

McGill universitete profesoriauja lietuviai — R. Knystautas, I. Pavilanienė ir A. Vičas.

Seselė Teresė rudens pradžioje paliks Montrealį ir grįš nuolatiniam darbui į Putnamą. Kartu su ja grįžta ir seselė Bonifacija. Į Montrealį atvažiuoja dirbti ir bus čia vyresniąja seselė Palmyra. Apgailestaujame šį vienuolijos pertvarkymą, juo labiau, kad seselė Teresė čia buvo ypač reikalinga mūsų muzikiniame gyvenime. Ji buvo mergaičių choro "Pavasaris" vadovė, Gintaro ansamblio "Gintarėlio" vadovė, vargoninkė AV šventovėje ir t.t. Išvykdama iš čia, ji palieka gilius pėdsakus mūsų kultūriniame gyvenime. Po jos išvykimo bus nelengva persitvarkyti, nes mums šiais laikais trūksta gabių vadovų, dirigentų ir tokių muzikalių žmonių, kokia buvo seselė Teresė. Linkime jai sėkmės.

"Laiškai Lietuviams" žurnalas, vadovaujamas kunigo J. Vaišnio Čikagoje, kiekvienais metais organizuoja ekskursijas į žymias religines vietoves. Šiais metais tokia ekskursija organizuojama į Portugaliją, Ispaniją, Maroką ir Paryžių. Joje dalyvaus ir montrealiečiai: S. Ališauskienė, V. Kačergius, J. Kęsgailienė, E. Kerbelienė ir G. Kudžmienė.

Skautų stovykla "Baltija" bus nuo liepos 31 iki rugpjūčio 8 d. Skautai ir kiti jaunuoliai kviečiami dalyvauti. Būtų gera, jei tėvai paremtų dirbantį ir stovyklaujantį jaunimą bei kuo daugiau vaikų atvežtų į šią stovyklą.

Kun. J. Aranauskas išvyksta atostogų; grįš rudenį. Jų metu jis lankys skautus "Baltijos" stovyklavietėje.

Ritai Alinauskaitei, kurios vestuvės buvo AV parapijos salėje birželio 26 d., buvo suruoštas mergvakaris. Jį organizavo G. Balaišienė ir G. Remeikienė. Po vestuvių Rita su vyru išvažiavo nuolatiniam apsigyvenimui į Kanados vakarus.

Dominion aikštėje birželio 14 d. lietuviai, latviai ir estai susirinko paminėti sibirinių trėmimų. Minėjime dalyvavo vengrų ir ukrainiečių atstovai. Pagrindinę kalbą pasakė parlamento narys John McDermid. Katedroje maldomis bei religiniu koncertu buvo pagerbti mirusieji bei kentėjusieji Sibiro taigose Baltijos valstybių žmonės.

Lietuviams atstovavo religiniame koncerte Montrealio vyrų oktetas, kuris gražiai atliko kelis lietuvių bei klasikinius dalykus.

Šiemet ypač gausiai dalyvavo latviai. Estų buvo mažiausiai. Latviai pasirodė su savo vyrų choru "Junda", estai — mišriu choru. **N.B.**

Kviečiame registruoti vaikus į lietuvišką mokykla 1982-83 mokslo metams pas vedėją M. Jonynienę tel. 489-2106.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Trumpalaikius indėlius	14-15%
Terminuotus vienerių metų indėlius	15.0%
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius	15.5%
Specialias taupomąsias sąskaitas	13.0%
Taupomąsias sąskaitas su drauda iki $2,000	11.0%
Čekių sąskaitas	6.0%

DUODA PASKOLAS:
Nekilnojamo turto
Asmenines ir prekybines
Paskolas mirties atveju apdraustos iki $10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

	1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3	
Ketvirtadieniais	12 — 8	6 — 8
Penktadieniais	12 — 6	12 — 6
Sekmadieniais	10.30 — 12.30	

FOTOGRAFAS. Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIUS BAKEVIČIUS po 5 v.v. telefonu 231-6253 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

JONAS BANYLIS atlieka visus namų remonto darbus: staliaus, grindų dėjimo, keramikos plytelių, atnaujina virtuves, prausyklas ir kt. Skambinti po 5 v.p.p. tel. 690-4473 Toronte.

European Catering

Europietiškas patarnavimas įvairiems parengimams Toronte ir už Toronto ribų. Parūpinam salę, muziką, gėles, gėrimus. Skambinti: A. Gataveckienė arba Al. Baris tel. 535-0164 arba 535-1258 Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

ORKESTRAS, grojantis lietuvišką ir modernią muziką šokiams, vestuvėms, baliams. Skambinti DANAI 822-3791 po 6 v.v. Toronte.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

Pianino technikas A. BRIČKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 255-9924

IŠNUOMOJAMAS penkių kambarių butas High Park rajone. Skambinti po 6 v.v. tel. 533-6492 Toronte.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto darbus — lauko ir vidaus dažymus, medžio ir t. t. Skambinti tel. 532-3410 Toronte, Ont.

JIEŠKOMAS IŠNUOMOTI suaugusiems vasarnamis Springhurste paskutinę liepos savaitę. Skambinti tel. 248-4357 Toronte.

JIEŠKAU PIRKTI knygos "Mūsų Lietuva" keturis tomus ir lietuvišką enciklopediją. Skambinti vakarais tel. 533-6937 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.